

**ህይወት ብዙሕ ትእወደና እንተኾይና፡ ኩሉ ጽቡቅ ነገር
ብጸዕሪ ድኣ 'ምበር፡ ብኢጋጣሚ ዝመጽእ ኣይኮነን!!!
ሰብ ኮይኑ ዘይእብስ ዕንጨይቲ ኮይኑ ዘይጥይስ የለን!!!**

መእተዊ፡-

እነቕርቦ ዘለና ጽሑፋት፡ ኣብ ምርድኡን ክውንነት ፈጽምታቱ ኣብ ምግንዛብን፡ ብህድኣት ክትከታተሉና እንዳ ኣተሓሳስብና። ነዛ ሰረተ እምነት ህላዌኣ፡ ኣብ ደምን ዓጽምን ሰማእታት ምኃኑ ብምግንዛብ፡ ብመጠን ዝኸፈለቶ መስዋእቲ፡ ዋጋ ሓንቲ ስድሪ መሬት ኤርትራ፡ ዋሕዚ ጠሊ ደም ሓደ ሰውእ ከም እትሓትት ብምግንዛብ፡ ኣብዛ ከም ሃገር ሃገራት ዘይኮነስ፡ ከም ሃገር ሰማእታት!!! ብሕድሪ ናይ ዝተኸፍለ ረዚን ዋጋ ዝጸንዐት ሃገርን!! ጸኒዑ ዘጸነዐ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ደው ብምባል፡ ንዝተሓልፈን፡ ዝሕለፍ ዘሎ ናይ ውሽጥን ናይ ግዳምን ተጻብኦታት፡ ብዝርዝርን ደቂቕን ምስናይ መርትዖታቱ፡ ህዝብና ክፈልጦ ዝግባእ ሓቅታት ክንገልጽ፡ ግዜ ዘሰክመና ግዝያዊ ናይ ህርፋን ጨረርታ ዘይኮነስ፡ ነባሪ ናይ ሰማእታትና ሕድሪ፡ ኣብዛ ሃገር ሰማእታትን፡ ምድረ ገነት ሰውኣትን ዝኾነት ሃገረ ኤርትራ፡ ንእተሰከምናዮ ዘይበታተኽ ነባሪ ሕድሪ ሰማእታትና፡ ንቐጸሊ ወለዶ ንምርካብ ኢዩ። ምክንያቱ፡ እታ መሬት! መሬት ሃገረ ኤርትራ፡ ንዘለ-ኣለም ነባሪትን ህልውትን ኢያ!!! ትማሊ ሎሚ ኣይኮነትን፡ ወዲ ሰብ ሓላፋይ ኢዩ፡ ታሪኽ ግን ነባሪ ኢዩ።

ሰላም ከመይ ቀኒኹም። ኣብዚ ናይ ሎሚ ጽሑፍና፡ ካብቲ ናይ ቅድሚ ሕጂ ፍልይ ብዝበለ፡ ነቲ ብመንገዲ ናይ ትማሊ ናይቲ ግሁድ ሕቡእ ጋዜጤኛ፡ ኣባል ማእከላይ ወኪል ስለያ ኣሜሪካ (ማወስ) ኮይኑ ንሰውራ ኤርትራን መንግስቲ ኤርትራን ዝሰልል ዝነበረ ዳን-ኮኔል፡ ኣብ ድሮ ወርሒ መስከረም፡ ኣብ ወርሓት ነሓስ፡ ቅድሚ ምቕያድ ጉጅለ 15 ምስ ገለ ካብ ኣባላት ጉጅለ 15 ዝገበሮ ቃለ መሕትት፡ ብሩት ሃብተማርያም ናይ ዝተተርጎመ መወከሲ ሰነድ መበገሲ ብምግባር፡ ነቲ ዘካየደሎም ቃለ መሕትት ብምህያስን ዝተጨበጠ ምላሽ ኣቐዲምና ናይቲ ምስ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞን፡ ምስ ሚጆር ጀነራል ብርሃነ ገረዝሂር፡ ምስ ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ ዘካየዱ ሰፊሕ ቃለ መሕትት ምርኩስ ብምግባር፡ ናይ ዝገበርናዮ መድርኽ ምቅላዕ ክውንነታዊ ነገራት ሓቅን ሓሶትን፡ ገጽ-ንገጽ! ቀጺልና ኣቕሪብናልኩም ምንባርና ብምዝካር፡ ንሎሚ ኸኣ፡ ምስ ቀንዲ ካብ ኣውራታት ናይ ጉጅለ 15 ዝኾነ፡ ሚኒስተር ወጻኢ ጉዳያትን፡ ኣብ መወዳእታ ኸኣ ሚኒስተር ንግድን እንዳስትሪን ዝነበረ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ነቕርበልኩም። ብተወሳኺ፡ ኣብዚ ናይ ሎሚ ኣቀራርባና፡ ክፋል ናይ ዳን-ኮኔል ዕላል ምስ ዑቕብ ኣብርሃ ከነካትት እንከለና፡ ንዕላል ዳን-ኮኔል ምስ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ካብቲ ምሉእ ትሕዝቶ ኣብቲ እዋናዊ ሕቶታት ጥራይ ብምትኳር፡ ናይ 2ይ ክፋል ዕላል ምስ ዳን-ኮኔል ዝተኻየደ ጥራይ ብምቕራብ፡ ኣብቲ ክሳብ ሕጂ ኣብ 1ይ ክፋል ዕላል ዳን-ኮኔል ምስ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን፡ ዕላል ዳን-ኮኔል ምስ ማሕመድ ሸሪፎ ዝተኻየደ ዕላል፡ ንሕሉፍ ታሪኽ ሰውራ ኤርትራ ዝምልከት ብምኃኑ፡ ኣብዚ ታሪኽ እዚ ብዙሕ ዝተደለዘን ዝተበረዘን ብዘይምህላው፡ ግዜ ንዘይምውሳድ ሰጊርናዮ ኣለና። ኣብዚ ዝቐጽል እነቕርቦ ትሕዝቶ ጽሑፋትና ግን፡ ዝያዳ ንምርድኡ ክጥዕም፡ **ንነባቢ ንዘይምድንጋር ነቲ ብወገና ዝቐረበ ጽሑፍ፡ ብቐይሕ ሕብሪ ጺሒፍናዮ ኣለና። ብተመሳሳሊ ነቲ ናዕታ ዘለዎ ኸኣ፡ ኣብ ሳንዱቕ ሕብሪ የእቲናዮ ኣለና።**

ስናይ ንባብ፡-

**ዕላል ምስ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)
ብዳን-ኮኔል
ትርጉም ሩት ሃብተማርያም
13 ነሓስ 2001**

አባል (ማወስን) ጋዜጤኛን
ዳን-ኮኔል

ሚኒስትር ወጪ ጉዳያት
ሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ

**ዕላል: ምስ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)
13 ነሐሴ 2001::**

እዚ ዕላል፡ ኣብ ሰምበል ኣብ ዝርከብ፡ ብልምዲ እንዳ ኮርያ ተባሂሉ ኣብ ዝፍለጥ መንበሪ ገዛይ ኢዩ ተገይሩ። ኣብ ትሕቲ ምክትታል ዘምህረት ዮውሃንስ፡ ንሚኒስትሪ ዜና (ሃንድ-ቡክ) ንምድላው፡ ንዕኡ ዝኸውን ነገራት እእክበሉ ኣብ ዝነበርኩሉ ግዜ ኣትሒዘ፡ ኣብዚ ከባቢ እነበር ነበርኩ።

ኣብ ወርሒ ነሐሴ ንሃይለ ኣብ ዘዘራረብኩሉ እዋን፡ ብሰንኪ ዘቕርቦ ተቋዋሚ ሪኢቶ ከም ዝእሰር፡ ወይ፡ ብኡ ኣቢሉ ክሓቅቅ ከም ዝኸእል ይፈልጥ ስለ ዝነበረ፡ ብዙሕ ይጭነኝ ነበረ። ብተወሳኺ ካብዚ ንምእላይ፡ ወይ ካብታ ሃገር ንምውጻእ ከም ዘይገብሮ ይፈልጥ ነይሩ። ምክንያቱ ነዚ ስርዓት ክሳብ መወዳእታ ንምቅላስን፡ ንምመገንን ንጡፍ ኮይኑ ክቕጽል፡ ንዕኡ ናይ መትከል ጉዳይ ኢዩ።

ሓደ ሰብ ንጽህና እንድሕር ሃልይዎ፡ ኣብ ኹሉ ምንቅስቃሳቱ ንጽህናኡ ዘቐድም እንተኾይኑ፡ ከመይ ኢሉ ኢዩ ኣቐዲሙ ክእሰር? ኪኒኡ 'ውን፡ ክሓቅቅ ኢዩ ኢሉ ንነብሱ ዘዳልዎ? እዛ ዳዋ ገለ ኣለዋ! ምፍታሕ ከድልየና ኢዩ። መበገሲና እዚ ካብ ኮነ፡ ንሎሚ ብዘይነሓፍነት ንኹሉ ክንድሕድሐ ኢና። ምክንያቱ፡ እቲ ምጽማም፡ ንጉዳያት ብዓቕሊ ምርኣይ፡ ነቲ ዘረጋገጽካዮ ሓቅታት፡ ደሓን ኢልካ ንግዜ ምሃብ፡ ከም ስዕረትን ሓቂ ከም ዘይብልካን ዓላቕን ከምስለካ ዝኸእል እንተኾይኑ፡ ካብ "ምእንቲ መጎጎ ትሕለፍ ኣንጭዎ" ዝብል መርገጽ ወጺእና፡ እታ መጎጎ ዋላ ሽዋሕዋሕ ትበል፡ እታ ኣንጭዎ ንሓዋሩ ክትብንቀሱ ኣለዋ። እዚ ማለት ግን፡ ሃገር ፈንጢሕና ከም ሓዳስ ንስርሓይ ኣይኮናን ንብል ዘለና። እንታይ ድኡ፡ ነተን ትካላት ከነንጽህን? እቲ ሓቂ ከነውጽኦ ኣለና ኢና ንብል ዘለና። ነጺህካ እትሰርሓ መጎጎ ንሓዋሩ ብሰላም ከተገልግለካ ኢያ። ከምቲ ጸላም ከይሰገርካ ብርሃን ዘለዎ ቦታ ዘይብጸሕ፡ ኣዝዩ ረዚን ዋጋ ከይከፈልካ ዝዕተር ነባሪ ሰላም የለን።

ቅድሚ ናብ ሕቡእ ናይቲ መንግስቲ ቤት ማእሰርቲ ተወሲዱ ሃለዋቱ ምጥፍኡ። 04 መስከረም ረኺቢ ኣዘራረቦዮ። እንተኾነ ብድምጺ ኣይመላእክዎን። ኣብቲ እዋን ብዛዕባ ኣብ መጀመርያ ዝነበረ ኣባልነት ሰልፊ ዝርዝር መግለጺ ሂቡኒ። ኣብቲ ጥብቆ ኣስፊረዮ ኣለኹ። (ከም ኣብነት ድሕሪ ሰለስተ ሓለፋታት ዝብል ጎስጓስ፡ ኢሲያስ ነቲ ውድብ ወትሃደራዊ ንምግባሩ፡ ኣብ 87 ዓ/ም ሰለስተ ጀነራላት ናብ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ምምጽኡን፡ ንኣባላት ናይቲ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት፡ ካብ 13 ናብ 9 ከም ዝወርድ ምግባሩን ክጥቀስ ይከኣል።)

ብምንታይ ምክንያት ኢዩ፡ መንግስቲ ንሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ ናብ ቤት ማእሰርቲ ወሲዱ ሃለዋቱ ከጥፈኦ? ዳን-ኮኔል ኣብዚ ከም ጥብቆ ኣቕሪቦዮ ኣለኹ ዝብሎ ዘሎ ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ሓለፋታት፡ ኣብቲ ዳን-ኮኔል ምስ ጴጥሮስ ሰሎሞንን ብርሃነ ገረዝሂኔን ዘካየዱ ቃለ መሕትት ተመሊሱ 'ኳ እንተሃለወ፡ ዳግማይ ንምንጻሩ፡ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣብ ዓመተ 1986 ቅድሚ ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ጎስጓስ ምክያዱ፡ እቲ ኣብ ውሽጢ ህዝባዊ ግምባር ዝነበረ ሕቡእ ሰልፊ፡ ናይቲ ሰልፊ ጉባኤ ብምክያድ፡ ጉባኤ ብምሉእ ድምጺ ነቲ

ግምባር ኢሰያስ አፈወርቂ ክመርሖ ኢዩ ቅድሚ ጉባኤ ናይ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ዝተኻየደ 2ይ ሓድነታዊ ጉባኤ ቅድሚ ምክያዱ፡ ነቲ ግምባር ክመርሖ መሪጽዎ፡ ነቲ ቃልሲ አንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ብዝምልከት ከኣ፡ ጌና ኣብ'ቲ ሕቡእ ሰልፊ ኢዩ እቲ ጎስባስ ተኻይዱ፡፡ ኣሽንካይዶ ኣባላት መሪሕነት ናይ'ቲ ሰልፊን፡ ናይ'ቲ ግምባርን፡ እቶም ተራ ኣባላት ናይ'ቲ ሰልፊ 'ውን ከይተረፈ፡ ኣቐዲሙ ኣብ ውሽጢ ናይ'ቲ ሰልፊ ሕመረት፡ እቲ ጎስባስ ተኻይድሎም ኢዩ ናብ መላእ ኣባላት ግምባር እቲ ጎስባስ ምክያድ አንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ዝተኻየደ፡፡

ኢሰያስ አፈወርቂ፡ ኣብ'ቲ ግምባር ኣብ ዓመተ 1986 ነዚ ቃልሲ አንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ዘካይደሉ ዝነበረ ኩነታት፡ ብኣባላት ግምባር ከም ምክትል ዋና ጸሓፊ ህዝባዊ ግምባር ክፍለጥ እንክሎ፡ ብኣባላት ሰልፊ ግን፡ ድሮ ኣብ 1987 2ይ ሓድነታዊ ጉባኤ ከይተኻየደ እንክሎ፡ እዞም ሕጂ ዝነቅፉ ዘለዉ ኣባላት መሪሕነት ባዕላቶም፡ ኢሰያስ አፈወርቂ ብተግባር ከም ኣቦ ወንበር ናይ'ቲ ሰልፍን፡ ከም ዋና ጸሓፊ ናይ'ቲ ግምባርን፡ ኣብ 1986 መሪጸሞ ኣለዉ፡፡ ነቲ ቃልሲ አንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ክገስገስ እንክሎ፡ ነቲ ግምባር ዝቐልስ ዝነበረ መሪሕነት ሰልፍን ኣባላቱን ብወግዒ ይፈልጥዎ ነይሮም ኢዮም፡፡

ኢብራሂም ዓፋ

ዓሊ ሰይድ ዓብደላ

ዳን-ኮኔል ኣብ'ቲ ሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ ዝገለጸለይ፡ ኣብ ጥብቁ ኣስፊረዮ ዝብሎ ዘሎ ይጠቅስ፡- "ኣብ 87 ዓ/ም ሰለስተ ጀነራላት፡ ናብ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ምምጽኡን፡ ንኣባላት ናይ'ቲ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት፡ ካብ 13፡ ናብ 9 ከም ዝወርድ ምግባሩን" ኢሉ ይሕብር፡፡ ብመጀመርያ ውድብ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ፡ ኩሎም ኣብ ሜዳ ዝነበሩ ኣባላቱ፡ ተጋደልቲ ብረት ዝዓጠቁ ኢዮም፡፡ እዚ ማለት ከኣ፡ ደሞዝ ዘይክፈሎም ምእንቲ ሃገርን ህዝብን ኤርትራ፡ ብወለንታ ክውፈዩን

ክስዉኡን ዝዓጠቁ፡ ናይ ነጻነት ወትሃደራት ኢዮም ነይሮም፡፡ ኣብ 1ይ ውድባዊ ጉባኤ ካብ ዝነበሩ ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት፡ ሰዉእ ኢብራሂም ዓፋ፡ ሰዉእ ዓሊ ሰዒድ ዓብደላ፡ ሰዉእ መሓመድ ሰዒድ ባረህ፡ መስፍን ሓጎስ፡ ዑቕብ ኣብርሃ፡ ጴጥሮስ ሰሎሞን፡ ስብሓት ኤፍሬም ቤርገስ ድዮም ነይሮም? ክምለስ ዘለዎ ሕቲ ኢዩ፡፡ ብዝሒ ናይ'ቲ ቁጽሪ ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት፡ ካብ 13 ናብ 9 ምውራዱ፡ ንናይ ስራሕ ኣሳልጦ ቅርጡው ውደባን ዝተገበረ 'ምበር፡ ስልጣን ንምብሓት ዝተኻየደ ከም ዘይነበረ፡ ብመሰረት ናይ'ቲ ቅርጥው ውደባ ዝመጸ ምዕባሌታት ዝምስክሮ ግብራዊ ሓቂ ኢዩ፡፡

ንምኻኑ፡ ንውድብ ህብዛዊ ግምባር ናብ ወትሃደራዊ ሓይሊ ንምቕያር ተባሂሉ ዝኣተዉ ሰለስተ ጀነራላት ከ፡ በዓል መን ኢዮም? ንሶም ጥራይ ድዮም ከ ጀነራላት? ወይስ፡ ካብቶም ቀንዲ ጀነራላት፡ ነቲ ናይ ጉጅለ 15 ናይ ተምበርካኽነት ዝምባሌ ዘይተቐበለ ሚኒስተር ምክልኻል ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም ነጺልካ ንምውቃዕ ድዩ እዚ ዘረባ ተማሂዙ ዘሎ?

ድሕሪ ነጻነት ኣቐዲሙ ማለት፡ ኣብ 1994 ቅድሚ ናይ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ፡ ህዝባዊ ግምባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ጉባኤ ምክያድ፡ ብዛዕባ መጻኢ ናይ'ቲ ሰልፊ ንምምይያጥ፡ ኣብ መጀመርያ 90ታት ነቲ ሰልፊ ዝምልከት ብዙሕ ኣኼባታት ከም እተኻየደ ገለጹለይ፡፡ ኣብ ሓደ ካብዞም ኣኼባታት፡ ኣብ 1991 ኣብ ጥቓ ኣስመራ ኣብ በለዛ ኣብ እተገብረ ኣኼባ፡ ነዚ ጉዳይ ብዝምልከት ኢሰያስ ወረቓቕቲ ኣቐረቡ ነይሩ፡፡ ይኹን 'ምበር ቅዳሕ ናይ'ዚ ወረቓቕቲ የለን፡፡

ኣብ በለዛ ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ ሰልፊ፡ ካብቶም ቅድሚኡ ዝነበሩ ዝተኻየዱ ኣኼባታት ዝፈልዮ ነገር እንተሃልዩ፡ ብደቂቕ ኪኖ ብድምጺ ምቕራጽ፡ እንተሓይ ብምስሊ ዝተቐርጸ ምኻኑ ኢዩ፡፡ ናይ ነፍስ-ወከፍ ዝቐረበ ናይ ዘተ ወረቓቕቲ ኸኣ፡ ህዝባዊ ግምባር ኣሽንካይዶ ግብራዊ ዝሓሸ መሳለጥያ ዝረኸበሉ ሃገር ምልእቲ ተቐጻጸሩ፡ እቲ ቐደም 'ኳ ኣብ ትሕቲ ኩርባን ሩባን፡ ጎቦን ስንጭሮን ኣብያተ ጽሕፈታቱ ዶኪንሉ ዝነበረ ግዜ ኸማን ቅንጣብ ናይ ሰነድ ወረቓቕቲ

አየጥፈአን ጥራይ ዘይኮነ፡ ንኣተሓሕዞ ሰነዳት ህዝባዊ ግምባር ንምግምጋም፡ ሰነድ ዝርዝር ኣስማትን ኣሳሊል ሰዉኣትናን፡ ዕለተ ምስላፍን ግዜ ዕለተ መስዋእትን፡ ቦታ መስዋእትን ናይ

ዘምህረት ዮውሃንስ

ዝተሰርሐ ምስክር ሓርበኝነት ሰነዳት ህያው ምስክር ይመስለና። ስለ እቲ ሓቂ ንምብርሁ ምእንታን፡ ድሕሪ ኩናት 1998 ግን ዘይዕዉት ዝመኸነ ሰነዳት ንምጥፋእን፡ ንምድምሳስን ውጥናትን መደባትን ምንባሩ ግን፡ ካብ መንግስቲ ኤርትራ ዝተኸወለ ጉዳይ ኣይነበረን። ኢሰያስ ኣፈወርቂ ዘቕረበ ናይ ስራሕ ወረቻቕቲ ኸኣ፡ ክሳብ ለይተ ሎሚ ካብታ ዝደቐቐት ብኢዱ ንንሕናን ዕላማን ዝጸሓፈላ ዕለት 29-11-1969፡ ክሳብ ለይተ ሎሚ ሰነዳት ውድብ ህዝባዊ ሓይልታትን፡ ድሒሩ ዝተቐየረ ስም ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ፡ ነዚ ስም ዝተክአ ህዝባዊ ግምባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ጥራይ ዘይኮነ፡ ክፋል ሰነዳት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራን፡ ብቐንዱ ሰነዳት መንግስቲ ኤርትራን፡ ኣብ ሰለስተ ናይ ሰነዳ ማእከላት ብጽፊት ተቐሚጡ ዘሎ ታሪኽ ዋነነት ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ። ንመንግስታዊ ሃገራዊ ሰነድ ዝምልከት፡ ኣብ ትሕቲ ቤት ጽሕፈት ማእከል ምርምርን ሰነዳን ብወይዘሮ ኣዜብ ተወልደ ዝመሓደር፡ ንህግደፍ ብዝምልከት ሰነዳት ኣብ ትሕቲ ናይ'ቲ ውድብ ሓላፊ ማእከል ምርምርን ሰነዳን ዘምህረት ዮውሃንስ ንናይ ሚኒስትሪ ምክልኻልን፡ ጸጥታዊ ትካላትን ዝምልከት ሰነዳት ከኣ፡ ብብዝምልከቶ ክፍሊ ከም ዝተሓዘ ንኹሉ ሰዉር ኣይኮነን። ሚስጢራዊ ሰነዳት ምክልኻልን ጸጥታን መንግስቲ ኤርትራ መዓስ ይዝርግሑምን? ብኸመይ ይዝርግሑምን? ከኣ፡ ከም ኩሎም ናይ ዓለምና መንግስታት፡ ናቱ ናይ ውሽጣዊ ፖሊሲ ኣሰራርሓ ክሳብ ዝሃለዎ፡ ነዚ ምስጢራት እዚ ብዘይምውጽኡ ዝቕንዘዉ ኣካልት እንተሃልዮም፡ ቀዳማይ ምስጢር ዓወት ህዝቢ ኤርትራ፡ ብቐንዱ ምስጢር ምዕቃብ!!! ምዃኑ ዝፈልጥዎ ይመስለና።

ኣብ መወዳእታ ናይ'ቲ ኣኼባ ሰለስተ ኣማራጺታት ክትዕ ተገይርሎም። ቀዳማይ ነቲ ሰልፍን ግምባርን ኣፍሪስና፡- "ሀ" ኢልና ሓደስቲ ሰልፍታት ዶ ክንምስርት? ካልኣይ፡- ነቲ ሰልፍ ምስ'ቲ ግምባር ብምጥማር፡ ኣብ ብምልኡ ናይ መሰጋገሪ እዋን ከም ዝሰርሕ ዶ ክንገብር? ሳልሳይ፡- ወይስ፡ ንኸልቲኡ ብምእላይ፡ ንፖለቲካዊ ሰልፍታት ኣብ ናይ መሰጋገሪ እዋን ክኣሊ ዝኸእል፡ ሰፊሕ መሰረት ዘለዎ ምንቅስቃስ ክንፈጥር ዝብል ነበረ። ዋላ'ኳ ወግዓዊ ውሳኔ እንተዘይተዋህበ፡ ኣብ ቁጽሪ ክልተን ሰለስተን ናይ ዘሎ ኣማራጺታት ሕውስዋስ መጺኡ።

ካብ'ዞም ዝቐረቡ ኣማራጺታት፡ ብዘይ ወግዓዊ ውሳኔ ኣብ ቁጽሪ ሰለስተ ኣብ ዘሎ ሓሳብ ካብ ተራዕመ፡ ነቲ ውድብ ከም ዋና ጸሓፊ፡ ነቲ ሰልፍ ኸኣ፡ ከም ኣቦ ወንበር ክመርሕ ሓላፍነት ወሲዱ ዝነበረ ኢሰያስ ኣፈወርቂ፡ ብኸመይ ነቲ ዝተዋህበ ናይ ስራሕ ሓላፍነት ክወጽ ኢዩ ዝድለ ዘሎ? ብመሰረት ኣብ'ቲ እዋን ናይ ዝተበጽሐ ኣፈናዊ ናይ ፖለቲካዊ ፍልስፍናን ምርጫታት ናይ ከመይነቱን፡ ኣብ ሳልሳይ ነጥቢ ካብ ተራዕመ። እቲ ውድብ ከኣ፡ ኣብ ቁጠባዊ መዳይ ሕውስዋስ ቁጠባ ክኸተልን፡ ፖለቲካዊ ፍልስፍናኡ ኸኣ፡ ምስ ክውንነት ህዝቢ ኤርትራ ዝሰማማዕ፡ ኣብ ማሕበራዊ ፍትሕን፡ ካብ ተጸጋዕቲነትን፡ ብልሽውናን ሓራ ዝኾነ፡ ርእሰ ምርኮሳ ዝሰረቱ ቁጠባዊ ሓርነት ምርግጋጽን፡ ህዝቢ ኤርትራ ዝውንኖ ፖለቲካዊ ሓርነት ከካይድ ምውሳኑ፡ እቲ ጌጋ ኣበይ ኢዩ ዘሎ?

ቅድሚ ናይ ህግደፍ ምምስራት ዝእወጅ ጉባኤ ምክያዱ፡ እቲ ናይ መወዳእታ ብወግዒ ዘይተገልጸ ኣኼባ፡ ጥሪ 1994 ተገይሩ። ኣብዚ ኣኼባ ኢሰያስ ብቐሉዕ ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ህግደፍ፡ ቀንዲ መራሕቲ ንዝኾኑ ወሲኸካ፡ ዝርዝር ናይቶም ንመሪሕነት ዝምረጹ ኣቐሪቡ። እዚኦም ነቲ ፖለቲካዊ ምንቅስቃስ ብግብሪ ዝመርሑ ኢዮም። ናይ ኩናት ጅግና መስፍን ሓጎስ፡ ኣብ 87 ኢሰያስ ካብ ላዕለዊ መሪሕነት ኣደስኪልዎ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ኣማሓዳሪ ሓጋዝን፡ ተጋዳላይ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዝነበረ ተስፋይ ተኸለ ብምትካእ፡ ኣብ'ቲ ዝርዝር ኣስማት ኣተወ። ካብኡ ዝተረፈ ኢሰያስ ቦቲ ንሱ ዝደልዮ መንገዲ ምኸደ ክብል ሃይለ ዩረድእ።

ቅድሚ ምእዋጅ ምምስራት ህግደፍ ዝካየዱ ዝነበሩ ኣኼባታት ከ፡ ብወግዒ ይግለጽ ነይሩ ድዩ?

ከከም ደረጅኡን ትሕዝቶኡን እንደ አይኮነን ንተጋደልትን ህዝብን ዝግልለጽ ነይሩ። ከመይ ኢሉ ድኣ ኢዩ ሕጂ ፍጹም ክፋት ክኸውን ተደልዩ? ኣብ ናይ ሰልፊ ይኹን፡ ኣብ ናይ ግምባር ዝካየዱ ዝነበሩ ናይ ምርጫ ቀጥዕታት፡ ኩሎም ዝተኸየዱ ጉባኤታት፡ ብሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) እንደ አይኮነን ዝምርሖ ነይሮም። ናብ ኣባላት ሰልፍን ግምባርን ቅድሚ ምውራዶም ከኣ፡ ወረ ቅድሚ ኩሎም ኣባላት መሪሕነት፡ ነቲ ቀጥዒ ምርጫን ዝርዝር ምርጽኡ ኣስማትን፡ ምስ ኢሲያስ አፈወርቂ ኮይኑ ንክሰርዖ ሓላፍነት ዝነበሮ ቐንዲ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) እንደ አይኮነን ነይሩ።

ሮሞዳን መሓመድ ኑር

ነዚ ጭቡጥ ዝገብሮ ሓቂ እንተሃልዩ ኸኣ፡ ሓደ ካብ ኣባላት ጉጅለ 15 ዝኾነ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገበረማርያም፡ ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ዝገበሮ ቃለ መሕትት ከምዚ ክብል ጠቐሱ፡- "ኣብ 3ይ ጉባኤ ህዝባዊ ግምባር፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ ንኣርበኛ ሮሞዳን መሓመድ ኑር ስለ ዘይደለዩ፡ ካብቲ ናይ ምርጫ መዝገብ ሰሪዘዎ፡ እንተኾነ ብሓልዮት ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ንኣርበኛ ሮሞዳን መሓመድ ኑር ካብ መዝገብ ምርጫ ምስራዝ ስለ ዘኸፈኣልና፡ ብድልዩቱ ንኣደስቲ መንእሰያት ስልጣን ንምርካብ፡ ካብ መዝገብ ምርጫ ጉባኤ ብወለንትኡ ከም ዝሰሓበ ገይርና ነቕርቦ ኢሉ፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ንፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ ሓሳብ ኣቕረቡ፡ ብመሰረት ዝቐረበ ሓሳብ ናይ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ከኣ፡ ንኣርበኛ ሮሞዳን መሓመድ ኑር ሃገራዊ ኒሻን ከም ዝሸለም ተገይሩ ተፋንዩ።" ክብል ኣውኪኡ። መግለጺ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ መረዳኦታ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገበረማርያምን ዘይጠዓዓም 'ኳ እንተዘይመሰለ፡ ዘራኽቦ ሓደ ነጥቢ ግን ኣሎ። ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ከም ኣባል ኣቦ ወንበር ሽማግለ ምርጫ፡ ናይቶም ዝምረጹ ዝርዝር ኣስማት መዝገብ ከም ልምዱ ኣሰራርሓ ናይቲ ውድብ፡ ኣቐዲሙ ምስቲ ዋና ጸሓፊ ናይቲ ግምባርን፡ ኣቦ ወንበር ናይቲ ሰልፍን ብሓባር ናይ ዝምረጹ ዝርዝር ኣስማት ዝረቁሕ ምንባሩ ኢዩ ዘረድኣና። እቲ ሓቂ እዚ ካብ ኮነ ድኣ፡ ሕጂ እንታይ ስለ ዝተደልዩ ኢዩ ድሕር! ድሕር! ዝበሃል ዘሎ? ንፕረዚደንት ኢሲያስ ንምስይጣን!

መስፍን ሓጎስ

"ኢሲያስ አፈወርቂ ኣቐዲሙ ኣብ 1987፡ ነቲ ናይ ኩናት ጅግና መስፍን ሓጎስ ካብ ሓላፍነቱ ኣደስኪልዎ" ክብል ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ብመንገዱ ዳን-ኮኔል ገለጹልና ኣሎ። ህዝቢ እቲ ሓቂ ንክፈልጦ ግን፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣብ ሎሚ በጺሑ ንመስፍን ሓጎስ "ናይ ኩናት ጅግና" ኢሉ ክጠቕሶ እንከሎ፡ (ነቲ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ንተጋዳላይ መስፍን ሓጎስ "ናይ ኩናት ጅግና" ዝበሎ ንጅግንነት ተጋዳላይ መስፍን ሓጎስ ንምክሓድ፡ ወይ ንምንሻውን ምንእኣስን ኣይኮናን እንዛረብ ዘለና። ኣተና ጽሑፍና ብህድኣት ክትርድእዎ ኸኣ ንምሕጸን!) ነቲ ውድብ ብቐረባ ዝፈልጥ ሰብ ኩሉ ኢዩ ዘርምሞ፡ ናብቲ መሰረታዊ ሓቂ ኣቲና ብዘይነሓፍነት ክንዝርዝር ኢና።

ብመጀመርያ ዕላማ ህዝባዊ ግምባር ኢዩ ብስጡም ዝኸይድ ነይሩ 'ምበር፡ ውልቀ ኣባላት ናይቲ ውድብ፡ ተራ ኣባላት ይኹኑ ላዕለዎት ሓለፍቲ፡ ከም ኩሉ ፍጡር ወዲ ሰብ ይገራጨዉ፡ ይቀሓሓሩ ምንባርም ክንግንዘቦ ዘለና ሓቂ ኢዩ። ክንዲ ዝኾነ ኢዩ ኸኣ፡ እዞም ሎሚ ብሓደ ከም ዝተኣማመኑ ሰባት ኮይኖም ዝዛረቡ ዘለዉ ውልቀ-ሰባት፡ ዝነበሮም ሃዋህው ዕረ እንዳ ጠዓመና ንገልጸ ዘለና። ነዚ ብምግላጽና ደስታ ዝስመዓና፡ ባህታ ዝህበና ኣይኮነን። ምስ ድሕነት ኩነታት ሃገር ተኣሳሲሩ ዘንቢዑ ክቐርብ እንከሎ ግን፡ ድሕነት ሃገር ኪኖ ስምዒት ውልቀ ሰባት ስለ ዝምረጽ ኢና እንገልጸ ዘለና። ነዚ ኸኣ ተጋዳላይ መስፍን ሓጎስ ባዕሉ ዝፈልጦ ጭቡጥ ሓቂ ክሳብ ዝኾነ፡ ምላሽ ክህበሉ ዝኸእል ኢዩ።

ተጋዳላይ መስፍን ሓጎስ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ኮይኑ፡ ሓላፊ ቁጠባ ዝነበረሉ ጊዜ፡ ብተመሳሳሊ ተጋዳላይ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ከኣ፡ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን፡ ሓላፊ

ክፍሊ ፖለቲካዊ ምንቅቻሕ ዝነበረሉ እዋን 1979 ንድሓር፡ ተጋዳላይ መስፍን ሓጎስን ተጋዳላይ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን፡ ንዕስራን ክልተን ዓመት ዝወሰደ ግዜ ሰላም ናይ እግዚአብሔር ዘይነበሮም ተጻረርቲ ኢዮም ነይሮም። ክሳብ እዛ ከም ኣባላት ጉጅለ 15 ናይ ሓባር ክታም ዝኸትሙ ኸኣ፡ ብፍጹም ተጻረርቲ ኢዮም ነይሮም። ምእንቲ ኣንጻር ናይ'ቲ ዝሓዘመ መርገጺ ንምትግባር ከኣ፡ ሚኒስትር ጴጥሮስ ሰሎሞን ንኸልቲኦም ኣብ መንበሪ ገዝኡ ዓዲሙ፡ ሰላም! ሰላም! እንተዘየበሃሎም ነይሩ፡ እዚ ሕጂ ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ንኣቶ መስፍን ሓጎስ ዝውድሶ ዘሎ እምበይ ምወደሱ፡ "ድኻ ንድኻ ይለቓቓሉ! ሃብታም ንሃብታም ከ ይጠቓቓሉ!" ዝብልኹም ከምዚ ኢዩ።

ኣድሓኖም ገብረማርያም

ነዚ ንምርግጋጽ ምስ ዝድለ፡ ኣብታ ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣብ 2000 ኣብ ጀርመን ናይ ዝሃቦ ሰሚናር "ተጠላቂና!!!" ዝብል መግለጺ፡ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገብረማርያም ነታ ዝቐረበት ቪድዮ፡ ቦቲ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገብረማርያም ምስ ኣቶ መስፍን ሓጎስ ኮይኑ ዝመርሖ ዝነበረ ሰልፊ ደሞክራሲ ኤርትራ ተባሂሉ ናይ ዝቐረበ መእተዊ ቪድዮ ዝሃቦ ቃል፡ ይጠቅሱ፡- "እዚ ብሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣብ 2000 ኣብ ጀርመን ዝሃቦ መግለጺ፡ መእተዊ ክገብርሉ ዝግበኦም ሰባት ካልኣት ዝምልከቶም 'ኳ እንተነበሩ፡ ነዚ ታሪኻዊ ሰነድ መእተዊ ንኸገብሩሉ ፍቓደኛታት ብዘይ ምዃኖም፡ ኣነ መእተዊ ክገበረሉ እንከለኹ፡ ምኽንያብ ናይ'ዞም ሰባት እንዳ ኣሕዘነኒ ኢዩ። ሎሚ ሃይለ (ድሩዕ) ኣበይ ከም ዘሎ? ብህይወት ኣሎ ድዩ? የለን? እንፈልጠሉ ኩነታት ኣብ ዘየለ እዋን፡ ከምዚ ዓይነት መግለጺ ከወሃብ ብጣዕሚ ዘሕዝን ኢዩ።" ክብል ይገልጽ። ቅድሒ ጥብቆ ተመልከት፡-

https://www.youtube.com/watch?v=H0s2BhVZ_RI

ኣብዚ ጉዳይ፡ እቲ መግለጺ ምግባር ኣብዩ ተባሂሉ ዝሕመ ዘሎ፡ ኣቦ ወንበር ናይ ሰልፊ ደሞክራሲ ኤርትራ ኣቶ መስፍን ሓጎስ ኢዩ። እቲ ከም ምኽንያት ዝቐረበ ናይ ሕሜታ መሰረት ከኣ፡ እቲ ናይ ሜዳ ጽልኦም ጥራይ ዘይኮነ፡ ናይ ኣውራጃዊ ስምዒታቶም ዝደፍኦም ጉሳዕ ኢዩ ዘለፋልፎም ዘሎ። ብድሕሪ እዚ ጉዳይ እዚ ኢዩ ኸኣ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገብረማርያም፡ ካብቲ ኣቶ መስፍን ሓጎስ ከም ኣቦ ወንበር ዝመርሖ ዝነበረ ሰልፊ ደሞክራሲ ኤርትራ ተፈንጨሉ፡ ካልእ ናቱ ውድብ ዝመስረተ።

ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ቀጺሉ ከም ዝገለጸ፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ነቲ "ናይ ኩናት ጅግና መስፍን ሓጎስ" ካብ ዝርዝር ስም ናይ ምርጫ ሰሪዞ፡ ንናይ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ተጋዳላይ ዝነበረ ንተጋዳላይ ተስፋይ ተኸለ፡ ከም መተካእታ የእይትዎ ክብል ገሊጹልና ኣሎ። ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ይኹን ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ እኮ፡ ንባዕሎም ናይ ቃልሲ መቐለም ኣባላት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ኢዮም። ብኸምዚ ናይ ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) መግለጺ፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ "ነቲ ናይ ኩናት ጅግና መስፍን ሓጎስ" ስሙ ካብ መዝገብ ምርጫ ምስ ሰረዞ፡ ንምንታይ ነቲ ናይ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዝነበረ ተጋዳላይ ተስፋይ ተኸለ ዘእትዎ፡ ኣብ ዝኾነ ናይ ምምራሕ ባይታ ብጀካ ኣባላት ህዝባዊ ግምባር ዝነበሩ፡ ካልኣት ተጋደልቲ ኣይምልከቶምን ኢዩ፡ ኢሉ ኢዩ ነቲ ቅድሚ 80 ታት ዝነበረ ምፍልላይ ውድባትን ከምቲ መስፍናውያን መራሕቲ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ኣብ 1 ዓ.ዓ. ውዳባዊ ጉባኤኦም ዘሕለፍዎ፡ "ሜዳ ኤርትራ እትርፎ ንኣደ ውድብ፡ ኻልእ ውድብ ክጻወር ኣይክእልን ኢዩ።" ዝብል ውሳኔ የሕሊፎም፡ ኩናት ሓድሕድ ዝኣወጁ። ሚኒስትር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን መሳንይቱ ጉጅለ 15፡ ስልጣን ናይ ህዝባዊ ግምባር ንደሞክራሲን ፍትሕን፡ መንግስቲ ኤርትራን፡ ከም ሕዛእቲ ንእንኮ ኣባላት ናይ'ቲ ግምባር ዝነበሩ ነባራት ጥራይ ክበሓት ኣለዎ ኢዩ ዝብልና ዘሎ? እዚ ኸኣ ንውሽጣዊ ርግኣትና ካብ ዝበታተን፡ ሕዱር ዝተጻወደልና ብግዜ ዝትኮስ ተበራሂ ቦምባ ኢዩ ነይሩ።

13 ነሓስ፡ ምስ ሃይለ ኣብ ዝገበርናዮ ዕላል፡ ቅድሚ ድምጺ ምምላእ ምጅማረይ፡ ኣብ መጀመርያ

ፖለቲካዊ ተገዳሽነት ዘሕደረሉ እንታይ ምንባሩ አዕሊልና ነይርና። ንዕኡ መጀመርያ ጽልዋ ዘሕደርሉ፡ አባ-ሓጉኡ ደግያት ባህታ ሓጎስ ኢዮም። ደግያት ባህታ ኣብ መወዳእታ 19 ክፍለ ዘመን፡ ኣንጻር ባዕዳዊት ኢጣልያ ይዋግኡ ነይሮም። ሃይለ ናይዞም እተኻየዱ ውግኣትን፡ ኣብ 40 ታት፡ ኣብቲ ኤርትራ ንኤርትራውያን ዝብል ሰልፊ ነጻነት ንጡፍ ናይ ዝነበሩ፡ ብኣዲኡ አባ-ሓጉኡ ዝኾኑ ራእሲ ተሰማ አስመርም ዛንታት እናሰምዐ ኢዩ ዓብዩ። ድሓር ጽልዋታት ዘሕደረሉ ትኩእ (ኣብ ህዝባዊ ሓይልታት እተሰውአን፡ ኣብ ተሓኤ ናይ ውሽጢ ስርሒት ሓላፊ ዝነበረ፡) ኣብ ቤት ትምህርቲ ድማ ኢሲያስ፡ ኣብ 1971 ብተሓኤ እተቐትለ ኪዳነ ክፍሉን ነበሩ። ኣብዚ ብድምጺ ዝመላእክዎ ዕላልና፡ ሃይለ ብቐንዱ ኣብቲ ብዛዕባቲ ኣብ ልዕሊኡን ጉጅለ 15 ኣብ ናይ ህግደፍ ሰሚናርን፡ ናይ መንግስቲ ራድዮን፡ (ጥብቆ ረኣ) ዝቐርብ ዝነበረ ክሰን፡ ምናልባት እውን ክውሰድ ብዛዕባ ዝኸለል ስጉምትን ኢዩ ዘተኩር።

አለምሰገድ ተስፋይ

ብመሰረት ኣብ 1986፡ ቅድሚ ኣብ 1987 2ይን ሓድነታውን ጉባኤ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ምክያዱ፡ ናይ ሰልፊ ጉባኤ ኢዩ ተኻይዱ። ኣቐዲሙ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ኣብ 1985 እታ ዓባይ ሕብረት ሶቭየት ነበር ክትፈራረስ ምዃና፡ ምሉእ ሰነዳዊ ሓበሬታ ኣብ ኢዱ በጺሕዎ ነይሩ ኢዩ። ምፍራስ ሕብረት ሶቭየት፡ ምስቲ ኣቐዲሙ ዝነበሮ መርገጺ ኣብ ልዕሊ ሕብረት ሶቭየት፡ ህዝባዊ ግምባር ጸጋማዊ ኣተሓሳስባ ከም ስነ-ሓሳብ ከም ዝበለዩ፡ ናብ ጉባኤ ሰልፊ 1986 ቅድሚ ምእታዉ ኢዩ ፈሊጡ። ስለ ዝኾነ ኸኣ፡ እቲ ንዝተሓልፈ ማሕበርነታዊ ሰውራታት ዝምልከት ኣስተምህሮታትን፡ ኣብ ጸጋማዊ ኣተሓሳስባ ዝነበሮ መርገጻትን ምስ ክውንነት ናይቲ ሓድሽ መድርኽ ብዝሳነ ክኸልሶ ነይሩዎ። ነዚ ንምግባር ስለ ዝደለዩ ኢዩ ኸኣ፡ ከም በዓል ተጋዳላይ አለምሰገድ ተስፋይ ዝሓመሰሉ ናይ ታሪኽ ሊቃውንቲ ዘለዉዎ ሓደ ናይ ምርምር ማእከል ብምቛም፡ ነቲ ኣብ ተጋደልትን ህዝብን ዘካይዶ ዝነበረ ፖለቲካዊ ትምህርቲ ብሓድሽ መልክዕ ዝኸለሰ።

ደግያት ባህታ ሓጎስ

ራእሲ ተሰማ አስመርም

ሕመረት ናይቲ ኸለሳ ኸኣ፡ ፖለቲካዊ ፍልስፍና ናይቲ ውድብ ኣብ ውልቀ ሓርነትን ሉኡላዊ ተገዛእነትን ዝተደረሸ፡ ብግዳም ዘይዘወር ማሕበራዊ ፍትሒ ዝመለለይኡ ፖለቲካዊ ፍልስፍና ዝተሞርኮሰ ክኸውንን፡ ቁጠባዊ ስትራተጂኡ ኸኣ፡ ኣብ ርእሰ ምርኮሳ ዝተሰረት ሕውስዋስ ስርዓተ ቁጠባ ምኽታልን፡ ካብ ናይ ወጻኢ ሃገራት ሰውራታት ዓለም ዝሓለፈኡን ዝኸፈለኡን መስዋእቲ ምትራኽ፡ ባዕሉ እቲ ሰራሕ ቅያ ዝኾነ ህዝቢ ኤርትራ፡ ንኤርትራ ኤርትራ ንምግባር

ናይ ዝኸፈሎ ታሪኽ ጅግንነትን መስዋእትን ንምትራኽን፡ መስርሕ ሃገርን ሃገራውነትን

ራእሲ ወልደንኪኤል ሰለሞን

ዓብደልቃድር ከቢረ

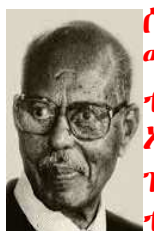

ንምርግጋጽ፡ ናይ ዝእ ርእሱ ንዝሓለፎ ታሪኽ ምስትምሃር፡ ንመስርሕ ሓድነታዊ ምክብባር ህዝቢ ኤርትራን፡ ንምዕርነታዊ ሃገራዊ ተሓታትነትን፡ ቅያ ተበጃውነትን ዝድርኽ ንምዃን ተባሂሉ፡ ናይ ባዕልና ታሪኽ ክንቀሰም መደባት ወጺኡ። ካብዚኦም ከኣ ከም ናይ ሓርበኛ ደግያት ባህታ ሓጎስ፡ ሓርበኛ ራእሲ ተሰማ አስመርም፡ ሓርበኛ ራእሲ ወልደንኪኤል ሰለሞን፡ ሓርበኛ ዓብደልቃድር ከቢረ፡ ሓርበኛ ዑመር ሃኪቶ፡ ሓርበኛ ኢብራሂም

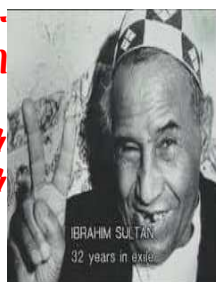

ወልደአብ ወልደማርያም

ኢብራሂም ሱልጣን

ሱልጣን፡ ሓርበኛ ወልደአብ ወልደማርያም፡ ሓርበኛ ደግያት ማሕራይን ሓርበኛ ሓምድ እድሪስ ዓዋተን ካልኣትን፡ እቲ ውድብ ብንኡስ ዓቕሙ መጽናዕቲ ብምግባር ኣስተምህሮ ክገብረሉ ወሲኑ። ኣብቲ ኣብ ዝሓለፈ፡ ናይ ጳጥሮስ ሰሎሞንን ብርሃነ ገረዝሂሄርን ዝረኣናዮ ቃለ መሕትት ምስ ዳን-ኮኔል ግን፡ ብኣገላልጻ ጳጥሮስን ብርሃነን፡ ድሩዕ ውጥን ትምህርቲ ስለ ዝሓርበቶ፡ ናይ ስድራ ቤቱን

ሓምድ እድሪስ ዓዋተ

ዑመር ሃኪቶ

ናይ አውራጃኡን ኢዩ ዝምህር ነይሩ ዝብሉና ዝነበሩ። እዛ ሃገር ከመይ
ዝበለ ንቐልቐል ዘተፋንን እከይ ውዲት ኢያ ተቓሊሳ ትሓልፎ ዘላ።
ህዝቢ ኣብ ሓድነቱ ኣሚኑ ከስተብህለሉ ዘለዎ፡ ናይ ዝደኸሙ
ኣተሓሳስባዮ። ህዝቢ ኤርትራ ነዚ ኣስተብሂሉ ክወስዶ ዘለዎ ናይ ቃልሲ
ምርጫ ኸኣ፡ እቲ ኣንኮ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ዝሰረቶ፡
ህግደፍን መንግስቲ ኤርትራን ዝኸተልዎ ዘለዉ ሉኡላዊ ሓድነት
ኤርትራ ዝሕመረቱ ፖሊሲ ኢዩ።

ትኩእ የሕደጎ

ኪዳነ ክፍሉ

ንሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ፡ ብዘይካ ጽልዋ ናይ ቤተ ሰቡ፡ ናብ
ፖለቲካ ኤርትራ ዝጸለወዎ ናይ ዕድመ መዛኑ ብቐዳምነት ተሰሪዖም
ዘለዉ ሰለስተ ሰባት ኢዮም። ሰዉእ ትኩእ የሕደጎን፡ ሰዉእ ኪዳነ
ክፍሉን፡ ኢሲያስ ኣፈወርቅን። ብፍላይ ምስ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኸኣ፡
ኣብ ቀላጽዎም ብቋንቋ እንግሊዝ (E) ዝብል ፊደል፡ ምስ ሳልሳዮም
ሙሴ ተስፋሚካኤል ብምዃን፡ ከም ዝተወቀጡ ኢዩ ገሊጹ ዘሎ ሃይለ
ወልደትንሳኤ ድሩዕ ።

ሙሴ ተስፋሚካኤል

ሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ፡ ኣብቲ ኣብ 1ይ ክፋል ምስ ዳን-ኮኔል ዘካየዶ ቃለ
መሕትት፡ እታ (E) ፊደል ትርጉማ ብኣሕጽፎተ ቐል፡ "ኤርትራ" ማለት ምዃኑን፡
ሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ ይኹን ኢሲያስ ኣፈወርቂ፡ ከምኡ ውን ሙሴ
ተስፋሚካኤል ንኸይጠላለሙ ምእንቲ፡ ብደሞም ከም እተወቀጡ ኢዩ ነጊሩና
ዘሎ። ኣብ ዝኾነ ናይ ቤት ትምህርቲ ካድር ሃይለ ወልደትንሳኤ ድሩዕ ኣስተምህሮ
ክህብ እንክሎ፡ ኣብ ናይ መንካዕ ምንቅስቓስ ሙሴ ተስፋሚካኤል ሓደ ካብቶም
የዕነውቲ ነይሩ ኢሉ ኢዩ ንውድብ ምልእቲ ዘስተምህር ነይሩ። ኣብዚ ምስ ዳን-
ኮኔል ዘካየዶ ቃለ መሕትት ከኣ፡ ምስ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ክሳብ ፊደል ፈሊና
ከይንጠላለም ብጥማዕ ደምና ክሳብ ዝተወቀጥና፡ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ነዚ ዝተወቀጥናዮ ናይ
ዘይምጥልላም ፌርማ ውቃጦ ረሲዑ ኢዩ ዝጠልመኒ ዘሎ ድዩ ክብል ደልዩ? ንውልቀ ሰብ
ምጥላምን፡ ንሃገር ምጥላምን፡ ዕያረ ሚዛኑ ወርቅን ክንቲትን ኢዩ።

ድሩዕ፡- ንጉጅለ 15 ብሰለስተ እተፈላለዩ ጉዳያት ክኸሱ ይዳለዉ ኣለው። ብቐዳምነት ነዚ ጉጅለ
ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ክግበር ስለ ዝሓተትናን፡ ቅሉዕ ደብዳቤ ስለ ዝጸሓፍናን፡ በዚ ክኸሱና
ዝደልዩ ይመስሉ፡ ነዚ ዘይሕጋዊ ኢዩ ይብልዎ።

ኣብ ሰነድ ናይ ግምባርን፡ ናይ ሃገራዊ ባይቶን፡ ዝስርሓሉ ቅዋማዊ ሕጊ ዝኸተል መስርሒ ሕጊ
ኣሎ። እዚ ጉጅለ 15 ስሩዕ ሕጋዊ ኣኼባ ብምጽውዑ ከኸሰሶ ዝኸእል ናይ ሕጊ መስርሕ የለን።
ዘይሕጋዊ ኣኼባ ክጽውዕ እንተመዲቡ ግን፡ ብመሰረት እቲ ዝጽውዖ ዘሎ ዘይሕጋዊ ኣኼባ
ክመጽእ ዝኸእል ሳዕቤን፡ ክኸሰስ ይኸእል ኢዩ። ኣኼባ ምጽዋዕ ዘይኮነ ዘኸሰስ ዘሎ፡ ንፍሉይ
ናይ ውልቂ ሕሳባት ኢልካ ዝጽዋዕ ዘሕጋዊ ኣኼባ ግን ተሓታትነት ዘኸተል ምዃኑ፡ ኣቐዲሙ
ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) 'ውን ዝተረድኦ ኢዩ ዝመስል።

ዳን-ኮኔል፡- ኣኼባ ምጽዋዕ ዘይሕጋዊ ድዩ? ወይስ እቲ ቅሉዕ ደብዳቤ ኢዩ ዘይሕጋዊ?

ድሩዕ፡- ክልቲኡ ብኸምኡ ኣገባብ ኢዮም ዝርእይዎ። ምክንያቱ እቲ ትገብርዎ ዝነበርኩም
ጌንን ዘይሕጋውን ምዃኑ፡ ቦቲ ፕረዚደንት ተነጊርኩምዩ ኢዮም ዝብሉ፡ ስለዚ እቲ ሓደ ነም
15 ከም ጉጅለ ዝኸሰስ ኢዩ።

እወ ክልቲኡ ብሕጋዊ መዳይ ኢዩ ክረኣ ዘለዎ። ኣብ'ቲ እዞም ሰባት ምስ ዳን-ኮኔል ዘካየድዎ ቃለ መሕትት፡ ኣኼባታት ግምባርን ባይቶን ኣብ ዓመት በብመዳዩ ዝተሰርዐ ኣኼባ ዘካይደሉ ግዜ ሰሌዳ ኣለዎ። ፈጸምቲ ቤት ጽሕፈት ግምባር ኣብ ነፍ ወከፍ ሰለስተ ወርሒ ስሩዕ ኣኼባኦም ብመንገዲ ዋና ጸሓፊኦም የካይዱ ነይሮም ኢዮም። ኣብ'ዚ ዝሮኸረ ነገር የለን። እቲ ብመንገዲ ኣቦ ወንበር ናይ'ቲ ግምባር ዝካየድ ክልተ ዓመታዊ ኣኼባ 'ውን ብስሩዕ ኣየጀረጸን። ኣባላት ግምባር፡ መሪሕነት ግምባር ቁጽሮም 75 ኢዮም። ቅዋማዊ ኣሰራርሓ ናይ'ቲ ግምባር ብዝህበም መሰል፡ ኣባላት መሪሕነት ግምባር ካብ'ቲ ስሩዕ ኣኼባ ወጻኢ ኣኼባ ንኸካይዱ፡ ናይ ሰለስተ ርብዓ ኣባላት መሪሕነት ንህጹጽ ኣኼባ ክጠልቡ ድምጺ ክረኽቡ፡ ወይ ውን፡ ኣቦ ወንበር ግምባር ህጹጽ ኣኼባ ምስ ዝጽውዕ ኣኼባ ይካየድ ይብል።

ኣብ'ዚ ክንጸር ዘለዎ፡ ኣቦ ወንበር ናይ'ቲ ግምባር ህጹጽ ኣኼባ ኣይጸወዐን። ኣቦ ወንበር ናይ'ቲ ግምባር ከኣ፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኢዮ። ሰለስተ ርብዓ ኣባላት መሪሕነት ከኣ፡ ብተመሳሳሊ ህጹጽ ኣኼባ ኣይጸውዑን። ምክንያቱ ናይ 75 ዝኣባላቱ፡ መሪሕነት ግምባር ሰለስተ ርብዓ ድምጺ ክትረክብ፡ 46 ኣባላት መሪሕነት ኣኼባ ክካየዱሎም ክጽውዑ ነይሩዎም። በዚ ሕጋዊ መዳይ፡ እቲ ስሩዕ ኣኼባታት ይካየድ ካብ ሃለው፡ ጉጅለ 15 ኸኣ፡ ነቲ ህጹጽ ኣኼባ ዝጠልብ ናይ ድምጺ ቁጽሪ 'ውን ክሳብ ዘይረኽቡ፡ ኣብ ጥሕሶት ሕጊ ኢዮም ዘለው።

ኣብ'ቲ ንሃገራዊ ባይቶ ዝምልከት 'ውን እንተኾነ፡ ሃገራዊ ባይቶ እቲ ከካይዶ ዝግበኦ ኣኼባታት ኣብ ዓመት ክልተ ግዜ ኢዩ ክእከብ ነይርዎ። እዚ ስሩዕ ናይ ክልተ ግዜ ኣኼባኡ ኸኣ ይካየድ ከም ዝነበረ፡ እዞም ሰባት ኣብ'ቲ ምስ ዳን-ኮኔል ዘካየድዎ ዘለዉ ቃለ-መሕትታት ይገልጽዎ ኣለው። ብዘይካ'ዚ ሃገራዊ ባይቶ ብሓደ ካብ'ዞም ዝሰዕሱ ኩነታት፡ ካብ ኣኼባ ደስኪሉ ክጸንሕ ይኽእል ኢዩ ይብል። እዚ ማለት፡- እታ **"ሃገር ኣብ ኩነተ ኩነታት፡ ንኹናት ዝመሳሰል ነጋሪትን፡ ዕልኞልኞ ባህርያዊ ሓደጋታት ሰብ ሰርሖ መሰናኸላት"** ምስ እትህሉ፡ ኣኼባ ክናዋሕ ይኽእል ኢዩ ዝብል። ስሩዕ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ ቦቲ ዝተመደበ ካብ ተኻየደ፡ ኤርትራ ኣብ ናይ ኩናት ኩነት ኣላ ኢልካ እተመኽንይሉ ኣኼባ ንዘይናይምክያድ መስርሕ የለን። ጉጅለ 15 ህጹጽ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ ክጽውዑ እንተኾይኖም 'ውን፡ ብመሰረት ቅዋማዊ ባይቶ ዝህበም መሰል፡ ናይ ሰለስተ ርብዓ ድምጺ ክረኽቡ ነይሩዎም። ኣባላት ሃገራዊ ባይቶ ብዝሓም 150 ኢዮ። **ናይ 150 ዝቐጽሩ ኣባላት ሃገራዊ ባይቶ ሰለስተ ርብዓ ድምጺ ክትረክብ ከኣ፡ 111 ኣባላት ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ንኸካየድ ክድግፉኻ ኣለዎም።** እዞም ሰባት ነቲ ብኹሉ ሸነኽ ዝጠለብዎ ኣኼባታት ናይ ሕጊ ቀጥሂ ስለ ዘይተኸተለ ጥራይ ዘይኮነ፡ ቦቲ ዝደለይዎ መንገዲ 'ውን ክትግበር ሕጊ ስለ ዘየፍቅድ፡ ብመንገዲ ኣቦ ወንበር ግምባርን ኣቦ ወንበር ሃገራዊ ባይቶን ኣቢሎም፡ ሕጋዊ ምላሽ ይረኽቡን ይወሃቡን ነይሮም ኢዮም። ንሳቶም ግን ብበይንኣዊ ፋሉላዊ መንገዲ ኣኼባ ክካየዱሎም ጥራይ ኢዮም ዝጠልቡ ነይሮም። እቲ **"ትጋዢ ኣለኹም"** ዝብል ምላሽ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ነዞም ሰባት እምበኣር፡ ኣብ ቦቱኡ ኢዩ ነይሩ። ነዚ ጢሒስካ ዝካየድ ምንቅስቃስ ከኣ፡ ኪኖ ንሕጊ ተኸቲልካ ምግትኡ፡ ካልእ ጠጠው ከብሎ ዝኽእል ጉዳይ የለን።

ከም ኣባል መሪሕነት ግምባርን፡ ሃገራዊ ባይቶን ኮይንካ እትህቦ ሪኢቶ፡ ብሕጊ ዘኸበሰካ ኣይኮነን። እቲ ከም መሪሕነት ግምባርን ሃገራዊ ባይቶን ኮይንካ እትህቦ ዘለኻ ሪኢቶን ሓሳብ እኮ፡ ነጸብራቕ ናይ'ቲ ዝወከለካ ህዝቢ ድምጺ ኢኻ እተስምዕ ዘለኻ። እቲ ጉዳይ ዘሕትተካ፡ ካብ'ቲ ዝምልከተካ ናይ ሪኢቶን ሓሳብን እተቐርበሉ ናይ ስልጣን ቦታ ወጻኢ፡ ካልእ ኣንጻራዊ ጎስጓስ ንምክያድ፡ ነቲ ብህዝቢ ዝተዋህበካ ስልጣን ኣብ ዘይመዓሉኡ ምውዓልን፡ ዘይተደላዩ ጽሑፋት ናብ ዘይተደልዩ ሰባት ምዝርጋሕን፡ ካልእ ናይ ሕጊ ሳዕቤን ስለ ዘኸተል፡ ጉጅለ 15 ዝጠለብዎ ዘቅዋማዊ ሕቶታት፡ ናይ ግድን ብመስርሕ ጉዳይ ብሕጊ ክረኣ ነይርዎ።

እቲ ካልኣይ ኣብ'ቲ ዝገበርናዮ ቃለ መጠይቕ ብዝሃብናዮ ሪኢቶ፡ ውልቀ-ሰባት ክኸሱ ከም ዝደልዩ ይዛረቡ፡ ነቲ ህዝቢ ስለ ዝኸፋፍል ዘይሕጋዊ ኢዩ ይብሉ።

ንሕጋዊነት ናይቲ ብስም ኣብተን ናይ ብሕቲ ዝጽውዓ ዝነበራ ጋዜጣታት ዝወሃብ ዝነበረ ምላሽ ናይቲ ቃለ-መሕትት ምስ እንፍትሽ፡ ኣየናይ ሸነኹ ኢዩ ብሕጊ ዘኸሰስ፡ ኣብቲ ዝቐረበ ቃለ-መሕትት ኣሎ። ካብዚ ክንሃድመሉ እንክእል መኸወሊ ዮብልናን። ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) 'ውን፡ ድሒሩ ድኣ ኮይኑ 'ምበር፡ ልቢ ኢሉ ዘስተብሃለሉ ኢዩ ዝመስል። ምክንያቱ፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣብቲ ምስ ጋዜጣ ሰቲት ዘካየዱ ቃለ-መሕትት ካብ ዝሃበ ምላሽ ይጠቅስ፡- 'ፕረዚደንትን ሰዓብቱን፡ ሰራዊት ምክልኻል ኤርትራ ካብ ባድመን ከባቢኣን ብሓይልታት ወያነ ተደፊኡ ምውጽኡ፡ በዚ ዘጋጠመ መኻልፍ መን ኢዩ ዝሕተት ክንጸባጸብ ኢና!' ኢሎም ፈኪሮም። እቲ ሓቂ ግን ወያነ ብስማዊ ፓርላማኣ ኣቢላ፡ ኣብ ዕለት 12 ግምቦት ኩናት ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ቅድሚ ምእዋጅ፡ ምስ ወያነ ብዛዕባ ዶብ ኣመልኪቶም ዝዝትዩ ዝነበሩ፡ ካብዞም ሕጂ ምስ ፕረዚደንት ዝወገኑ ኣካላት ኢዮም ክዘራረቡ ናብ ኣዲስ ኣበባ ከይዶም ዝነበሩ፡ ካብዞም ብስም ጉጅለ 15 እንፍለጥ ሰባት፡ ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ብናይ መንነት ቅልውላው ኣይንሕመን፡ ኣይንሕተትን ውን" ክብል ገሊጹ።

እዚ ኣብ ጋዜጣ ሰቲት ብሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ዝተዋህበ መግለጺ፡ ንህዝቢ ዝኸፋፍል ኣዝዩ ሓደገኛ ዝኾነ ኣዕናዊ መግለጺ ኣይኮነን ድዩ ዝበሃል ዘሎ ሕጂ? ቅድሚ ድሮ ምእዋጅ ኩናት ወራር ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ፡ ንመንግስቲ ኤርትራ ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ

ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም

ብጀነራል ኣብርሃ ካሳ

ርክብ ግዝያት ወኪሎም ናብ ኢትዮጵያ ክዛተዩ ከይዶም ዝነበሩ ላዕለዎት ልኡኻት ወከልቲ መንግስቲ ኤርትራ፡ ሚኒስተር ምክልኻል ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም፡ ሓላፊ ሃገራዊ ድሕነት ብሪጋዴር ጀነራል ኣብርሃ ካሳ፡ ዋና ጸሓፊ ህዝባዊ ግምባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ኣቶ ኣል-ኣሚን መሓመድ ሰዒድ፡ ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ኣቶ የማነ ገብረኣብ ኢዮም ነይሮም። እዞም ሰባት እዚኣቶም ከኣ፡ ከም ውልቀ ሪኢቶ ደገፍቲ ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ ዘይኮኑ ነይሮም፡ ብቐንዱ ተገዛእቲ ሕግን ቅዋማዊ ሕጋዊትን ኢዮም ነይሮም። ብመጀመርያ ከም ደገፍቲ

ዋና ጸሓፊ ህግደፍ ኣል-ኣሚን መሃመድ ሰዒድ

ሓ. ፖ. ገ. የማነ ገብረኣብ

ፕረዚደንት ገይርካ ምቕራብ፡ ንባዕሉ ኣብ ልዕሊ ሕግን፡ ቅዋማዊ ሕጋዊትን ኣሸካላል ምክያድን፡ ንቅዋማዊ ሕጊ ምጥሓስን ኢዩ። ብዘይክኡ ኹ፡ መን ኢዩ ናይ መንነት ቅልውላው ዘለዎ? እዞም ዝተጠቐሱ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣን መንግስቲ፡ ንመንግስትን ሃገርን ወኪሎም ክዛተዩ ዝኸዱ ኣካላት ድኣ 'ምበር፡ ዘይ ኤርትራዊ መንነት ስለ ዝውንኑ ኣይኮኑን ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ክዛተዩ፡ ብመንግስቲ ኤርትራ ዝተመዘዙ። ስለዚ ናይ ባድመ መኻልፍ ከጋጥም ዝኸኣለ፡ እዞም ናብቲ ዘተ ዝተላእኩ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣን መንግስቲ፡ ናይ መንነት ቅልውላው ስለ ዝነበሮም፡ ምስ ጸላኢ ይተሓባበሩ ነይሮም ድዩ ክበሃለና ዝደለ ዘሎ? ልዕሊ እዚ ፈላላዩ መግለጽን፡ ንጽንዓትን መኸተን ሓድነትን ሃገራውነትን፡ ሃገራዊ መንነትን ዝፈታተን ካልእ ኣሎ ድዩ? ትዕዝብቲ ናብ ህዝቢ ንገድፎ።

እቲ ሳልሳይ፡ ንገሌና ሃገራዊ ክሕደት ፈጸሞም ዝብል ክሲ ኢዩ።

መንግስቲ ብመሰረት ኣብ ኢዱ ዝበጽሐ ሓበሬታን ሰነዳዊ መርትዖን፡ ንሰባት ከከም ፍጻሜ ገበናቶም ኢዩ ክኸሰስ ዘለዎ 'ምበር፡ ኣሕቢሩ ክኸሰስ 'ውን ንባዕሉ እቲ መስርሕ ሕጊ ዘፍቅደሉ ኣይኮነን። ኣብዚ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣይትፈላልዩና ዝብል ዘሎ ይመስል።

ዳን-ኮኔል፡- ብወገነይ ነዚ ሓበሬታ ኢየ ረኽበ ዘለኹ።

ድሩዕ:- እወ: ነዚ ሳልሳይ ክሲ ብኸልተ መንጽር ይርእይዎ::

እቲ ሓደ: ኣብ ጉዳይ ሰላምን ኩናትን ኮይኑ: ንወያኔ ካብ ናይ ውግእ ገበን ነጻ ብምግባር: ነቲ ኩሉ ሓላፍነት ንኤርትራ ከተሰክሙ ፈቲንኩም ዝብል ኢዩ::

ኣብዚ ምስ ሚኒስተር ሃይለ ወደትንሳኤ (ድሩዕ) ብዳን-ኮኔል ቀሪቡ ዘሎ ናይ ሕቶን መልስን መስርሕ: ኣብ ሞንጎ ነዛ ብዳን-ኮኔል ናብ ሚኒስተር ሃይለ ወደትንሳኤ (ድሩዕ) ቀሪባ ዘላ ሕቶ: ምስቲ ዳን-ኮኔል ምስ ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ ኣብ ዝገበሮ ቃለ-መሕትት: ብጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ ንዝተዋህበ መልሲ ብምዝማድ: ናይ ክልቲኦም ሰብ-ስልጣን ኤርትራ ዝሃብዎ መልሲ ብምትእስሳር ኣቕራብናዮ ኣለና:: ንዝያዳ ክፋል ናይቲ ሕቶን መልስን ናይ ዳን-ኮኔል ምስ ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ ኸኣ: ኣስዲብና ነቕርብ:-

ዕላል ዳን-ኮኔል: ምስ ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ: 02 ነሐሴ 2001::

ዳን-ኮኔል:- እቲ ኩናት ከ ብኸመይ ምስዚ ክሳመድ ይኸእል?

ዑቕብ ኣብርሃ:- ኣብቲ እዋን እቲ ኩናት ክህልወና ኣዝዩ ሕማቕ ነገር ኢዩ ነይሩ:: ጉዳይ ባድመ ጥራይ ነይሩ እንተዝኸውን: ብሕቡራት ሃገራት ወዘተ... ኣቢሉ ብኸልእ መንገዲ ምተፈትሐ: እንተኾነ ተጋሩ ካልእ ከባቢታት ናይ ኤርትራ የስፋሕፍሑ ነይሮም:: እቲ ቅልውላው 3 - 4 መዓልቲ ምስ ገበረ ኢዩ ሰሚዑ:: ኣብ መጀመርያ እቲ ሕቶ ኣብዚ ኮንቨንሽናል ዝኾነ ኩናት ሃገርና ብኸመይ ንክላኸል ዝብል ኢዩ ነይሩ::

ኩናት ዝመርጽ ሰብ የለን:: ኩናት ንኹናቱ ኸኣ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝካየድ ኩናት:: ኮይኑ ግን ጀነራል ዑቕብ እንታይ ኢዩ ዝብለና ዘሎ? "ጉዳይ ባድመ ጥራይ ነይሩ እንተዝኸውን ብሕቡራት ሃገራት ወዘተ.... ኣቢሉ: ብኸልእ መንገዲ ምተፈትሐ::" ውድብ ሕቡራት ሃገራት እኮ: እዚ እንፈልጦ ዝለመሰ: መጋበርያ ናይቲ ብኢደ-ዙር እትወግእና ዘላ ሕቡራት መንግስታት ኣሚሪካ መሳርሒ ኢዩ:: ብኸልእ ኣገባብ ክበሃል እንከሎ ኸ እንታይ ማለት ኢዩ? ባድመ ክንገድፈሎም? መሬትና ኣረኪብና ክንዋገ? ወያኔ ብዝደለይዎ መንገዲ ክንርዕም? እንታይ ኢዩ እቲ ኸልእ መንገዲ ዝበሃል ዘሎ?

ጀነራል ዑቕብ ነቲ ቅልውላው: እቲ ኹናት ማለት ኢዩ:: "ድሕሪ 3 ወይ 4 መዓልቲ ምስ ኣሕለፈ ኢዩ ሰሚዑዮ" ይብለና ኣሎ:: ዋእ መጀመርያ ኣብቲ እዋን እቲ: ካብ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣን መንግስቲ እዞም ዝሰዕቡ ጥራይ ኢዮም ካብ ሃገር ወጹኦም ነይሮም:- ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ: ናብ ሃገረ ስዑድያ ናይ ስራሕ ምብጻሕ የካይድ ነይሩ:: ሚኒስተር ምልክኸል ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም ዝመርሖ ልኡኸን: ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ህዝባዊ ግምባር ደሞክራሲን ፍትሕን ኣቶ የማነ ገብረኣብን: ሓላፊ ሃገራዊ ድሕነት ብሪጋዴር ጀነራል ኣብርሃ ካሳ ኣሰንዩ: ብጉዳይ ዶብ ክዘራረቡ ናብ ኣዲስ ኣበባ ከይዶም እንክለዉ ኢዩ: እቲ ኹናት ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ብወያኔ ተኸፊቱ:: ማዕከናት ዜና ኤርትራን ኢትዮጵያን ጥራይ ዘይኮና ኸኣ: ዳርጋ ናይ ዓለም ማዕከናት ዜና ፍርርርር ኢለን ዝግዕራሉ ዝነበራ ርቡጽ ወረ ኢዩ ነይሩ:: እሞ ኸኣ ድኣ: ናይቲ እዋን እቲ ናይ ሃገረ ኤርትራ ሚኒስተር ዕዮን ሰብኣዊ ድሕነት ዑቕብ ኣብርሃ: ኣብ ልዕሊ ናይታ ንሱ ሚኒስተር ኮይኑ ዝመርሖ ዘሎ ሃገር ብወያኔ ወራር ክካየድ እንከሎስ: ስለስተ-ኣርባዕተ መዓልቲ ምስ ኣሕለፈ ኤርትራ ከም እተወረረት ፈሊጡ:: ኣበይ ነይሩ ኣብዘን መዓልታት? ኣብ ሃለፍታ (ኮማ) ኣትዩ? ወይ: ኣብ መሬት ኤርትራ ከም ቬርሙዳ ላይን ዝውሕጥ ትራጀዲ ሸሚምዎ? ወይ: ኣብ ሰማያት ኤርትራ ዝዘንበዩ ዩፎ ጨውዮም ነይሮም? ዝገርም ጉዳይ ኢዩ ህዝቢ ባዕልኻ ፍረዶ::

ይኹን ድክ እምበር፡ ብድሕርዚ ጉዳይ ዘሎ ምክንያታት ክጽናዕ ነይርዎ። እቲ ኹናት ብኸመይ ጀሚሩ ዝወሃብ ዘሎ መግለጽታት ብወገነይ ኣይቅበሎን። ስጋብ ሕጂ ንባድመ ክንክይድ ዝኣዘዘ መን ምዃኑ! ዝፍለጥ የለን።

ካብ ቀዳማዊ ዳሕራዩ ዝገድድ ብሂል፡ መበገሲ ኩናት ክጽናዕ ኣለዎ። መበገሲ ኩናት ድክ ርእሰ ግሉጽ እንድዮ። ባድመ ኣብ ክሊ ግዝኣታዊ መሬት ኤርትራ ዝሰፈራ ንባብ ካርቶግራፊ ምዃኑ፡ መግዛእታዊ ሰነዳት ዝሕብሩዎ ሓቂ ኢዩ። ህዝቢ ብተደጋጋሚ ብሰብ-ስልጣን ወያነ ዝበጽሖ ዝነበረ በደላት ናብ መንግስቲ ጥርግኑ የቐርብ ነይሩ። ወያነ ንጉሆ፡ ንጉሆ ናይ ምጥራር መስርሖ ይቐጽል ስለ ዝነበረ፡ መንግስቲ ኤርትራ ነዚ ጉዳይ ፍጹም መዓልቦ ክገብረሉ፡ ኣብ ናይ ዘተ ጽምዶ ኣትዩ ብደረጃ ሚኒስትር ምክልኻል ዝምራሕ ዝለዓለ ልኡኽ መንግስቲ ኤርትራ፡ ብጉዳይ ናይ ባድመን ኣብ ህዝቢ ዝበጽሖ ዘሎ በደላትን ምጽራይ ዶብ ክዘራረብ ናብ ኣዲስ ኣበባ ተጓዲዞ፡ ብወያነ ዝግበር ዘሎ ዘይሕጋዊ ጠረራን፡ በጺሕዎ ዘሎ ደረጃን ስፍሓቱን ክሊ ከባብያዊ ኩነታቱን ክዕዘቡ ብማለት፡ ኣብ ገዛእ መሬቶም ኮለላ ከካይዱ ካብ ኣባላት ሓይልታት ምክልኻል፡ ናብቲ ቦታ ምስ ተንቀሳቐሱ፡ ወያነ ቶኽሲ ብምክፋት ኣውዲቕዎም። ነዛ ሓላል መሬት ክብሉ ኸኣ በጃ! ሓሊፎም። ኣይጸንሖትን ወያነ ነቲ ኣብ ሓደ ቦታ ዝነበረ ናይ ወጥሪ ሕቶ ናብ ዶባዊ ግጭት ከም ዝስፋሕፋሕ ብምግባር፡ ነቲ ዝነበረ ግርጭት ጥርዚ ብምዕራግ፡ ወያነ ብመንገዲ እቲ ስማዊ ፓርላማ ኣብ ዕለት 12 ግምቦት 1998፡ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ክሳብ ለይተ ሎሚ ዘይተላዕለ ኩናት ብምእዋጅ፡ ነቲ ከም ጠንቂ ዝነበረ ናይ ባድመ ምስሕሓብ ናብ ኩለንትናዊ ኩናት የዕሪጋ ወራር ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝወልዕት፡ ኢትዮጵያ እንዶ ኣይኮነትን? ነዚ ሓቂ እዚ ድዩ ጀነራል ዑቕብ ብኸመይ ከም ዝጀመረ ኣይፈልጥን ኢየ ዝብለና ዘሎ? ዶስ፡ ጀነራል ዑቕብ እምነቱ ልክዕ ከምቲ ወያነ ኤርትራ ኢያ ወሪራትና ዝብሎ ኢዩ ክብለና ደልዩ ዘሎ? ነዚ ናይ መንግስቲ መግለጺታት ዘይቅበሎ እንተኾይኑ፡ ነዩናይ ኢዩ ክቐበል? ጀነራል ዑቕብ ክሳብ ሕጂ ኣብ ስልጣን ጸኒሑ ነይሩ እንተዝኸውን፡ ምናልባት ነቲ ወያነ ኤርትራ ኢያ ወጊኣትና ብማለት፡ ከም መከሓሓሲ ኢሎም ዘቐርብዎ ዘለዉ፡ ነቲ መለስ ዜናው ዘቐረቦ ናይ 5 ነጥብታት እማመ ሰላም ምተቐበሎ ነይሩ ይኸውን። "ናብ ባድመ ክንክይድ መን ከም ዝኣዘዘ? ክሳብ ሕጂ መን ምዃኑ? ዝፍለጥ የለን።" ኢሉና ጀነራል ዑቕብ። ናይ ሓንቲ ንእሽቶ ኣሃዱ መን ከም ዝኣዘዘ? ንምፍላጥ ዝግበር ሃተምተም እሞ ይጽንሓልና። ንሃገር ምልእቲ ዝበከለ ኩናት፡ ብወያነ ክኸፈት እንከሎ ኣብ 4ይ መዓልቱ ትፈልጥ እንተኾይንካ ድኣ፡ ናብ ባድመ ክንቀሳቀስ ናይ ዝኣዘዘ ሰብ ክትፈልጥ ዓመታት ዘይኮነ፡ ዘመናት ክወስደልካ ስለ ዝኾነ፡ ሱቕ እንተትብል ምሓሸ። ብኻ! ተሪፋትካ እዛ ቃለ መሕትት።

እቲ ካልኣይ፡ ኣብ ሳልሳይ ወራር ገሌና ዝነበረና መርገጽ ኢዩ። ኣብዚ ሰለስተ ነጥብታት ይጠቐሱ። እቲ ቀዳማይ ንግስጋስ ወያነ ጠጠው ከነብሎ ብቐዓት የብልናን ኢሎም ዝብል ኢዩ። እቲ ካልኣይ፡ ወያነ ኢሲያስ ካብ ስልጣኑ ከይወረደ ነቲ ወራር ጠጠው ኣይነብሎን ኢና ዝብል ስምዕታ ስለ ዝገበሩ፡ ኢሲያስ ካብ ስልጣኑ ክወርድ ኣለዎ ኢልኩም ዝብል ኢዩ።

ናይ ሩዋንዳ ሚኒስትር ፕረዚደንታዊ ቤት ጽሕፈት ፓትሪክ ማዚምሃካን

በራኽ ገብረስላሴ

ኣብ ሳልሳይ ወራር ዝነበረ መርገጽ ናይ ኩሉ ሰብ እንተተገለጹ፡ ብዙሕ ዘይተቐልዐ ነገር ክንጸር ኢዩ። ኣብ ሎሚ በጺሕና ኸኣ፡ ነቲ ሓቂ ካብ ምግላጽ ኣይክንቁጠብን ኢና። መርገጽ ሳልሳይ ወራር ውጺኢት ናይቲ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ፡ ኣብ 2ይ ወራር ናይ ዘጋጠመ "መኻልፍ" ኢሉ ዝገለጸ ተሪር ሓላፍነታዊ መግለጺ፡ "ፋይል ብፋይል" ክንጸባጸበሉ ኢና ዝበሎ፡ ጥብቆ ውጽኢት ናይቲ ፍርሒ ዘርባዕባዕ ኢዩ። ዕርዲ ባድመ ክፈርስ ዝኸኣለ፡ ናይ ብሓቂ ወያነ ብዝተኸተሎ ወትሃደራዊ ስልቲ ድዩ? ዕርዲ ባድመ ኣብ ኢድ ወያነ ክወድቕ ኪኢሉ? ነዚ ጉዳይ ብመደብ ዝነበረ ወትሃደራዊ ኣሰላልፋን፡ ዝተርኽበ መኻልፍን ተራን ግደ ዝጠልቀዎ የእዳው ኣብዚ መኻልፍን፡ ብፍሉይ መደብ ከኻቐርቦ ኢና። ኣምባሳዶር ኤርትራ

በረኽት ሃብተስላሴ

ካሳሁን ቸኮል

አብ ሃገረ ጀርመን አምባሳደር በራኽ ገብረስላሴ፡ ናብ ፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ ዘቐረበ ጽሑፍ፡ ብመንገዱ አምባሳደር አድሓኖም ገብረማርያም፡ ብገለ አባላት ጉጅለ 13 ነበር፡ ብፍላይ ከአ ብዶክተር በረኽት ሃብተስላሴን፡ ካሳሁን ቸኮልን፡ ናይ አምባሳደር ሕቡራት መንግስታት አሜሪካ አብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት አምባሳደር ሱዳን ራይትን ናይ ሩዋንዳ ሚኒስተር ፕረዚደንታዊ ቤት ጽሕፈት ፓትሪክ ማዚምሃን ወኪል አመሪካ አብ ጉዳያት ሰላም ኤራኢትዮ፡ አንቶኒ ለክ ዝተዳለወ ቀንዲ ናይዚ ጽሑፍ ዋነነት ከኣ፡ ሕቡራት መንግስታት

አሜሪካ ምንባራን፡ ናይ ሽዑ ሚኒስተር ወጻኢ ጉዳያት ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) አብ ምውህሃድ ናዚ ጽሑፍ ዝገፍ ተራ ከም ዝነበሮን፡ ናይ ዊኪ-ሊክስ ጸሓይ ዝወቕዖ ሓበሬታታት ኮይኑ ዘሎ ኢዩ፡ ዝርዝር ሓበሬታ መርቡብ ዊኪ-ሊክስ ተመልከት፡-

<https://wikileaks.org/index.en.html>

ሱዳን ራይስ

ብንጽር ንምስፋሩ አብ'ቲ ዝቐረበ ጽሑፍ፡ "ነዚ ኩነት ክንጸወሮ ስለ ዘይንኸእል፡ ብዘይ ዝኾነ ይኹን ቅድመ ኩነት፡ ነቲ አሜሪካን ሩዋንዳን ዘቐረበዎ ናይ ሰላም ዝርርብ ክንቅበል ኣለና፡" ኢዩ ዝብል፡ ናይ መንግስቲ ኤርትራ መርገጽ ከኣ፡ "ንዝኾነ ይኹን ናይ ሰላም ዝርርብ ብመጀመርያ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ከም ተግባሩ ጌይ ኣካል ክቐርብ ኣለዎ፡ ምክንያቱ እዚ አብ ልዕሊና ዝካየድ ዘሎ ናይ ውክልና ኩነት፡ ዘወርቱን ወንቱን አሜሪካ ባዕሎም ክሳብ ዝኾኑ" ኢዩ ዝብል ነይሩ፡ መንግስቲ ኤርትራ አብ ትሕዝቶ ናይቲ ንመንግስቲ ዝቐረበ ነጥብታት ጥራይ ዘይኮነ፡ ኪኖ እቲ አመሪካውያን አቐሚጠዎ ዝነበሩ፡ ንኤርትራ ብሓይሊ ምልሓቕ መደብ ሰጊሩ ኢዩ፡ ነቲ ናይ መንግስቲ ጌይ ኣካል ምእታው ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት፡ ኤርትራ ከም ኣባል ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት፡ ሱታፌ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ክቐርብ ዝደልየት፡ ንምንታይ ዕላማ ንዝብል፡ ምስዚ ሕቶ ብምትእስሳር አብ ትሕቱ ዝቐርብ ናይ ሕቶን መልስን ዘሎ ዕላል ዳን-ኮኔል ምስ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ክንዝርዝር ኢና፡

እቲ ሳልሳይ፡ በዚ ወራር ወያነ ነዛ ሃገር እንተድኣ ተቐጽጺርዋ፡ ብዙሕ ጨካን ተግባራት አብ ልዕሊ ህዝቢ ክፍጽም ስለ ዝኸእል፡ ነዚ ግፍዕታት ንምውጋድ ነዛ ሃገር ንአሜሪካ፡ ወይ ንሕብራት ሃገራት ከነረከባ ኣለና ኢልኩም፡ እዚ ተንበርካኽነትን፡ ምስ ወያነ ምትሕብባርንዩ ዝብል ኢዩ፡

አንቶኒ ሌክ

ጠለብ ወያነ ጥራይ ዘይኮነ፡ ጠለብ ሕቡራት መንግስታት አሜሪካ፡ ብፍላይ ነቲ ካብ ነዊሕ እዋን ኣትሒዞም ዝሓዘዎ ናይ ወጻኢ ፖሊሲ ስትራተጂኦም፡ ካብ'ቲ ናይ 50 ታት መርገጽም ወጻኢ ዝሓዘዎ ፖሊሲ የብሎምን፡ ስለ ዝኾነ ከም'ቲ አቐዲምና ዝገለጽናዮ ሄርማን ኮህን አብ 1991፡ ንፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ አብ ናይ ሎንዶን ናይ ዝርርብ ዘተ ኣኼባ ክዕድም እንከሎ፡ እቲ ዕላማ ከመይ ገይርካ ንነጻነት ኤርትራ ቐጽኻ፡ ማእዘኑ ንምጥዋይ ንዝነበረ መደብ ስትራተጂ አሜሪካ ብኸመይ ከም ዝፈሸለ ገለጽናዮ ኢና፡

አንቶኒ ሌክ ናብ ኣስመራ አብ ዝመጸሉ እዋን ምስ ሰቡ-ስልጣን ኤርትራ ተራኺቡ ክምለስ እንከሎ፡ ወያነ ይዕብ ይንኣስ ወትሩ ኩነት ምጅማሩ ኣይተርፎን ነይሩ፡ ብግልጹ ንምቕራብ ኣንቶኒ ሌክ ሳልሳይ ወራር ቅድሚ ምጅማሩ፡ ወያነ ኩነት ክትከፍት ምጅና፡ እዚ ኹነት 'ዚ ወያነ እንተቐጸልዎ አብ ምድምሳስ ኤርትራ ቀለል ስምብራት ኣይኮነን ክገድፍ፡ ስለዚ ካብዚ ንምድሓን ንሕና ዝግባእ ሓገዝ ክንገብረልኩም ኢና፡ ኤርትራ አብ ኢድ ናይ አሜሪካ

ሞግዚትነት ከተጽጋሕዋ ትክክለኛ አክሱም፡ እዚ ዘሰግኣኩም እንተኾይኑ 'ውን፡ ንኤርትራ ናብ ኢድ ሕቡራት ሃገራት ከትጸገላልኩም ተክእሎታት ኣሎ። እዚ ኸኣ፡ ካብቲ ወያነ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ከኸትሎ ዝክእል ኣዕናዊ ኣራሚናዊ ናይ ጭካኔ ጨፍጨፋ ንምድሓን ከክእለኩም ኢዩ ኣይበለን ድዩ? ነዚ ምክሪዚ ተቐቢሉ፡ ኣብ ውሽጢ መሪሕነት ጎበኝብ ዘካይድ ዝነበረ ኣካል፡ ፕዚደንት ንዝቐረበናዮ ሓሳብ ምቕባል ኣብዩና ብማለት፡ ናብ ናይ ሚኒስተር ምክልኻል ኤርትራ መአዘዚ ማእከል ከይዱ ጸቕጢ ክፍጠር ኣይተፈተነን ድዩ? ናይ ዑቕብ፡ ናይ ጳጥሮስ፡ ናይ ብርሃኒ፡ ናይ ሳልሕ ከክያን ናትን ጉዕዞ ዕላምኡ እንታይ ድዩ ነይሩ?

ትሪ መርገጽ ሚኒስተር ምክልኻል ጀነራል ሰብሓት ኤፍሬምን፡ ዋና ጸሓፊ ህ.ግ.ደ.ፍ. ኣል-አሚን መሓመድ ስዒድን፡ ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት የማነ ገብረኣብን፡ ሰወእ ጀነራል ገረዝማሄር ዓንደማርያም (ውጪን)፡ ጀነራል ፊሊጶስ ወልደዮውሃንስን፡ ሚኒስተር የስማን ሳልሕ ነዚ ዳሕራይ ዝመጸ መርገጽ ናይ ጉጅለ 15፡ ምስ መርገጽ ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ ኮይኖም እንተዘይኩንንዎ ነይሮም፡ ዕላማ ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ነቲ ህዝባዊ ግምባር ብናይ ነዊሕ መጻኢ ራኢኡ፡ ኣብ ናይ ህዝቡ ቃልሱ ኣሚኑ ዘካየዱ ናይ 1993 ረፈረንዶም ውዱቕ ንምግባሩን፡ ቡኡኡ መጠን ከኣ፡ መራሕቲ ኤርትራ ነቲ ኩናት ምግግሙ ስኢኖም፡ ንኤርትራ ናብ ኣመሪካ፡ ወይ ሕቡራት ሃገራት እንተ ኣረኪቦማ፡ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ሃገር ከነመሓድር ብቐዓትን ክእለትን የብልናን ኢልካ፡ ነቲ ኣብ 1993 ዘካየድካዮ ረፈረንዶምን፡ ነቲ ነዚ ረፈረንዶም ንምክያድን፡ ኤርትራ ሓራ ንምግባር ዝኸፈልካዮ መስዋእትን ምክሓድ ኢዩ ነይሩ። ዕላማ ኣሜሪካ ኸኣ፡ ብረቂቕ መንገዲ ንኤርትራዊ መሪሕነት ከፋፊልካ፡ ንኤርትራ ናብ ዳግማይ መግዛእታዊ ሸረኽ ምምላስ ኢዩ ነይሩ። ናይ ሽዑ ዕላማ ነዚ መርገጽ እዚ ምቕባል፡ ኪኖ ናይ ተምበርካኹት መርገጺ፡ ካልእ እንታይ መጽውዒ ክወሃዕ ይክእል። ንፍርዲ ናብ ነባቢ ህዝቢ ንገድፎ። ኮይኑ ግን ዮሃና! ነቶም ጸኒዖም ነታ ሃገር ዘጽንዕዋ ሓርበኛታትና!!!

ዋላኻ እቲ ጉጅለ ብምልኡ ገበን ፈጸሙ ዝብሉ እንተኾኑ፡ ንገለ ካባና ፈልዮም ብሃገራዊ ክሕደት ከም ዝኸሱ ይገልጹ ኣለዉ። እዚኣቶም ኣብ ጉዳይ ሰላምን ኩናትን ሳልሳይ ወራርን፡ ኣብቲ ቅሉዕ ደብዳቤን ዝተመሰረቱ ክስታት ኢዮም።

ናይ ገበን ተሓታትነት፡ ኣብ ዉልቂ ፍጻመን ሱታፊን ናይቲ ኩነት ብዝህልወካ ተራን ግደን ዝወሰን ምበር፡ ብድፍኑ ፋጻሚ ገበን ጃምላዊ ተሓታትነት ዘኸትል ዘይምኻኑ፡ መሰጋገሪ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራን፡ ገበናዊ ስርዓት መቐጽዒ ሕጊ ኤርትራን ጥራይ ዘይኮነ፡ ወትሃደራዊ ገበናዊ መቐጽዒ ሕጊ ኤርትራን፡ ገበናዊ ሕግን ኣብ ሰነዳቱ ኣስፊርዎ ዘሎ ሓቂ ምውካስ ዝከኣል ይመስለና። ካብዚ ብምብጋስ ናብ ዛዕባና ክንምለስ።

”ንገለ ካባና ብሃገራዊ ክሕደት ከም ዝኸሱ” እወ ይኸሱ። መሰጋገሪ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ፡ ዓንቀጽ 250/ለን ሓን፡ ዓንቀጽ 251 ሀን ሓን መን፡ ገበናዊ ወትሃደራዊ መቐጽዒ ሕጊ ዓንቀጽ 29/2/ ሀን ለን፡ ዓንቀጽ 201/3/4 ሀ ነቲ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን መንግስትን ዘካየድኩም ዘይሕጋዊ ገበናዊ ተግባራት ኣየኸሰስን ማለት ድዩ? ብመሰረት ልዒሉ ዝሰፈረ ሕግታትን፡ ሕጋታትን የኸሰስን የቐጽዕን፡ ኩነተ ፍጻሜ ናይቲ ገበን ከኣ፡ ግድን ኣይኮነን ኣብ ክፉት መጋባእያ ክውሰንን ክካየድን። ናብ ህዝቢ ግሉጽ ክኸውንን፡ ንሃገራዊ ድሕነት ዝምልከት ፍጻመ ገበን፡ ኣብ ዕጹው ጥራይ ዘይኮነ፡ ብምስጢር 'ውን ከም ዝተሓዘ ርዱእ ይመስለና። ስለዚ ንክፋል ኣባላት ጉጅለ 15፡ ብሃገራዊ ክሕደት ክኸሰሱ እንተኾይኖም፡ ብመሰረት ገበናዊ ፍጻሜታቶምን፡ ቦታ ፍጻሜን፡ ፈጸምቲ ገበንን ዝምርኮስ ምበር፡ ሓባራዊ ሓላፍነታዊ ገበናዊ ተሓታትነት ኣየሰክምን ኢዩ። ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ኣብዚ ግን ኣይፈላልዩና ኣሐፊሽኩም ክሲ ኣቐርቡልና ድዩ ዝብል ዘሎ? ገበናዊ ተሓታትነት ብመሰረት ፍጻመ ገበን ክሳብ ዝኾነ፡ መንግስቲ ኤርትራ ከፋፊሉ ናይ ክሲ መስርሕ ከቐርብ ምኻኑ፡ ኣቐዲሙ ዝተገንዘበ ይመስል።

ዳን-ኮኔል፡- ብሃገራዊ ክሕደት ዝኸሰሱ ከም ዘለዉ፡ ይገልጹ ኣለዉ ድዮም?

ሃይለ:- ሃገራዊ ክሕደት ዝብል ቃል ኣይጠቐሱን፡ እንተኾነ ብትግርኛ ከምኡ ክትርጎም ይኸእል ኢዩ።

ልቦና መንግስቲ ኤርትራ ጥርዙ ኣድማስ ኢዩ። ምክንያቱ ንፍጻመ ገበናዊ ተሓታትነት ኣምሩ ገሊጹ 'ምበር፡ እወ ኢሉ ኣይደረፈን። ምክንያቱ፡ ንሓደ ብገበን ዝተኸሰሰ ሰብ፡ ዝኾነ ዓይነት ገበናዊ ፍጻመ ይኹን ካልእ ብዘየገድስ፡ ሕጊ መጋባእያ ከፊቱ ናይ ገበናዊ ፍጻመ ሓላፍነት ኣሲኪሙ፡ ቤት ፍርዲ ናይ ገበነኛነትካ ውሳኔ ሓላፍነት ክሳብ ዘየንበረልካ፡ ጥርጡር ምዃንካ ኢዩ ዝኣምን። ስለ ዝኾነ ኢዩ መንግስቲ ኤርትራ፡ ቦቲ ሓቕኛ ዘየሻሙ ትርጉሙ ዘርዚሩ ኣቕራብዎ ዘሎ።

ዳን-ኮኔል:- ካብ'ቲ ኣገላልጻኦም ንጹር ይመስል።

ድሩዕ:- ኣዝዩ ተመጣጢ ኢዩ። እቲ ቃል ተመጣጢ ኢዩ። ከም ግምተይ ስጋብ ሃገራዊ ክሕደት ዝብል ክኸይድ ይኸእል።

ተመጣጢ ስለ ዝኾነ ኣይኮነን፡ "ሕጊ ነዊሑ ኢልካ ኣይትቐርጸሉ፡ ሓጺሩ ኢልካ ኣይትልቅበሉ" እቲ ክውንነት ብዝሓዞ ናይ ጭብጢ መስርሕ ዝግለጽ ድኣ 'ምበር፡ ከም ፍሕፍ፡ እንተደለኻ ትነፍሖ! እንተደለኻ ተንፍሶ! ኣይኮነን ሕግን ናይ ሕጊ ኣምርን ኣገላልጻኡን።

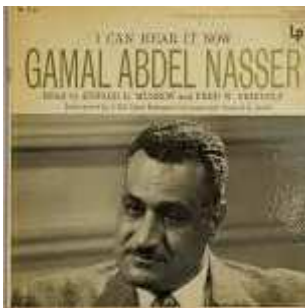
ዳን-ኮኔል በዓል መን ምዃኖም ከ ይገልጹ ድዮም?

ድሩዕ:- ኣይፋሉን ኣስማት ኣይጠቐሱን። "ገለ ካብኣቶም" ይብሉ?

ክሲ ከይመስረቱ፡ ከመይ ኢሎም ኣስማት ከቐርቡ። ስም ክጥቀስ መጀመርያ ክሲ ክምስረት ኣለዎ። ኣብ እዋኑ፡ ፍጻመ ከመይ ገይሩ ሕጋውነት ይረክ ኢዮም ዝእምቱ ዘለዉ። እቲ ሓቂ ኸኣ እዚ ኢዩ።

ዳን-ኮኔል:- እንተኾነ ብዙሕ ሰብ፡ ንዓኻን ንጴጥሮስን ይጠቐስ።

ድሩዕ:- ኣብ ሓደ ካብ ዝገበርክዎ ቃለ መጠይቕ፡ ኣብ 1967 እስራኤል ንግብጺ ምስ ሰዓረታ፡ ኣብ ህዝቡ ንዘለዎ ተቐባልነት ንኸፈልጥ፡ ፕረዚደንት ጀማል ዓብደልናስር "ካብ ስልጣነይ ክወርድ ኢየ" ኢሉ ክብል ተሳታፊ ነይረ። ኣብ ከምዚ ዓይነት መዋጥር፡ ብምልኡ እቲ መንግስቲ፡ ወይ እቲ ፕረዚደንት ካብ ስልጣኑ ክወርድ ክሕተት ይክኣልዮ። ስለዚ እንታይ ኢዩ እቲ ጸገም፡ ዝኾነ ሰብ ከምዚ ዓይነት ሓሳብ ከቐርብ ኣይክእልን?

ኣብ እዋን ኩናት፡ ንናይ ሓንቲ ሃገር፡ ስዕረትን ውድቀትን መለክዒ ኮይኑ ዝቐርብ፡ ልዕሊ ኹሉን ቅድሚ ኹሉን መራሒ ናይታ ሃገር ብዘይኣገባብ ካብ መዝነቱ ምውራድ ኢዩ። ከም ቀዳማይ ሸቶ ዕላማ ናይ ወያነ ኸኣ፡ እዚ ዕላማዚ ምትግባር ኢዩ ነይሩ። ነቲ ወያነ ብኹናት ገጢማ ዲኖ ሕፍረት ዝተጎልበበቶ ናይ ስዕረትን ውድቀትን ካብ ብኣጃራጭ መንገዲ ንምድሓና ካብ ሪኢቶን ሓሳብን ጉጅለ 15፡ "ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ልክዕ ከምቲ ናይ ግብጺ ፕረዚደንት ጀማል ዓብደልናስር ኣብ ኩናት ናይ 1976 ምስ እስራኤል ካብ ስልጣኑ ክወርድ ዝተሓተቶ፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኸኣ ካብ ስልጣኑ እንተወረደ፡ እንታይ ኢዩ እቲ ጸገም?" ዝበሎ፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ካብዚ ዝዓቢ ሃገራዊ ክሕደት ኣሎ ድዩ?

ኣትኩሮ ናይ መንግስቲ ከምቲ ልዒልና ዝገለጽናዮ ሕጊ፡ ብጅምላ ዝፍርጅ ኣይኮነን። መንግስቲ ናብ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞንን ኣቶኪሩ ዝጥምተሉ፡

ካብቲ ፍጻሜ ተመርኪሱ ዝወስዶ ስጉምቲ 'ምበር፡ ብይኸውን ዝወስዶ ስጉምቲ የብሉን፡፡ ክንዲ ዝኾነ፡ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞን ይኹን ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ብጀካ ነቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝነበሩ መንእሰያት ጥራይ ዘይኮነ፡ እንተላይ ነቶም ካብ ወጻኢ ዝመጹ ዝነበሩ መንእሰያት፡ ኣብ ገዛውቶም ብምውሳድ፡ ዕጽው ኣኼባ ብምክያድ ይጉስጉስዎም ከም ዝነበሩ መን ይርስቦ!!!

ድሮ መንግስቲ ከም ዝወድቕን፡ ከም ዝቐየርን ከም ጭቡጥ ተወሲዱ፡፡ ኣብቲ ንህ.ግ.ደ.ፍ.ን ንመንግስቲ ኤርትራን ኣሊኻ ክምስረት ዝተሓሰበ ሓድሽ መንግስቲ፡ ናይ በዓል ሚኒስተር ጴጥሮስን ሚኒስተር ሃይለ (ድሩዕን)፡ ኤርትራዊ ሽወደናዊ ሙሴ ኤፍሬምን፡ ናይ ማሕበር ተማሃሮ የኒቨርስቲ ኣስመራ ፕረዚደንት ዝነበረ ሰመረ ከሰተን፡ ኣብቲ ዝምስረት ሓድሽ መንግስቲ ክሕዝዎ ዝግባእ ስልጣን ኣይተነግሮምን ድዩ? መን ኣበየናይ ሓላፍነት ይቐመጥ? ሚኒስተርነት ዝሕዙ በዓል መን ኢዮም ኣይተነግረን ድዩ? ነዚ ብምምልካት ኢዩ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ኣቐዲሙ እንታይ ከም ዝተገብረ ስለ ዝፈለጠ ኢዩ ምላሽ ናቱ ዘተንብህ ዘሎ፡፡

ዳን-ኮኔል:- ኣብ ሓደ ካብቲ ዝገበርካዮ ቃለ መጠይቕ ዲኻ ከምኡ ኢልካ?

ድሩዕ:- እወ ኣብ ሳልሳይ ወራር፡ ሰባት እንታይ ይብሉ ነይሮም እፈልጥ ኢዩ፡፡ ሓደ ካብዚኣም ከምዚ ኢሉ ክብል ንኣል-አሚን ከም ኣብነት ጠቐስዎ ኣሎ፡፡ ነቲ ፕረዚደንት ካብ ስልጣኑ ክንኣልዮ ከም ዝደለና፡ ከም መርትዖ ንምቕራብ ኢሉ'ዩ ተዛሪብዎ፡፡ ዕልዋ መንግስቲ፡ ወይ ከምኡ ዝመስል ነገር ንምፍታን ናይ ዝነበረ ሓሳብ ጭብጢ ኢሉ ገሊጽዎ፡፡

ዋና ጸሓፊ ህ.ግ.ደ.ፍ. ኣል-አሚን መሓመድ ሰዲድ ኣብቲ ኣኼባ ክገልጽ እንከሎ፡ ነቲ ዝተባህለ ከም ቢሂሉ፡ ከም ዘለዎ ኢዩ ኣቐሚጥዎ፡፡ እቲ ዝተባህለ 'ውን፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ነገር ተጋፊሑ ምስ ተወዓወዐ፡ ኣብቲ ምስ ጋዜጣ ሰቲት ዝገበሮ ቃለ መሕትት፡ ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ ካብ ስልጣኑ ክወርድ ኣለዎ፡፡ ሓድሽ ስርዓትን፡ ሓድሽ መንግስትን ክንተክል ኣለና ኢሉ ዝገለጸ ጭቡጥ መርትዖ ይመስለና፡፡ ብተመሳሳሊ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞን ንጋዜጣ ሰቲት ኣብ ዝሃዖ መግለጺ፡ "ሓደሽቲ ሰልፍታት ቆይመን፡ ስልጣን ንሓድሽ ወለዶ ክሰጋገር ኣለዎ፡፡ እኔ እንተኾይኑ ካብ ሕጂ ንደሓር ፖለቲካ ኤርትራ ኣይምልከተንን ኢዩ፡፡ ኢደይ ሓጸበ ኣለኹ፡፡" ክብል፡ ኣብቲ ዝሃዖ ቃለ -መሕትት ኣስሚርሉ፡፡ ወረ እንታይ ሽፍን! ሽፍን! ሜጀር ጀነራል ብርሃነ ገረዝሂር ካብ ውሽጢ ሃገር፡ ኣምባሳዶር ኣድሓኖም ገብረማርያም ካብ ወጻኢ ኾይኖም ዝሃብዎ ሪኢቶ፡ "ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ ነዚ ሓሳብ ዘይቐበልን፡ ኣንጻራዊ ስጉምቲ ዝወስድ እንተኾይኑ፡ ክእስር! እምቢ እንተ ኢሉ ኸኣ፡ ክሳብ ክቐተል፡" ኣለዎ ተባሂሉ ኣይተዘርበን ድዩ? ንምንታይ ድዩ ሚኒስተር ምክልኻል ጀነራል ሰብሓት ኤፍሬም፡ ዝኾነ ኣባል ሚኒስትሪ ምክልኻል፡ ጸግዒ ከይሕዝን፡ ምክልኻል ሃገር፡ ሃገር ንምክልኻልን፡ ሕጊ ከይጠሓስን ዝከላኸል ሓይሊ 'ምበር፡ ኣብ ፖለቲካ ናይ'ታ ሃገር የእዳዉ ብምእታው፡ ነቲ ኩነታት ናብ ዘየድሊ ማእዘን ክዕርጎ ስለ ዘይግባእ፡ ዝኾነ ናብ መንግስታዊ ይኹን፡ ብሕታዊ ጋዜጣታት ዝለኣኸ ሪኢቶ ኩልኩል ኢዩ ክብል ዝኣገዶ፡፡

ገለ ካባና ጌጋ ከም ዝፈጸምና፡ እዚ ከም ሓደ ነጥቢ የልዕልዎ፡፡ ገበን ስለ ዝፈጸሙ ክኸሰሱ ኣለዎም ዝብል ኢዩ፡፡ ስለ'ዚ እዚ ጉጅለ ዝኸሰሰሉ ገበናትን፡ ኣብ'ዚ ጉጅለ ዘለው ውልቀ ሰባት፡ ቡብውልቂ ዝኸሰሰሉ ገበናትን ኢሎም ከፋፊሎሞ ኣለው፡፡ እቲ መልእኽቲ ጉጅለ 15 ምባል ጌጋ ኢዩ ንምባል ኢዩ፡፡ ኣብ ውሽጢዚ ጉጅለ ገበን ዝፈጸመ ጉጅለ ኣሎ፡፡ እቶም ካልኣት ነቲ መንግስቲ ብሕቡእ ዝሰርሑ ኢዮም፡ ወይ ኮራኽር ኢዮም ንምባል ኢዩ፡፡

ጉጅለ 15 ኢልካ ምጥቃስ ጌጋ ኢዩ ንምባል ዘይኮነ፡ ተሓታትነት ናይ ገበን ውልቀ ሓላፍነት ዘሰክም ምዃኑ ንምንጻር ኢዩ፡፡ እንተዘይኮነ ናይ ምክፍፋልን፡ ፈላሊኻ ንምግምግምን ዝተሰርሐ ሜላ፡ ወይ ጉርሒ ኣይነበረን፡፡ እዚ ነገር ኩሉ ኣብ ኢድ መንግስቲ ከም ዝበጽሐ ምስ ተፈልጠ

ዝውሃብ ዘሎ ዘይብሉል ምኽኒት ኢዩ።

ስለዚ ኣብ ሰለስተ ከፋፊሎም ክርእይዎ ይደልዩ። ነዚ ናይ ተቋውሞ ጉጅለ ንምግምግም ብዙሕ ይህቅኑ፡ ሕጂ ስለ ዘይተዓወቱ ከፋፊሎም ክርእዩና ይፍትኑ ኣለው። በዚ ምኽንያት ነቲ ሓደ ጉጅለ ብምኽላስ፡ ነቲ ካልእ ከም ተሓባበርቲ ናትና ብምቕጻር፡ ይቕረ ክብልሉ ይደልዩ ኣለው። እቲ መልእኽቲ ንጽር ኢዩ።

ብተግባር ክሳብ ሕጂ ተኸፋፊሉ ዝቐረበ ሓይሊ ወይ ጉጅለ የለን። ካብቶም ፈሪሞም ዝነበሩ ብዕሊ ሰለስተ ሰባት ኢዶም ስሒቦም ኢዮም። ኣብቲ ጉዳይ ሱር ዝሰደደ ርክብን ኢድን ኣይነበሮምን። ከም ሰባት ኣብቲ ዝተዳለወ ወረቓት ክታሞም ኣንቢሮም፡ ነቲ ዝኸተምዎ ኸኣ፡ ከምዚ ኣይመሰለናን ሲሒብናዮ ኣለና ኢሎም፡ ነዚ መርገጺ 'ዚ ክወስዱ ኸኣ፡ መንግስቲ ዝኾነ ድፊኢት ኣይገበረሎምን።

ዳን-ኮኔል፡- ኣብ 2000 ኣብ በርሊን፡ ንጉጅለ 13 ብምምስራትካ ብውልቂ ይኸሱኻ።

ድሩዕ፡- እወ እዚ ጥራይ ግን ኣይኮነን። ንክረምታዊ ማእቶት ብምቅዋም፡ ኣብ 2001 ተማሃሮ ዝገበርዎ ተቋውሞ 'ውን ንዓይ ይኸሱ። ¹¹ ሕጂ ንተማሃሮ ዩኒቨርስቲ ዘነግሱሉም ንሕና ምዃና 'ውን ይዛረቡ ኣለው። ዝኾነ ተቋውሞ እንተ ድኣ ሃልዩ ንዓና ኢዮም ይኸሱ። ስለዚ እዚ ሓደ ነገር ኢዩ።

መጀመርያ ንጉጅለ 13 ኣብ በርሊን ቅድሚ ምእካቦም፡ ካብ መወዳእታ ዓመት ናይ 1998፡ ነዚ ናይ ጉጅለ 13 ምምስራት ባይታ ንምንጻፍ፡ ቀንዲ ፈለምቲ ኮይኖም ዝተዋሰኑ፡ ጸሓፊ ሚኒስትሪ ወጻኢ ጉዳያት ኮይኑ ተመዘዙ ዝነበረ ተስፋይ ግርማጽዮንን፡ ሚኒስትር ወጻኢ ጉዳያት ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን ኢዮም ነይሮም። ነዚ ንምሰላጥን ምስልሳልን፡ ናይ ስራሕ ሓላፍነት ሓዛ ዝነበረት ኸኣ፡ ንተስፋይ ግርማጽዮን ሓፍቱ ኣሰገደሽ ግርማጽዮን ኢያ።

**ኢትዮጵያዊ ዶክተር
እንድርያስ እሸቱ**

**ኢትዮጵያዊ ዶክተር
ክፍሌ ወዳጄ**

እዞም ብስም ጉጅለ 13 ዝፍለጡ ምሁራት ኢና በሃልቲ ምትእኽባብ ካብ መጀመርታኡ፡ ንምውዳቦም ዝተደልየሉ ምኽንያት ነቲ ብጉጅለ 15 ዝካየድ ዝነበረ ምንቅስቃስ ቅድሚ ምጀማሩ፡ ጸራጊ መንገዲ ኾይኑ ንምጥጣሕ ተባሂሉ ዝተዋደደ እከይ ውዲት ኢዩ ነይሩ። እዚ ጉዳይ ምምስራትን ምቕምን ጉጅለ 13፡ ብጀካ እዞም ኣብ ላዕሊ ኣስማቶም ተጠቒሱ ዘሎ ሰብ-ስልጣን ኤርትራ፡ እንተሓይ ወጻእተኛታት ዓቢ ሱታፌ ነይርዎም ኢዩ። ንምዃኑ፡ ኣብቲ ናብ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ክቐርብ ዝተባህለ ብስም ሚኒስትሮ በርሊን ዝፍለጥ ሰነድ፡ ኢትዮጵያዊ ዶክተር እንድርያስ እሸቱን፡ ዶክተር ክፍሌ ወዳጄን ንምንታይ ዕላማ ኢዮም ክሳተፍ ተፈቂድዎ ነይሩ? እቲ ዕላማ ርዱእ ኢዩ፡ ነታ ሃገር ምልማስን ምርማስን።

ካብዞም ብስም ጉጅለ 13 ዝፍለጡ ዘለዉ ሰባት ዝኾኑ፡ ናይ ኢራ ኣቦ ወንበር ዝነበረ ጳውሎስ ተስፋገርግሽ በዓታይ፡ ጽባሕ ምእዋጅ ሉኡላውነት ኤርትራ፡ ቦቲ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ዝቤት ጽሕፈቱ፡ ሂማን ራይት ዎች ዝብሃል ብጆርጅ ሶሮስ ተመዊሉ፡ ንጉጅለ ሰብ ፍሉይ ረብሓ ዘገልግል ብመንገዲ ጳውሎስ ተስፋገርግሽ በዓታይ ኣቢሎም፡ ኣብ ኤርትራ ሓደ ተለቃቢ ናይ ሰብኣዊ መሰል ተግባቂ ዝብሃል ማሕበር ክምስርቱ መዲቦም ከም ዝነበሩን፡ ኣብ እዋኑ ብስዉእ ሚኒስትር ውሽጣዊ ጉዳያት ዝነበረ ሚኒስትር ዓሊ ሰይድ ዓብደላ ግቡእ ምላሽ ከም ዝተዋህበ፡ ኣብ ዝሓለፈ ጽሑፍና ገሊጽናዮ ነይርና። ንዝያዳ ናይቲ ሽቡ እዋን ቅዳሕ ጥብቆ ኣብዚ ዝስዕብ፡ "ህዝቢ ኤርትራ ጸላእቱ ንምሕራይ፡ ኢዱ ኣይቅስርን ኢዩ!" ኣብ ዝብል

አርእስቲ ተመልከት:- <http://www.tesfanews.net>

እቲ ኻልእ አባል ናይዛ ጉጅለ 13 ዝኾነ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ኢዩ። ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ንነብሱ ከም ርእሰ አውራ ኣቦ ቅዋም ኢሉ ዘጠመቐ ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ነዛ ሃገር፡ ሃገረ ኤርትራ ክውንቲ ንምግባር ንዝተኸፍለ ረዚን መስዋእቲ ብምክላድ፡ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ይጠቐስ፡- "እታ ሓንቲ ዘላትኒ፡ እግዝኣብሄር ሰናይ ፍቓዱ ኾይኑ፡ ቅድሚ ሞተይ ኤርትራን ምስ ኢትዮጵያ ሓቢራ ክርኢ ኢዩ ምንዮተይ!!!" "I have been part of Ethiopia. There is a larger sense of which we are all Ethiopians: historically, culturally as I tried to explain today, and my wish, my hope before I die is that we will comeback together, in a larger unity transcending all these divisions" ብምባል፡ ጸሊም ከባ ንህብዚ ኤርትራን፡ ጸሊም ታሪኽ ንነብሱን ዝለበሰ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ፡ ነቲ ባዕሉ ንነብሱ ከም ርእሰ አውራ ኣቦ ቅዋም ቆጸሩ፡ ነታ ነጻን ሉኡላዊት ሃገር ዘገልግላ ቅዋም ጽሑፈላ ዝብሎ ዝነበረ፡ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ኤርትራ ከም ኣካል ኢትዮጵያ ብምቕጻር፡ ንሕብረት ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ዝተመነየ ባእታ ኢዩ። ንዝርዝር ብሂሉ ካብ ቃሉ ቅዳሕ ጥብቆ ተመልከት:- <https://www.youtube.com/watch?t=12&v=ztgsNcspUik>

ነዚ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ከም ምንዮት ዘቐረቦ፡ ዝኸሓነ ናይ ጽልእን ቅርሕንትን ምርጫ፡ ብመንጽር ኣህጉራዊ ሕግን፡ ፖለቲካዊ ፍልስፍናን ክረክ እንክሎ፡ ንህዝቡን ሃገርን ኤርትራ ሓደገኛ መልእኽቲ ኢዩ ዘለዎ። ምክንያቱ ምስቲ ጉጅለ ሰብ ፍሉይ ረብሓ ናይ ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ሕዱር ጥሙሓትን፡ ናይ ኢትዮጵያ ንኤርትራ ምልሓቕ ሸውሃትን፡ ነቲ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ንሕብረት ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ሪዲሙ ዝጸሓፎ ቅዋም ምቕባል ማለት፡ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ነቲ ኣቐዲምካ ብደምን ብድምጽን ዘረጋገጽካዮ ነጻነትን ሉኡላውነትን ናይ ኤርትራ ምክላድ ማለት ኢዩ። ምክንያቱ ኣብዛ ተጠቐሳ ዘላ ብሂል ምንዮት ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ፡ ሕብረት ምስ ኢትዮጵያ ካብ ሓተተን ካብ ተመነየን፡ እታ ሕብረት ዝምነየላ ዘሎ ሃገረ ኤርትራ፡ ብኣመላኻኽታኡ ከም ሃገር መጠን ስለ ዘይትርክ ቅዋም ኣየድልያን ኢዩ ማለት ኢዩ። ምክንያቱ እቲ ናታ ቅዋም ክኸውን ዝግበኦ፡ ናይታ ኣብ ትሕቲኦ እተሕበራን እተልሕቓን ዘላ ኢትዮጵያ ቅዋም ኢዩ ክትቐበል ዘለዋ ማለት ኢዩ። እንተድኣ ኤርትራ ነቲ ስም ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ዝሰፈሮ ንድፊ ቅዋም ኣብ ግብሪ ከተውዕሎ መዲባ ኸኣ፡ ኣብ ፖለቲካዊ ክውንነት ውጺኢት ምስጢር ናይቲ ፍሹል ፖለቲካ ተገዛኢት ትኸውን ኣላ ማለት ኢዩ። ብኣህጉራዊ ሕጋዊ መዳይ ክረክ እንክሎ ኸኣ፡ ውጺኢት ናይቲ ዘይረጠበ ናይ ሕጊ ቕማሬ ብምዃን፡ ነብሳ ዘይከኣለት ኩልፍቲ ሃገር ከስምያ ይኸእል ኢዩ። እግሩ! እግሩ! ኸኣ፡ ከምቲ ዝተመደበ ብጎረባብቲ ናይ ምልሓቕ ውዕሎ ይዓቢ ማለት ኢዩ።

ስለ ዝኾነ ኢዩ ኸኣ መንግስቲ ኤርትራ፡ እዚ ርቱዕ ውህብ ኩነታት ከይተጋህደ እንክሎ ኣትሒዙ፡ ነቲ ኢድ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ ዝሓለፎ ዝተመረዘ ቅዋም፡ ነታ ሃገር ከይሰመማ እንክሎ ስለ ዘስተብሃለሉ፡ እቲ መርዚ ሓድሕዱ ተበላሊዑ ነቲ ቕማሚኡ ክሳብ ዝብክሎ ንምጽባይ፡ ኣብ መወዳእታ ጌና ክጸሓፍ እንክሎ ዝሞተ ቅዋም ኢዩ ክብል ዝገለጸ። ስለዚ ጉጅለ 13 ብኸምዚኦም ዝኣመሰሉ ዝተበከሉ ዓለውተኛታት ተጠጂኡ ክእለኽ እንክሎ፡ ሓንከርትን ሰንከትትን ዝነበሩ ኣባላት ጉጅለ 15 ዘይተኸሰሱ መን ኢዩ ክኸሰስ?

ኣብቲ ንጉዳይ ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ብዝምልከት፡ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ "ንክረምታዊ ማእቶት ብምቕዋም፡ ኣብ 2001 ተማሃሮ ዝገበርዎ ተቋውሞ 'ውን ንዓይ ይኸሱ። ሕጂ ንተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ዘነፃፃብናዮም ንሕና ምዃና 'ውን ይዛረቡ ኣለው።" ኤርትራ ካብቲ ካብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝወሰደቶ መደብ ቆጸራ ህዝቢ ንምትግባር ዕማም ስለ ዝነበራ፡ ብመሰረት ካብ U.N.D.P. ብዝተሰላሰላ ናይ ባጀት ትሕዝቶ ንምትግባሩ ሓደ ሕንጻጽ ሓንጻጽ፡ ነዚ ንምትግባር ከኣ ብመሰረት ነቲ ዕዮ ንምስላጥ ዝወጸ ውጥን ሰሌዳ ስራሕ ኸኣ፡ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ብሓላፍነት ብምሓዝ ብመደብ ክረምታዊ ማእቶት ክስራሕ መዲቡ። ነዚ ፍሉይ ሸቶ ዘለዎ ዕማም ቆጸራ ህዝቢ ኸኣ፡ ክእለትን ዓቕምን ብቐዓትን ይሓትት ስለ ዝነበረ፡ ተማሃሮ

የኒቨርስቲ አስመራ ክዳም ተመዘዘም።

እቲ ካብ U.N.D.P. ዝተረኸበ ናይ ወጻኢ ባጤራ ምርኩስ ብምግባር፡ መንግስቲ ምስቲ ናይ ኤርትራ ናይ ዶሞዝ ሰንጠረዥን፡ ናይ ሰራሕተኛታት ናይ አበል ክፍሊት ቅብሊትን፡ ኣብ ኩሉ መዳያት ናይ ዝነጥፉ ዘለዉ አባላት ሃገራዊ አገልግሎት ዝክፈል ናይ መግባባይቲ (ጁባ) ገንዘብ ክፍሊት ኣብ ግምት ብምእታው፡ መንግስቲ ነቲ መደብ ሰራሕ ተማሃሮ የኒቨርስቲ አስመራ፡ ምስቲ ናይታ ሃገር ዝሰማማዕ ናይ ገንዘብ ቅማሬ ሸርፊ ክክፈሎም ተሰለዑ።

ኮይኑ ግን ኣብ እዋኑ ፕረዚደንት ማሕበር ተማሃሮ የኒቨርስቲ አስመራ ሰመረ ከሰተ፡ ኣብ መንበሪ ገዛ እንዳ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ሚኒስተር ጳጥሮስ ሰሎሞን ዝተሳተፎ ተጻዊዑ፡ ምስ ኤርትራዊ ሽወደናዊ ሙሴ ኤፍሬም ብሓባር ነዚ ጉዳይ አመልኪቶም ኣኼባ ኣካይደምሎም። ከም ውጺኢት ኣኼባኦም ከኣ ነዚ ዕማም ቆጸራ ህዝቢ ብዝምልከት፡ U.N.D.P. ብዶላር ገንዘብ መዋልዎ ስለ ዘሎ፡ እቲ U.N.D.P. ዝመወሎ ዓቕን ገንዘብ ከይተሸርመሞ፡ ከይተቐርመሞ ክወሃበኩም ኣለዎ። ንሕና ክንደይ ገንዘብ ከም ዝመጸ ፈሊጥና ኣለና። ነዚ መንግስትን ግምባርን ኣይክቐበልዎን ኢዮም። ምስዚ ኩነታት ብምዝማድ ህዝቢ ነቲ እተልዕልዎ ሕቶ ኣብ ጎንኹም ደው ክብል ኢዩ ተባሂሉ ተነጊርዎም። እቲ ምንቅስቃስ ከኣ በዚ መልክዕ ተተባቢዑ ተበጊሱ፡ ነዚ ዘተባብዑ ኸኣ፡ ኣባላት ጉጅለ 15 ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን ሚኒስተር ጳጥሮስ ሰሎሞንን ኢዮም ነይሮም።

ስለ ዝኾነ ኸኣ፡ ነቲ ዘለዓዓልዎ ዘይሕጋዊ ምንቅስቃስ ምርኩስ ብምግባር፡ መንግስቲ መግትኢ ክግበረሉ ተደጋጋሚ ገናሒ ማዕዳ ኣቕሪቡ ሰማዒ ኣይረኸበን። ቀጺሉ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣብ ናይ ብሕቲ ጋዜጣ ሰቲት ከምዚ ክብል፡ **"ተማሃሮ የኒቨርስቲ አስመራ ኣልዒልኩም ዘለኹም ሕቶ ሕጋውን ቅቡሉን ኢዩ። ክሳብ ናይ መፈጸምታ ዕላማ ሸቶኹም እትወቕዑ ኸኣ፡ ደው ከተብልዎ የብልኩምን። ሕቶኹም ንሕጋውን ቅዋማውን ኣሰራርሓ ክሳብ ዝተመልከተ ክትቐጽልዎ ንላበወኩም ኣለና። ንሕና ብወገና ክሳብ መጨረሻታ ኣብ ጎንኹም ኣለና።"** ክብል ገሊጹ። ስለዚ እዚ ድዩ ዘየኸሰስ? ወይ ብሕጋዊ መንገዲ ዘይረኣ?

ፕሮፌሰር ተኪኤ ፍስሓጽዮን

ኣቐድሙ ኣብ ክፍላ 2001፡ ብፕሮፌሰር ተኪኤ ፍስሓጽዮን ኣብ ዝተወደበ፡ "ምስሊ ኤርትራ ኣብ ውሽጢዚ ዓሰርተ ዓመታት፡ ካበይ? ናበይ?" ዝብል መደብ ቴማ፡ ዝተፈላለዩ ውልቀ ሰባትን ምሁራት ኣካላትን፡ ሰብ መዝን ናይ መጽናዕቲ ጽሑፋት ኣብ ዘቕረቡሉ ዝነበሩ እዋን፡ ካብ ሚኒስትሪ ፍትሒ፡ ናይ ሃገረ ኤርትራ ፕረዚደንት ፍትሒ ኣቶ ጠዓመ በዩን 'ወን፡ ካብ'ቲ ናይ ምትእኸካብ ምንቅስቃስ ጉጅለ 15 ዝኸድዎ ዝነበሩ ሕሳባት ፖለቲካ ብምብጋስ፡ "መንግስትን ግምባርን ኣብ ናይ ሚኒስትሪ ፍትሒ ስራሓት ምትእትታው ይገብሩ ከም ዘለዉ፡ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ኣብ ኩሉ ስርሓት መንግስቲ ጣልቃ ብምእታው ምስራሕ ከለእዎም ከም ዘሎ፡ ኣብ 1996 ንምእዋጅ ፍሉይ ቤት ፍርዲ ዝወጸ ኣዋጅን ቅዋም ዘይምትግባርን፡ እቶም ናይ ሕጊ ሰብ ሞያ ኣብ እዋኑ ክንቓወሞ ብዘይምክኣልና፡ ዕንደራ ግምባርን ፕረዚደንትን ኣብ ልዕሊ ትካላት ፍትሒ ጥርዙ በጺሑ" ከም ዘሎ ብምምልካት ነቐፉ።

እዚ ኣበሃህላ እዚ ምስቲ ኣቐዲሙ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)፡ ፕረዚደንት ነቲ መንግስታዊ መዋቕር ዝቆጸር ተመሳሳሊ መዋቕራት ብምፍጣር፡ ብመንገዲ ግምባር ንህይወት መንግስቲ ይቆጸጸሮ ኣሎ። ግምባር ንትካላት መንግስቲ ተኪኡ ይሰርሕ ኣሎ ኢሉ ዝነቐፎ ብማዕረ ዝኸይድን፡ ብምርድዳእ ዝቐረበን ኢዩ ነይሩ። ኣብ እዋኑ ብፕረዚደንት ፍትሒ ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ጠዓመ በዩን ናይ ዝቐረበ ጽሑፍ ቅዳሕ፡ ጥብቆ ተመልከት፡-
<http://mereja.com/forum/viewtopic.php?f=32&t=61893&mobile=on>

ፕረዚደንት ፍትሒ አቶ ጠዓመ በዩኑ ካብዚ ሕዱር ሕሳባት ብምብጋስ፡ ንብሕጊ ምቕያድ ናይ ሰመረ ከሰተ ፖለቲካዊ ትርጉም ንምትሓዝ፡ ሰመረ ከሰተ ብሃገራዊ ጸጥታ ተታሒዞ ኣብ ትሕቲ ሕጊ እንዳሃለወ እንክለፍ፡ (ኣብዚ ክንጸር ዘለዎ ኣብ ትሕቲ ፖሊስ ዝቐየድ ሰብን፡ ኣብ ትሕቲ ሃገራዊ ድሕነት (ጸጥታ) ዝተሓዘ ሰብን፡ ነንበይኖም ኢዮም፡) ክንዲ ዝኾነ ፕረዚደንት ፍትሒ አቶ ጠዓመ በዩኑ፡ ነቲ ብሂል ናይ ጉጅለ 15 ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ብምድራዕ፡ ላዕለዋይ እዚ ፖሊስ ኤርትራ፡ ንፕረዚደንት ማሕበር ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ሰመረ ከሰተ፡ ናብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክቐርቡሉ መጽዋዕታ ብምስዳድ፡ ነቲ ጉዳይ ናብ ናይ ብሕቲ ጋዜጣታት ከም ዝጋዋሕ ገይሩ፡ ኣብ 1ይ ዕለት ፕረዚደንት ማሕበር ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ሰመረ ከሰተ ኣይቀረበን፡ ደጊሙ ማእከላይ ዳኛ ናይቲ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፡ ፕረዚደንት ፍትሒ አቶ ጠዓመ በዩኑ፡ ኣብ 2ይ ግዜ መጽዋዕታ፡ ኣዛዚ 1ይ መደበር ፖሊስ ሒዘዎ ክቐርብ ኣዚዞ፡ ኣብዚ ቆጶራ እዚ ኢዩ ድማ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)"፡ ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝገለጽናዮ ንጠቅስ፡- "ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ኣልዒልኩም ዘለኹም ሕቶ ሕጋውን ቅቡሉን ኢዩ፡ ክሳብ ናይ መፈጸምታ ዕላማ ሸቶኹም እትወቕዑ ኸኣ፡ ደው ከተብልዎ ዮብልኩምን፡ ሕቶኹም ንሕጋውን ቅዋማውን ኣሰራርሓ ክሳብ ዝተመልከተ፡ ክትቅጽልዎ ንላበወኩም ኣለና፡ ንሕና ብወገና ክሳብ መጨረሻታ ኣብ ጎንኹም ኣለና፡" ክብል ድጋፉ ሂቡ፡

ልክዕ ኣብዛ ዕለት እዚኣ ኸኣ ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ፡ ናብ ቀጽሪ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብምምጻእ ናዕቢ ኣካይዶም፡ ንብረት 'ወን የዕንዮም'፡ ነዚ ብዝተፈላለዩ መልክዑ ኣንጻር ህዝብን መንግስትን ዝተቓመመ ዝተወደበን ኣዕናዊ ምንቅስቓሳት፡ ብሕጊ ከም ዘየሕትት ኮይኑ ክቕረብ ዝድለ ዘሎ፡

ካብዞም ብስም ጉጅለ 13 ዝጽውዑ ናብ ኣስመራ ዘይተጓዙ፡ ዶክተር በረኽት ሃብተስላሴ፡ ኻልድ በሽር፡ ልኡላ ገብረየሱስ ክኾኑ እንክለዉ፡ እቶም ናብ ኣስመራ ብምጃድ፡ ኣካይዳ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣብ ምምራሕ ኤርትራ፡ ጉጉይ ስለ ዝኾነ ስልጣኑ ከረክብን፡ ምስ መሳርሕቱ ክዛተን፡ ወዘተ.... እቲ ጽሑፍ ነዊሕን ዝተዘባረቐን መልእኽቲ ሒዞም፡ ናብ ኣስመራ ዝተጓዙ ኣባላት ጉጅለ 13 ኸኣ፡ ደው ኢሎም ካብ ዘለዉ ካብ ጸጋም<<< ናብ የማን>>> 1. ዶክተር ሃይለ ደባስ፡ 2. ዶክተር ኣሰፋው ተኸስተ፡ 3. ካሳሁን ቸኮል፡ 4. ዶክተር ኣርኣዖ ደበሳይ፡ 5. ዶክተር ሙሴ ምስግና፡ 6. ዳዊት መስፍን፡ 7. ጳውሎስ ተስፋገርግሽ በዓታይ፡ 8. መርየም ዑመር (ውሪጥ)፡ ኮፍ ኢሎም ካብ ዘለዉ ማእከላይ>>> 9. ዶክተር ርእሶም ሃይለ፡ 10. መሓመድ ኸያር ዑመር፡፡

ዶክተር ሉኡላ ገብረየሱስ

ጉጅለ 13 ድሕሪቲ ናይ በርሊን ማንፌስቶ ዝብል ኣብ መርበባት ሓበሬታ ዝዘርግሐ ጽሑፋቶም ነቲ ዝነበረ ሕቡእ መደብ ናይቲ ጉጅለ 13 ምትእስሳርን ዋንነቱ ናይ ካልእ የእዳው ከም ዘለዎ ምስ ተገንዘቡ መበገሲ ናይቲ ጉዳይ ውን ቅኑዕ መስመር ኣትሒዝና ንምእራም ዝዓለመ ዘይምጃኑ ድሕሪ ምርግጋጽ ገለ ኣባላት ናይዚ ጉጅለ ዶክተር ሙሴ ምስግናን ዶክተር ሉኡላ ገብረየሱስን የእዳውዎም ስሒቦም

እቲ ካልኣይ ነገር ነዚ ተጀውሞ ዘበጋገስናዮ፡ ብዉልቃዊ ጥቕምናን ስምዒታትናን ምጃኑ ይገልጽ ኣለው። ዝኾነ ምኽንያት ኮነ ጭብጢ ከም ዘይብልና፡ ንናይ ህዝቢ ይኹን፡ ሃገራዊ ረብሓ ከም ዘይንግደስ ገይሮም ይገልጹልና ኣለው። እዚ እቲ ካልኣይ ጉዳይ ኢዩ።

ንናይ ህዝብን ሃገርን ረብሓን ዝዓለመ ነይሩ እንተዝኸውን፡ ስለምንታይ እቲ ውዲታዊ ማእለማ ኣብ ወጻኢ ሃገር፡ ካብ ናይ ህዝብን መንግስትን ሃገርን ከውሊ ጎልበቦ ምውድዳብ፡ ኣንጻር መንግስትን ህዝብን ይካየድ ነይሩ። ነዚ ናይ ዕንወት ምስጢራዊ ምትእኽኻብ ኣብ ረብሓ ህዝብን ሃገርን ምጃኑ ዘነጽርን ዘብርህን ዝኾነ ሓቂ የለን። ስለዚ ነዛ ሃገር ንምዕናውን፡ መንግስቲ ንምቕያርን፡ እቲ ውዲት ንዓመታት ክስረሓሉ ዝጸንሐ ምውድዳባት ኢዩ ነይሩ። ስለዚ እዚ ድዩ ካብ ተሓታትነት ነጻ ዝገብር? ነቲ ህዝብን መንግስትን ዝሃበካ ሓላፍነት ተጠቒምካ፡ ኣብ ውልቀ ረብሓኻ ንምውዓል ምስ እትሰርሕ እኮ፡ ናይ ኤርትራ ገበናዊ መሰገጋሪ መቕጽዒ ሕጊ፡ ዓንቀጽ 656/658/ለ ብምትሕልላፍ፡ ካብ 10 ዓመት ዝፈኸሰ ናይ ማእሰርቲ መቕጽዕቲ፡ ክሳብ ናይ ሕልፈት ማእሰርቲ ዘቕጽዕ ገበናዊ ፍጻመ ምኻኑ፡ እዞም ብስም ጉጅለ 15 ዝፍለጡ መራሕቲ መንግስቲ ዝነበሩ፡ ኣንዳዕዲዕም ዝፈልጥዎ ዘጽደቑ ሕጊ ኢዩ። እዚ 'ውን ብመሰረት ሕጊ ኤርትራ፡ ኤርትራ ናይ ሞት መቕጽዕቲ ካብ ዘይብይና ሃገራት ሓንቲ ብምጃናዩ ኪኒኡ ዘይሰገረ፡ ስለዚ ኣየናይ ኢዩ እቲ ብሃገራዊ ረብሓ ዝተሰርሐ ተግባር፡ እቲ ንምዕናው፡ ንምድኻሙ፡ ንምብርኻኹ፡ ዝተኣልመን ዝተወደበን ውዲት! ናብ ውልቀ ናይ ስልጣን ረብሓን፡ ናይ ገንዘብ ሃንፍነፍን ዘውስድ መንገዲ ዕንወት ድዩ፡ ከም ሃገራዊ ረብሓ ዝሕሰብ ዘሎ?

እቲ ሳልሳይ፡ እቲ ህዝቢ ይኹን መሪሕነት፡ ኣብ ልዕሊ ጉጅለ 15 ስጉምቲ ክወስድ ይሓትት ከም ዘሎ ይዛረቡ። ስቕ ምምራጽ፡ ባህሊ ህግደፍ ብምጃኑን፡ ካልእ ሃገራዊ ብድሆታት ስለ ዘለወን፡ ስጋብ ሕጂ ስጉምቲ ካብ ምውሳድ ከም እተቐጠቡ ይዛረቡ። እንተኾነ ክሕተትሉ ኢዮም። ኩሎም ዘይኮነ፡ እቶም ገበን ዝፈጸሙ ክኸሰሱ ኢዮም ይብሉ ኣለው።

ሓደ ካብ መለለዩ ህዝባዊ ግምባር ስቕታ ኢዩ። ንነገራት ብህውኸን ስምዒታዊ ድፊኢትን፡ ስጉምቲ ናይ ምውሳድ ባህሪ የብሉን። ከም ባህሪ ህዝባዊ ግምባር ንነገራት ብህድኣት ርእዩ፡ ከምቲ ንሰራቂ ክሳብ ኣፍደገ ዝኻኸ ኣሰንዮ እሞ፡ ምስ ጭብጡ ክትረትዖ ዝብሃል። ናይ ስቕታ ባህሊ ህዝባዊ ግምባር ከኣ፡ ብዘይ ጭቡጥ መርትዖታት ስጉምቲ ክወስድ ካብ ዘይምድላይ ዝሃንጸ እሩም ባህሊ ኢዩ። ህዝባዊ ግምባር፡ ከም ግምባርን መንግስትን ብሓባር ዝወስዶ ናይ ስቕታን መጽናዕትን ምስናድ ጭብጥታትን፡ ውልቀ ሰባት ስልጣኖም ተጠቒሞም ዝወስድዎ ናይ ብልሽውና ስጉምትን ከኣ፡ ክልተ ዝተነጸጸለ ከይዲ ኢዩ። ስለ ዝኾነ ኢዩ ኸኣ፡ ግምባርን መንግስትን ኣብ ጉዳይ ጉጅለ 15 ንድምጺ ህዝቢ ክሰምዕን፡ ካብ ትርግታ ህዝቢ ተበጊሱ ንናይ ህዝቡ ስምዒት ንምርዋይ ጥራይ ዘይኮነ፡ ህዝብን መንግስትን ግምባርን ዝተነጸጸለ ዘይስጡም ስጉምቲ ንዘይምውሳድ፡ ናይ ሓባር ሪኢቶ ንምጥራይ ኢዩ ስቕታ መሪሖ ነይሩ። ናይ ህዝብን ግምባርን መንግስትን ሪኢቶን ስምዒትን ምተጠዓዓመ ኸኣ፡ ንኹሉ ሰነዳዊ ጭብጥታቱ ኣብ ኢዱ ምስ የእተወ፡ ናብ ቀይዲ ኣምሪሕዎም። ኣብዚ ክንጸር ዘለዎ፡ መንግስትን ግምባርን ካብ ህዝቢ ዝፈልዮም ነገር እንተነይሩ፡ ህዝቢ ኣብ ጉዳይ ጉጅለ 15 እኹል መሪሓኦታ ነይሩዎ ኢዩ። እኹል መትርዖ ግን ኣይነበሮን። ግምባርን መንግስትን ከኣ፡ ናይ ህዝቢ እኹል ግንዛቤን

መረዳኝታን ነይሩዎም ኢዩ። እቲ ኣብ ህዝቢ ዘይነበረ መረጋገጺ ጭቡጥ ሰነድ ግን፡ ኣብ ግምባርን መንግስትን ኢዩ ነይሩ። ነዚ ንምውህሃድ ኢዮም ግምባርን መንግስትን፡ ናብ ተራ ህዝቢ ወሪዶም እቲ ሓቂ ብምግላጽ፡ ንሃገራዊ ረብሓ ንምሕላው ምርግጋእን፡ ጸጥታን ሰላምን ናይታ ብደም ሰማእታት ዝመጽት ሃገር ንምውሓስ ዝሰርሑ ዝነበሩ። ከም ውጹኢቱ ኸኣ፡ ህዝቢ ኣብ ወጻኢ ይኹን ኣብ ውሽጢ ሃገር፡ ጠለባቱ ኣብ ልዕሊ ጉጅለ 15 እንታይ ከም ዝበለ፡ ኩላትና እንፈልጦ ናይ ትማሊ ተዘክሮ ኢዩ።

10. ኣብ ጥቅምቲ 2000፡ ኣብ ወጻኢ ዝነበሩ 13 ፍሉጣት ምሁራንን ሞያውያንን ኤርትራውያን፡ ክታሞም ዘንበርሉ ውልቃዊ ደብዳቤ ናብ ኢሰያስ ሊኢኹም። ኣብ ኢድ መራኸቢ ብዙሃን ምስ በጽሖት፡ "ማኒፊፊስቶ በርሊን" ብዝብል ስም ክትፍለጥ ጀሚራ። ኣብታ እተላእከት ደብዳቤ፡ ስልጣን ናይቲ መንግስቲ፡ ኣብ ኢድ ሓደ ሰብ ምጥቕላሉ፡ ኣብ ልዕሊ ሓሳብኻ ብነጻ ናይ ምግላጽ መሰል ዘርእዮ ተጸራርነት ብምንቃፍ፡ ነቲ ዝነበረ ኩነታት ብዝምልከት ዝርርብ ክግበር፡ ቅዋም ኣብ ግብሪ ክውዕል። ሓባራዊ መሪሕነት ክህሉን፡ ፍሉይ ቤት ፍርዲ ክፈርስን፡ ካልእ ጽገናዊ ለውጥታት ክግበርን ጸዊዖም። ካብቶም ክታሞም ዘንበሩ፡ ወኪል ህዝባዊ ግምባር ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት፡ ከምኡ 'ውን ኣቦ ወንበር ኮምሽን ቅዋም ዝነበረ ዶክተር በረከት ሃብተስላሴ፡ ኣቦ ወንበር ማሕበር ረዲኤት ኤርትራ ነበር ኣቶ ጳውሎስ በዓታይ፡ ወናኒ ረድ ሲ ፓብሊ ሸር ኣቶ ካላሁን ቸኮል፡ ሓላፊ ክፍሊ ጥዕና ህዝባዊ ግምባር ነበር ዶክተር ኣሰፋው ተኸስተ፡ ኻልድ በሸር (ኣሜሪካ)፡ ሚርያም .መ. ዑመር (ዓባይ ብሪጣንያ)፡ መሓመድ ኸያር ዑመር (ነርወይ)፡ ሙሴ ምስግና (ሸወደን)፡ ርእሶም ሃይለ (በልጁም)፡ ሉኡላ ገብረየሱስ (ደቡብ ኣፍሪቃ) ኔሮም። እንተኾነ እቲ ዝርርብ ብዘይ ፍረ ከም እተወደአ እቶም ተሳተፍቲ የረድኡ። ጸኒሓ ሉኡላ ኣንሳሒባ።

11 ኣብ ሓምለ 2001፡ ናይ ማሕበር ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ኣቦ ወንበር ሰመረ ከሰተ፡ ንናይ መንግስቲ መደብ ክረምታዊ ማእቶት ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ብዝምልከት ነቕፊታ ብምቕራብ ተኣሲሩ። ብኣማኢት ዝቐጸሩ ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ተቛውሞ ብምግባርም፡ ኣብ ልዕሊኦም ግፋ ብምክያድ፡ ናብ ዊዓ (ደንካልያ) ንክረምታዊ ማእቶት ብሓይሊ ተላኢኹም። ብሰሪ ክቱር ዋዲ (ኮልቦ ዲ ሰሎ) ክልተ ሞይቶም። ጽባሕ ናይቲ ኣድማ፡ ማሕበር ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ተኣኒዱ። ህግደፍ ብዝቆጸጸሮ ናይ መንእሰያት ማሕበር ተተኪኡ። ሰመረ ብዝኾነ ገበን ኣይተኸሰሰን። ካብ ቤት ማእሰርቲ ድሕሪ ምምላጡ ድማ፡ ኣብ ወጻኢ ኣብ ደምበ ተቛወምቲ ኮይኑ ይነጥፍ ኣሎ።

ነዚ ናይ ዳን-ኮኔል ናይ ጥበቆ መወከሲ ሰነድ፡ ልዕል ኢልና ዝግባእ መልሲ ሂብናሉ ስለ ዘለና፡ ምድግጋሙ ኣድላይነት ስለ ዘይብሉ ሰጊርናዮ ኣለና።

ነቲ ቀዳማይ ክሲ፡ ጉጅለ 15 ዝኾነ ገበን ይኹን ዘይሕጋውን ዘይቅዋማውን ነገር ኣይፈጸመን ዝብል መልሲ ንህበሉ። ምክንያቱ ኣብ 2001፡ ኣንጻር ገለ መራሕቲ ናይ ውዲት ኅስንስ ዘካየዱ፡ ማእከላይ ኣብያተ ጽሕፈት ህግደፍ ኢየን። እዚ ኣኼባታት ብማእከላይ ሽማግሌ ይኹን ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ህግደፍ ዝጸደቐ ኣይኮነን። ሃገራዊ ባይቶ፡ ወይ ካቢና ሚኒስተራት፡ ነዚ ኣኼባ ኣየጽደቑን፡ ወይ ንዕኡ ኣመልኪቱ ክትዕ ኣየካየደን።

ብመሰረት ቅዋማዊ መስርሒ ሕጊ ግምባርን፡ ቅዋማዊ ሕጊ ባይቶ ኤርትራ፡ ጉጅለ 15 ንኸልቲኡ ቅዋማዊ ሕግታትን ሕጋጋትን ከም ዝገሃሱ፡ ብመርትዖ ልዕል ክብል መሊስናዮን ኣብሪህናዮን ስለ ዘለና፡ ኣብዚ ምድጋሙ ጊዜ ምብኻን ጥራይ ስለ ዝኸውን፡ ናብቲ ካልእ ክንሰግር፡-

ብቐንዱ ኣንጻር መሪሕነት ኤርትራ፡ ብፍላይ ኣንጻር ፕረዚደንትን ንሱ ዘቐሞ ትካላትን፡ ካብ ስልጣን ንምእላዩ ኅስንስ ዘካየደን ዝጀመረን ጉጅለ 15 ኢዩ። ዓመተ 2001 እኮ፡ ድሕሪ ዓመተ 1999 ክልተ ዓመት ድሒሩ ዝመጽእ ዘሎ ዓመት ኢዩ። ዶስ ህዝቢ በሃም ኮይኑ፡ ቁጽሪ ከም ዘይፈልጥ ኢዩ ተሓሲቡ። ኣንቱም ሰባት ህዝብኻ ማዕረ ክንድዚ ኣይንዓቕን ኢዩ። ኣብ 1999 ንጉጅለ 13 ወዲብኻ ብምጉስንስ፡ ብድሕሪት ኮይንኻ ብምድፋእን ብምርስሳንን፡ ባዕልኻ ንዘዳለኻዮ ወረቐት ብኻልኦት ሰባት ከም ዝቐረበ ኣምሲልኻ፡ ኣንጻር መሪሕነት መንግስቲ ኤርትራን፡ መንግስታዊ ኣመራርሓን፡ ኣንጻር ቅዋማዊ ሕግን ሕጋጋትን ሕጋዊ ኣካላትን፡ ቀይደ በተኽ ዝኾነ ዕንደራ ምክያድን ምጉስንስን እንታይ መሰየምታ ኢዩ ክወሃቦ ተደልዩ? እቲ ሓቂ ሃገር ኣብ ናይ ምክልኻልን ምውሓስ ሉኡላውነትን እንከላ፡ ኣብ ዓንኬል ከበባ ናይ ምድኻማን፡ ሓይላን ሓድነታን ኣጣሚራ ንኹሉ ናይ ተጸብኦ ውዲታት ቅልጽማ ኣሕቢራ ከይትቃለስ ንምግባራ እንዶ ኣይኮነን፡ ናይ 1999 ኣንጻራዊ ኅስንስ ዝተኻየደ። እዚ ኅስንስ እዚ ከኣ፡ ዋናታቱ

አባላት ጉጅለ 15 አይደሉም ነደረም። ግምባርን መንግስትን አብ 2001 ነዚ እንዳ ሓደረ ዝጥምጥም ዝነበረ ዓሎቕ፡ አብ መርበብ ሓበረታ ባዕላቶም አባላት ጉጅለ 13 ናብ ህዝቢ ዘርጊሖም። አብ ናይ ብሕቲ ጋዜጣታት ኤርትራ ከም ዝዘርጋሕ ስለ ዝገበሩ፡ ምስቲ ዝተኻየደ አዕናዊ ተግባራት ብምዝማድ ከኣ፡ ግምባርን መንግስትን ግብረ መልሲ ንምሃብ ናብ ህዝቢ ወሪዶም። ነቲ ህዝቢ ሓዘዎ ዝጸንሐ ናይ መረዳእታ ምንጪ፡ ምስ ናይ መረጋገጺ ሰነዳቱ ዝያዳ አፍልጦ ህዝቢ አብቲ ጉዳይ ከም ዝዓመቕ ተገይሩ። ስራሕ ናይ ሓደ መንግስትን ግምባርን ከኣ፡ እዚ አይ ካልእ ስራሕ የብሎምን።

ዳን-ኮኔል፡- ዝኾነ ትካላዊ አካል የለን?

ድሩዕ፡- እቲ ዝኸፍአ ብዙሕ ውዲት ዝነበረ ምዃኑ አይደለም። አብ ዝኾነ ሚኒስትሪ እቲ ዝለዓለ ናይ ህግደፍ በዓል ስልጣን እቲ ሚኒስትር አይደለም። ዝኾነ አኼባ ሰሚናር፡ ወይ ዝኾነ ነገር ክህሉ ኸሎን፡ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ህግደፍ ናይ ክትዕ ይኹን፡ ናይ ሰሚናር ወረቓቕቲ ክልእኻ ከለዎ፡ ነቲ አኼባ ዝውድቦ እቲ ሚኒስትር አይደለም።

አብዚ ናይ ጥሪ አኼባ ንዓና አይሓበሩናን። ንኣብነት አብ ሚኒስትሪ ንግድን ኢንዱስትርን፡ ንሓለፍቲ ጨናፍርን ክፍልታትን፡ አብ ሚኒስትሪ ዘለዉ ናይ ህግደፍ ናይ ጨናፍር ሓለፍትን ዓዲሞም። አብ ካልኣት ሚኒስትርታት 'ውን ከምኡ። ብኸምዚ አገባብ ኅስንስ ጀሚሮም።

ከብድን ሕቕን ምስ ኮንካ ከመይ ኢሉ ከምቲ ልሙድ አሰራርሓ ክኸይድ። ነቲ ግምባርን መንግስትን ንምፍራስ ውጥን እንዳሰራሕካ እንከለኻስ፡ መንግስቲ፡ በል ክፈርስ ይደሊ ኣለኹ እሞ፡ መደባት ናይ ዘካይዶ አኼባ ከምዝን፡ ከምትን ኢዩ፡ ኢሉ ዛዕቡኡ ሰሪው ከርእየካ ትጽቦ እንተሃለኻ፡ ሎሚ እኮ ከምቲ ናይ ትማሊ አይኮነን ዘሎ አካይዳኻ። እቲ ናይ ትማሊ አካይዳኻ ካብ ተቐየረ፡ ናይ ሎሚ ዛዕባ ዘይተነግረኒ ትብል እንተሃለኻ፡ የዋህነት! ጥራይ ኢዩ። ስለዚ ካብዚ ብምብጋስ ንጨናፍር ህግደፍን ትካላተንን ዝተመደበ ናይ ጥሪ አኼባ አይተሓበረኩምን። ነቶም አብዚ ጉዳይ ኢድ ዘይነበሮም አካላት ግን፡ ከምቲ ልሙድ አካይዳ ኢዩ ተሓቢሮም እቲ አኼባ ተኻይዶ።

እዞም አኼባታት አይተሓበሩናን፡ ዕላምኦም ትሕዝቶኦምን እንታይ ምዃኑ ዝፈለጥናዮ አይነበረን። ህዝቢ ካብ አኼባ ድሕሪ ፋሕ ምባሉ ገለ ሰባት ናባና ብምምጻእ፡ ውዲት ይእለም ከም ዘሎ ምስ ሓበሩና ኢና ክንፈልጥ ዝኸኣልና። ጽባሕ ንግሆ ጸሓይ ከም ዘይንሪኣ ዝፈርሖ 'ውን ከይተረፉ ነይሮም።

ከም ግቡእ ትሕዝቶ ዛዕባ አኼባን፡ ዕለተ አኼባን ክንገረኩም 'ውን ግቡእ አይነበረን። ምክንያቱ አንጻሩ ኢኹም ተሰሊፍኩም ዘለኹም። ሓንቲ ተጻዋቲት ጋንታ ኩዕሶ እግሪ፡ ከመይ ገይራ ትከላኸል? ተጥቅዕ? ነታ መጋጥምታ ትሕብራ አይመስለናን። ስለዚ ብመንጽር ናይ ጸወታ ኩዕሶ እግሪ 'ኳ እንተዘይረኣናዮ፡ ብምዝማድ ክረኣ እንከሎ ግን፡ ንምታይ ዕላማ ኢዩ ክንገረኩም? ንስኻትኩም እኮ ብድልየትኩም፡ ካብቲ ናይ ሓባር መትከላዊ ከይዲ ዕላማ፡ ዘበልኩም ወጺእኩም ኢኹም ዘለኹም።

አብዚ አኼባታት፡ "ዓበይቲ ሰብ መዚ መንግስቲ፡ ተምበርካኺ መርገጺ ብምሓዝ፡ ወያነ ግስጋስኡ ክቕጽልን፡ ንምልእቲ እዛ ሃገር ክሕዛን ይምህለሉ ነይሮም" ክብሉ፡ ነቶም አኼቢኛታት ሓቢሮሞም።

ብመሰረት አሜሪካን ሩዋንዳን ዘቕረበኦ ናይ ሰላም ስምምዕ ክንቅበሎ እንተዘይከእልና፡ ሃገር ናብ ኢድ ሞግዚትነት ሕቡራት መንግስታት አሜሪካን፡ ውድብ ሕቡራት ሃገራትን ነረክባ ማለት እኮ፡ ብተዘዋዋሪ እቲ መለስ ዜናዊ አብ ሚያዝያ 1990፡ ምስ አባል ማእከላይ ስለያ አሜሪካ (ማወስ) ፓወል ቢ ሀንዝ ዘካየዶ ቃለ መሕትትን፡ ምስቲ ሀርማን ኮህን አብ ድሮ ነጻነት ዝአመሞ ናይ

ለንደን ስምምዕን ንምስናይ ዝዓለመ እንዶ ኣይኮነን፡ ዊዲት ተኣሊሙ ዝነበረ፡ ንወያነ ኣፍ-ደገ ከፊትካ የእተኻዮም፡ መስኮት ከፊትካ ሓቢእካዮም፡ ናብታ ገዛ ዝኣትውሉ ነጻ ባብ ኣርሒኻ ኣለኻ፡ ስለዚ ቀቅድሚ ወያነ እንዳ ተኮስካ፡ ወይ ማዕረ ኣዘዝቲ ኩናት ወያነ ኮይንና ኣይተኮስናን፡ ኣይኣዘዝናን እንተኾይኑ እቲ ሕቶ፡- "ደርሆ ሓረድካዩ መተት፡ ነጺኻዩ መተትዮ ነገሩ፡"

ነቲ ኣብ ሰሚናር እተኻፈለ ህዝቢ ዘሰንብድ ኢዩ ነይሩ፡፡

ግድን 'ምበር ክሰንብድ፡ እምነት ዘንበረሎም ከም ታቦት ዝርእዮም ዝነበሩ ክኸሕድዎ እንከለው፡ ህጻውንቲ ደቁ፡ ኣይ ካብ መርዓ፡ ኣይ ካብ ደርዓ፡ ነጻነት ንምምጻእ ዝኸፈሎ መስዋእቲ ንዝተደርመመ ጸግሪ ኣዴታት፡ ጌና ልበን ከይተደበሰ እነክሎ ኢዩ እኮ፡ ቦኸርን ሕሳስ ልደን ናብ መስዋእቲ ተኸፊሉ፡ ነዛ ሃገር ሉኡላውነታ ዓቂብዋ፡ ህዝቢ ነዚ ጉዳይ ክሰምዕ እንከሎ ይሰንብድ እዉ፡ ከመይ ዘይሰንብድ!!!!

ኣብቲ ኣኼባ ተወዲቦም ዝኣተው ሰባት ብምንባሮም፡ "መንግስቲ ደንጉዩ ኣሎ፡ ኣብ ልዕሊ እዞም ሰባት ሰጉምቲ ክውሰድ ኣለዎ፡" ኢሎም፡፡ እዚ ነቲ ህዝቢ ኣለዓዒልዎ፡፡

ህዝቢ እኮ ኣእምሮ ኣለዎ፡፡ ምልዕዓል ናይ ሰባት ኣየድልዮን ኢዩ፡፡ እቲ ጉዳይ እኮ ኣብ ልዕሊኡ ኢዩ ዘጋጥም ዘሎ፡፡ ንቐስሊ ናይቲ ህዝቢ ካልእ ሰብ መጺኡ ነጋሪ ዘድልዮ ኣይመስለናን፡፡ ካልእ ሰብ መጺኡ ኸኣ ኣይነገሮን፡ ነቲ ዝነበሮ መረዳእታ ኣብ ምህብታሙን ምዕማቕን መረጋገጺኡ ንምዕባይን ግን፡ ተኣኪቡ ዘትዩ፡፡ ንምልዕዓሉ ዝተገብረ ካልእ ውዲት ግን ኣይነበረን፡፡ ባዕሉ ካብ ኮፍ መበሊኡ ተሰእ! ከይተባህለ ተሳዒሉ ዝነበረ ህዝቢ ኢዩ፡፡

ዳን-ኮኔል፡- እዚ ልክዕ ከምቲ ኣብ 1978 ኣብ ኣሜሪካ ዘጋጠመ ይመስል፡፡

ዳን-ኮኔል ኣብዚኣ ባዕልና ክንምልሰልካ፡ ኣብ ኣሜሪካ ዘጋጥም ኩነታት ምስ ኤርትራ ንምዝማድ ትሓስብ እንተሃለኻ፡ ሓደ ናይ ሲኦል ቦታ፡ ወይ ገሃነም እሳት፡ ምስ ሓደ ምድረ ገነት ከም ምንጽጻር ኢኻ ትገልጽ ዘለኻ፡ ኣብ ኣሜሪካ ዘጋጥም ኩነታት ኩሉ፡ ጌና ምስቲ ኣብ ገሃነም እሳት ወዲ ሰብ ብሓጥያትነቱ ክርእዮ ዝንገረና ኢዩ ዝመሳሰል፡፡ ንመዘከርታ ክኾነካ፡ ንጥቕሲ ሰወእ ዶክተር ሳልሕ መኪ ኣብ ቲቪ ኤሪ ዝሃቦ መግለጺ ከነዘክረካ፡ "ኤርትራ ከም ኣሜሪካ ክትከውን ትብህግ ዶ?"

ተባሂሉ ምስ ተሓተተ፡ "ንኤርትራ ከም ኣሜሪካ ክትከውን ምብሃግ፡ ነቲ ዝተኸፍለ መስዋእቲ ከም ምኽሓድ ኢዩ ዝቐጽሮ፡" ክብል ገሊጹ፡፡ ኣሰዒቡ፡- "ኣብ ኣሜሪካ ኣብ ነውስ-ወከፍ 7 ደቂቕ ሓደ ገበናዊ ፍጻሜ ይፍጸም፡" ክብል ኣሰሚራሉ፡፡ ስለዚ እቲ ናይ 1978 ኣብ ኣሜሪካ ዘጋጠመ፡ ናይቶም ሰይጣውንቲ ናይ ቅትለት ጸወታ ኢዩ፡፡ እዚ ናይ ኤርትራ ናይ 2001 ተረኽቦ ኸኣ፡ ንሓንቲ ጌና እግሪ ተኸለ ዘላ ሃገር ንምድሓን ዝተኻየደ ናይ ቃልሲ ምርጫ ኢዩ፡፡

ድሩዕ፡- እቲ ዝኸፍኤ ዝገበርዎ፡ ዳይሬክተር ተለቪጅን ኤርትራ ዓሊ ዓብዱን፡ ካልእ ታደሰ እተባህለን፡ ክልቲኦም ኣብቲ ኣኼባ ኢዶም ብምልዓል፡ "መንግስቲ ሰጉምቲ ክወስድ ኣለዎ፡ ክኣስሮም ኣለዎ፡" ኢሎም፡፡ እተቐመመ ኢዩ ነይሩ፡፡ እንተኾነ እዚኣቶም መን እንታይ ኢሉ፡ ሰባት ከም ዝሕብሩና ኣይፈለጡን፡፡

ቆንጩልካ ናይ ዓሊ ዓብዱን፡ ናይ ኣሮን ታደሰን ምምጻእ ካልእ ስእሊ ምቕራብ፡ ንምንታይ ናይቲ ኣብ ኩሉ ኩርንዓት ናይ ዝተኻየደ ኣኼባታት ዘይገልጽኩም፡ ወይ ዘየነጸርኩም፡ ኣብ እዋኑ ኣሮን ታደሰ ከም ኣባል ሃገራዊ መርሓ ምንባሩ መጠን፡ ናብ ሚስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን፡ ሚኒስተር ማሕሙድ ሸሪፎን ዝቐረበ ኣፍልጦ ስለ ዝነበሮ፡ ሓላፊ ናይ ኣውግት መሸጣ

መጻሕፍቱ ኸአ ብምንባሩ፡ ምስ ስርሑ ዝተሰሰር ከአ፡ ምስ ብዙሓት ድምጻውያን ደረፍትን፡ ናይ ትልሂት አካላትን ደረሰትን፡ ናይ መድረኽ ተዋሳኒትን ናይ ፊሊም አውራታትን ብቐጸሊ ይራኽብ ስለ ዝነበረ፡ ንምውዳቡ ሓሲቦም አይሰለጠምን። ናቱ ናይ ተቐውሞ ሓሳብ ኣብ እዋኑ አቐሪቡ። ንዳይረክተር ጀነራል ዓሊ ዓብዱ 'ውን፡ አባላት ጉጅለ 15 ኣብ መደበር ቲቪ-ኤሪ ቀሪቦም ሓሳቦም ከቐርቡ ሓቲቶም፡ ናይ ሽዑ ሚኒስተር ዜና ዝነበረ፡ "መንግስትን ግምባርን ብዛዕባ እዚ እትብልዎ ዘለኹም ዛዕባ፡ ኣብ ቲቪ-ኤሪ ክሳብ ዝኾነ ሓሳብ ዘየቐርቡ፡ ክትቀርቡ አይትኽእሉን ኢኹም።" ዝብል ምላሽ ስለ ዝተዋህቦም፡ ብድፉን ድሌት ንሓሳብና ክሳብ ዘይተቐበሉ፡ ንሳቶም ኢልካ የእዳውካ ናብዞም ሰባት ምቕሳር፡ ውጹኢት ናይ ስዕረትካ ዘይምቐባል ኢዩ። እንተ ሰባት መጺኦም ይሕብሩና ነይሮም ዝበልኩሞ ግን፡ እወ ምውድዳብኩም ቀጸሊ ክሳብ ዝነበረ፡ ክውንን ዘይክውንን ሓበሬታ ክትእክቡ ባህርያዊ ኢዩ ነይሩ። ብዛዕባ ዓሊ ዓብዱን ፍጻሜ ተረኽቦ ጥሪ 21፡ ብፍሉይ ኣርእስቲ ብሰፊሕ ክንገልጽ ኢና።

ስለዝህሊ ሓደ ዓይነት ሰባት፡ ማለት ዓሊ ዓብዱን ኣሮን ታደሰን፡ ኣብ ካልእ ኣኼባ ብምኻድ፡ ብተመሳሳሊ ኢዶም ብምልዓል መንግስቲ ስጉምቲ ክወስድን ክኣስሮምን ኣለዎ ኢሎም። ናብ ካልእ እተፈላለየ ኣኼባ ይኸዱ ነይሮም። እንተኾነ ዓልን ኣሮን ታደሰን፡ ኣብ ካልእ ኣኼባ ሓደ ዓይነት ሪኢቶ ከም እተዛረቡ፡ ሰባት ንዓይ መጺኦም ከም ዝሕብሩኒ ኣይፈለጡን። ስለዝህሊ እተቐመመን እተወደበን ነገር ኢዩ ነይሩ።

እዚ ምድግጋሙ፡ ከምቲ ብተመን ዝተነድፈሰ፡ ብልሕጺ ተዳህለ። ኮይኑ ኣሎ እዚ ጉዳይ....

ዳን-ኮኔል:- መን ኢዩ ኣሮን ታደሰ፡ ካብ ሚኒስትርታት ድዩ?

ድሩዕ:- ናይ ህግደፍ ናይ ጨንፈር፡ ወይ ከምኡ ዝኣመሰለ ሓላፍነት ሕጂ ሂቦም ኣለው። ናይ ኣውገት መደበር መጻሕፍቲ ሓላፊ ዝነበረ ኢዩ። ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ኣባል ሃገራዊ መርሓ ዝነበረዩ። መንገዲ ፖርት ሱዳን ኣብ ስዋኪን ጋራጅ ስለ ዝነበረና ኣቡኡ ነይሩ፡ ሓላዊ መኻዚኖ ዝነበረ ኢዩ።

ብጣዕሚ ዘሕዝን መግለጺ፡ እንታይ ማለት ኢዩ? "ሓላዊ መኻዚኖ ነይሩ።" እዚ ብድዑ ኢዩ። ውድብ ሓደ ካብ'ቲ ብውሑዳት ምስ ጀመረ፡ ናብ ዝለዓለ በሪኹ ምስ ዓቦየ ንብረት ይውንን። ነቲ ንብረት ዘመሓድሮ ሰብ ይደሊ። ነቲ ንብረት ዘቐምጠሉ መኻዚኖ ጥራይ ዘይኮነ፡ መኻዚኖታት 'ውን ይሰርሕ። ነቲ መኻዚኖ ብግቡእ ዝሕዘሉን ዝከታተለሉን ሰብ ከኣ ይምድብ። እዚ ምግዳል እንዶ ኣይኮነን? እዚ ነታ ሃገር ንምምጻእ ኣብ ዝካየድ እጃም፡ ውድብ ኣብ ዝመደበካ ቦታ ኾይንካ ዕማምካ ምስልሳል እንዶ ኣይኮነን? ነዚ ምቁንጻብ ንባዕሉ እሞ ኸአ እቲ ዘቆናጽብ ዘሎ ናይቲ ግምባር ዝዓቦየ ካድሮን መምህርን ኮይኑ ዘገልገልን፡ ብደረጃ ሚኒስተር ኮይኑ ካብ ዝሰርሕ ሰብ፡ እዚ ቃል እዚ ክወጽእ ናይ ብሓቂ ዘጉሂ ኢዩ። ምዃን ንክበድን ረዚንን ዝተኸፍለ መስዋእቲ፡ "ተጠላቂና!!!" ዝብል መግለጺ ካብ ዝሃበ ሰብ፡ እዚ ቐሊል ኢዩ።

ዳን-ኮኔል:- ስለዝህሊ ሕጂ ዝቐልቀሉ ዘለዉ ሰብ መዓልቲ ኢዩ።

ዝገርም ኢዩ ናይ ባጫን ልግጫን ሕቶ፡ እሞ ኸአ ካብ ሓደ ናይ ባዕዲ ዜጋን ሰላይን ዝወጽእ!

ድሩዕ:- እወ እቲ ካልእ ህዝቢ በዚ ጠቐነ ኣዝዩ ሰንቢዱ ስለ ዝኾነ፡ እዞም ሰባት በዓል መን ኢዮም? እንታይ ገበን ከ ኢዮም ፈጸሞም? ክብል ሓቲቱ። እቶም ነቲ ጎስጓስ ዘካይዱ ዝነበሩ መራሕቲ፡ ደሓር ክትፈልጡ ኢኹም ዝብል መልሲ ሂቦም።

እወ ሓቆም። ኣብ መዓልቱ ዘይወጽእ ሓቅን፡ ኣብ ዕድሚኡ ዘይበሊ ጨርቅን ስለ ዘዩ፡ ኣብ መዓልቱ ክፈልጥዎ ምዃኖም ሓቢሮም። እነሆኳ ሳላ ዝሃለናን ዝቐነና፡ "ኩሉ ንምርኣይ፡ ምቕናይ ጥራይ፡ ምቕናይ!" ድዩ ዝበለ እቲ ድምጻዊ?

ከምዚ ዓይነት ሃገራዊ ክሕደት እንተድኣ ተፈጸሙ ኮይኑ፡ ንምንታይ ናብ ሰሚናር ይመጽእ፡ ስንምቲ ይውሰድ ደሓር ይሕብረና ክብሉ፡ ሰባት ሕቶ ኣልዒሎም፡ ስለዚ ኩሉ ሰብ ገለ ዝተጠጅኦ ነገር ከም ዘሎ ክፈልጥ ክኢሉ፡፡

እዚ ናብ ህዝቢ ምሕባር፡ ንህዝባዊ ዕላማ ኢዩ፡፡ ዋና ናይዚ ጉዳይ እኮ፡ እቲ ረዚን መስዋእቲ ብህይወቱን ንብረቱን ዝኸፈለ ህዝቢ ክሳብ ዝኾነ፡ ነቲ ህዝቢ ጉዳይካ ኣብ ከምዚ በጺሑ ኣሎ ኢልካ ምሕባር፡ ካብ ዘድሊ ሕንፍሽፍሽን ስምዒታትን ምእላይን፡ ማእዘኑ ንምስትኽኻልን ዝፃለመ ኢዩ፡፡ እዚ ሕቶ እዚ ህዝባውን ሃገራውን ሕቶ ክሳብ ዝኾነ ኸኣ፡ ናብ ህዝቢ ተሓቢሩ ኣቐዲሙ ስንምቲ ክውሰድ ነይርዎ ዝበሃል እንተኾይኑ ኸኣ፡ ህዝቢ ምፍላጡ ኸ እንታይ ዘኸትሎ ጸገም ኣለዎ?

ንሕና ነዚ ምስ ሰማዕና፡ ልክዕ ከምኡም ዘይሓላፍነታውያን ክንከውን ኣይደለናን፡፡ ምኽንያቱ ኣብ ህዝብን ካድራትን ብዙሕ ምድንጋራት ነይሩ፡፡ ኣውራጃውን ሃይማኖታውን ፍልልይ ብምግባር፡ ብትሕቲ ሃገራውነት ዝሰርሑ ኣለው ክብል ህዝቢ ክዛረብ ጀሚሩ፡፡

እዞም ሰባት እቲ ዝብልዎን፡ እቲ ኣብ ባይታ ዝገብርዎን እግርን ከበሮን ኢዩ ኮይኑ ዘሎ፡፡ ግምባርን መንግስትን ዘይሓላፍነታዊ ኣኼባታት ኣካይዶም፡፡ ዋእ! ኣብ መንበሪ ገዛ ናይ ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)ን፡ መንበሪ ገዛ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞንን፡ ካብ ወጻኢ ንዝመጹ መንእሰያት ገ-ጎሊልካ ኣኼባታት ይካየድ ኣይነበረን ድዩ? ካብ ናይ ዩኒቨርሲቲ ተማሃሮን ኣባላት ሃ.ማ.ማ.ተ.ኤ.ን ዝነበሩ ጎጅልካ፡ ፍሉይን ዕጽውን ኣኼባታት ኣይተጸውዐን ድዩ? ስልጣን ናይ ኤርትራዊ ሽወደናዊ ሙሴ ኤፍሬምን፡ ፕረዚደንት ማሕበር ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ነበር ሰመረ ከሰተ፡ ኣብ እንዳ ሚኒስተር ጴጥሮስ ሰሎሞን እንዶ ኣይኮነን ኣኸሊል ስልጣን ተደፊእሎም፡፡ ስለዚ እቲ ዘይሓላፍነታዊ ምኽን ኣባላት ጉጅለ 15 ኢኹም ጀሚርኩሞ፡፡ ጉዳይ ሃይማኖትን ኣውራጃን ዝምልከት፡ ናይ ሚኒስተር ማሕሙድ ሸሪፎ ናይ መጀመርታ ቃለ-መሕትት ኣብ ጽጌናይ፡ ካብየናይ ማእዘን ድዩ ነይሩ መበገሲኡ? ሚኒስተር ሳልሕ እድሪስ ከክያ ሀ.ግ.ደ.ፍ. ንጃንጃ ዓረብ ጸቐጥዎ፡ ኣነ ብጃንጃ ዓረብ ኢየ ተማሂረ፡፡ እዚ ስርዓት ኣንጻር እስልምና ኢዩ መርገጺኡ፡፡ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣብ ልዕሊ ጃንጃ ዓረብ ፎብያ ኣለዎ ተባሂሉ ኣይተነግረን ድዩ? ኣብ እምባሶይራ ሆቴል ዝካየድ ዝነበረ ምውድዳብን ምትእኽኻብን ዕላምኡ እንታይ ድዩ ነይሩ? እቲ ምንቅስቃስ ናይ ጉጅለ 15፡ ኣብ ትሕቲ ጸረ-ሃገራውነት ዝዓሰለ እንዶ ኣይኮነን ዝካየድ ነይሩ? እስከ ተመሊስና ንድሕሪት ንፈትሾ፡፡

ስለዚ ንጌጋ ብጌጋ ክትእርም ኣይከኣልን ኢዩ ኢልና፡፡ እዚ ሓደገኛ ኢዩ ኢልና፡፡ ገበን ዝፈጸመ ሰብ እንተድኣ ኣሎ ኮይኑ፡ ብሕጋዊ መንገዲ ክረኣ ኣለዎ፡፡ ስለ ዝኾነ ናይ ማእከላይ ሽማግሌን ናይ ሃገራዊ ባይቶን ኣኼባ ክግበር ሓቲትና፡፡ እቲ ስሩዕ ናይ ኣኼባ ግዜ ድሮ ሓሊፉ ነይሩ፡፡

ጌጋ ኣብ ርእሲ ጌጋ ዝፍጽም ዘሎ እዚ ጉጅለ እዚ ኢዩ፡፡ ነቲ ዝሓተቶ ዘይሕጋዊ ኣኼባን ትሕዝቶኡን፡ ካብ ግምባርን መንግስትን ”ትጋገዩ ኣለኹም” ዝብል ስድራ-ቤታዊ ምላሽ ዝሃበ ድዩ ንነገራት ብጌጋ መንገዲ ዝወስዶም ዘሎ? ወይስ እቲ ደሪቕ ጌጋ ኣብ ርእሲ ጌጋ እንዳኸመረ ዝኸይድ ዘሎ ባእታ? ንጹር ይመስለና፡፡ ስሩዕ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ፡ ምስ ወጥሪ ኩናት መዓልታት የሕሊፉ ድኣ ምበር፡ ኣብ ግዚኡ ተኻይዱ ኢዩ፡፡ ንምንታይ ኢዩ ዝከሓድ ዘሎ?

ዳን-ኮኔል፡- ኣብ ለካቲት ኣኼባ ክግበር መደብ ተታሒዞ ዶ ነይሩ? ኣኼባ ግን ኣይተገብረን?

ድሩዕ፡- ኣይተገብረን፡፡ ማእከላይ ሽማግሌ ንመወዳእታ ግዜ ኣኼቡኡ ኣብ ነሓስ ኣካይዱ፡፡ ስለዚ ኣብ ታሕሳስ እቲ ዝቐጽል ኣኼባ ክግበር ነይርዎ፡፡

አብ ነሓስ ብልክዕ ኣኼባ ተኻይዱ። ድሮ ነቲ ኣብ ታሕሳስ ክካየድ ዝነበሮ ኣኼባ ግን፡ ብርዱእ ምክንያታዊ ጉዳያት፡ ናይ ግዜ ሰሌዳኡ ተመሓላሊፉ ምበር፡ ጥሕስት ዘይምክያድ ኣኼባ ስጉምቲ ኣይተወስደን።

ሃገራዊ ባይቶ ግን ኣብ ሸሽዱሽተ ወርሒ ኢዩ ዝእከብ። ድሕሪ ናይ ማእከላይ ሸማግለ ኣኼባ፡ ኣብ ነሓስ ክእከብ ይግበኦ ነይሩ። እንተኾነ ፕረዚደንት ኣብ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት፡ ናይ ሚሊንዮም ኣኼባ ይሳተፍ ስለ ዝነበረ፡ ነቲ ናይ ኣኼባ ግዜ ንኻልእ መዓልቲ ተመሓላሊፉ። በዚ ምክንያት ድማ ኢዩ ኣብ መስከረም ኣኼባ እተገብረ።

ስሩዕ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ፡ ኣብ ነፍስ ወከፍ ሸዱሽተ ወርሒ ዝካየድ ምዃኑ ኣብ'ቲ ቅዋም ሰፊሩ ኣሎ። ካብ'ዚ ወጻኢ ዝተወስደ መስርሕ 'ውን የለን። ናይ ግምባር ኣኼባ ኸኣ፡ ካብ ግዚኡ ኣይተቋረጸን፡ ዝበኸረ ኣኼባ ኸኣ ኣይነበረን። ኣኼባ ኣብ ታሕሳስ ንክይካየድ ምክንያት ካብ ዝኾነ፡ ኣኼባ ሚኒስተራት ነቲ ዝተዋህቦ ናይ'ቲ ዓመት ዕማም ዝበጽሖ ደረጃ ምዕባላታት ድሕሪ ምግምጋሙ፡ ፕረዚደንት ኣብ ናይ ሚሊንዮም ኣኼባ ንሃገር ወኪሉ ክሳተፍ ብምኻዱ፡ ናብ መስከረም ተመሓላሊፉ። እቲ ናይ ወርሒ መስከረም ኣኼባ 'ውን፡ ተኻይዱ ኢዩ። ስለ'ዚ ኣበይ ኢዩ እቲ ጸገም?

ዋላ 'ውን ብመሰረት ዝወጸ ናይ ግዜ ሰሌዳ፡ እንተወሓደ ኣብ ወርሒ ጥሪ ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ክህሉ ነይሮም። ስለ'ዚ እዚ ሓደገኛ ምንቅስቃስ ኢዩ ኢልና። ብዙሓት ኣባላት ማእከላይ ሸማግለ ኮይኖም፡ ኣባል ሃገራዊ ባይቶ ዝኾኑ ሰባት፡ እዚ ሓደገኛ ምንቅስቃስ ኢዩ ኢሎም። ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ህግደፍ ዘለዉ ሰባት ጌጋ ይፍጽሙ ስለ ዘለዉ፡ ኣብ ስሩዕ ኣኼባታት መሓረምታ ክግብረሉ ኣለዎ ኢሎም። መብዛሕትኦም ኣባላት ማእከላይ ሸማግለ፡ ነቲ ዝወሃብ ዝነበረ ሰሚናር ብምቅዋም፡ ብኣኼባታት ማእከላይ ሸማግለ ክእለ ምርጭኦም ነይሩ።

ኣባላት ማእከላይ ሸማግለ ግምባር፡ ብሕጋዊ መንገዲ ንኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ ንበይኖም ክጠልቡ ስልጣንን ሓላፍነትን የብሎምን። ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ህግደፍ ዘለዉ ሰባት ከኣ፡ ኣባላት ማእከላይ ሸማግለን፡ ናይ'ቲ ግምባር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈትን ኢዮም። ነቲ ኣብ ነፍስ ወከፍ ሓደርብዓዊ ዓመት ክካየድ ዝግበኦ ዝነበረ ኣኼባታት ከኣ፡ ብስሩዕ ብመንገዲ ኣላይነት ዋና ጸሓፊ ናይ'ቲ ግምባር እቲ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ግቡእ ኣኼባ የካይድ ነይሩ። ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ብዝምልከት፡ እዞም ሰባት (ጉጅለ 15) ህጹጽ ኣኼባ ይጠልቡ እንተነይሮም ከኣ፡ ከም'ቲ ልዕል ክብል ገሊጽናዮ ዘለና፡ ኣባላት ሃገራዊ ባይቶ ቁጽሮም 150 ኢዩ። እዚ ሃገራዊ ባይቶ ንኣቋውማኡ ዝምልከት፡ 75 ካብ ተራ ህዝቢ፡ 75 ከኣ ኣባላት ማእከላይ ሸማግለ ህግደፍ ሓዙ ኢዩ ቆይሙ። ስለ'ዚ እዞም ሰባት፡ ኣይኮነን ዶ ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ንምክያድ ክረኽቡዎ ዝግባእ ቁጽሪ ይትረፍ፡ ኣብ ናይ ግምባር ኣኼባ ክጠልብሉ ዝግባእ ምልኣተ ቁጽሪ 'ውን ኣይረኽቡን። ምክንያቱ ጠለቦም ንህጹጽ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ እንተነይሩ፡ ብመሰረት ቅዋም ናይ'ቲ ሃገራዊ ባይቶ፡ ካብ ምሉእ ድምጺ ናይ'ቲ ሃገራዊ ባይቶ 3/4 (ሰለስተ ርብዓ)፡ ካብ'ቲ ምሉእ ድምጺ ክረኽቡ ነይሩዎም። እዚ ማለት፡ ካብ ናይ 150 ሰባት ድምጺ፡ ናይ 111 (ሚእትን ዓስርተ ሓደን) ድምጺ ክእክቡ ነይሩዎም። ስለ'ዚ በዩናይ መለክዒ ኢዮም እቲ ስሩዕ ኣኼባ ብብግዚኡ ብስሩዕ ይካየድ ካብ ነበረ፡ ንህጹጽ ኣኼባ ዝዕድምሉ ናይ መሰል ጠለብ ቅጥዕን ሕግን ኣየማልኡን። ካብ ሕጊ ወጻኢ መሰል ከኣ ክረኽቡ ኣይክእሉን ኢዮም።

ግርም ፕረዚደንት ኣኼባ ኣይገብርን ኢዩ። ስለ'ዚ ክንሓቶ ኣለና ኢልና ኣስማትና ብምጽሓፍ ጥርዓን ኣቕሪብና። ስሩዕ ኣኼባ ክግበረሉ ዝግበኦ ግዜ ሓሊፉ ስለ ዝነበረን፡ ክዝረበሎም ዝግበኦም ኣገደስቲ ዛዕባታት ስለ ዝነበሩን፡ ነቲ ፕረዚደንት ሕቶ ኣቕሪብናሉ። ነዚ ሕቶዚ ምስ ኣልዓልና ብዙሓት ሰባት፡ "ንፕረዚደንት እንተ ድኣ ሓቲትና፡ ከም ግብረ መልሲ ሕሉፍ ስጉምትታት ክወስድ ኢዩ።" ስጋብ ባዕሉ ኣኼባ ዝጽውዕ ክንጸንሕ ኣለና ኢሎም።

ፕረዚደንት ሕሉፍ ስጉምታታት ንኸወሰድ ዘኸለሎ ስልጣን የብሉን። እቲ ፕረዚደንት ነቲ ዝቐርበሉ ዝነበረ ሕቶታት ደጋጊሙ፡ "ትጋዢ ኣለኹም" ዝብል ቅርጹው ምላሽ ይህበሉ ነይሩ ኢዩ። ኣብቲ እዋን፡ ናብቲ ሕጋዊ ቅዋማዊ ስጉምቲ ዘውሰድ ዝደፋፍእ መንገዲ ዝሰራሕኩም ንስኹም ኢኹም። ምክንያቱ ንቅዋማዊ ሕጋዊ ስልጣን ብምጥሓስ፡ ኣስማትኩም መዝጊብኩም ዘይሕጋዊ ጎስጓጎት ብምክያድ፡ ክታም ክትእክቡ ጀሚርኩም። ነቲ ካብ 1999 ኣንጻር ቅዋምን ቅዋማዊ ሕግን ተካይድዎ ዝነበርኩም፡ ናይ ምውድዳብ ኩነታት ጉጅለ 13 ኣብ ምጥርናፍን፡ ኣንጻር ክንቀሳቐሱን፡ ምንዕዓብ ከለዓዕሉን ምውዳብ፡ ናይ ሕጊ ጥሕሰት ጥራይ ዘይኮነ፡ ምስ ዝተፈላለዩ ነታ ሃገር ናብ ዘዳኽም ኩነታት ዝጽዕቱ ዝነበሩ ናይ ግዳም ሓይልታት፡ ኣተሓሳስባ ኣብ ምስሳይን፡ ምእላይን ተራ ክሳብ ዝተጸወትኩም፡ እቲ ሕቶ፡ ሕቶ ናይቲ ፕረዚደንት ዘይኮነ እዚ ጉዳይ፡ ጉዳይ ሕግን ሕጋጋትን ቅዋማዊ መትከላትን ኢዩ ኮይኑ ዘሎ። ስለዚ ብመትከል ሃገራዊ ክብርታት ክረክ ዘለዎ ሓቂ ኢዩ ነይሩ። ስለዚ እቲ ክውሰድ ኢዩ ዝበልኩሞ ዝተወሰደን፡ ናይቲ ፕረዚደንት ሕሉፍ ስጉምታታት ነጻብራቕ ዘይኮነ፡ ተሓታትነት ነቲ ቅዋማዊ ሕጋታት ዘሎ ጥሕሰት ኢዩ እቲ መሰረታዊ ነጥቢ። ስለዚ ፕረዚደንት ኸኣ ግቡእ ሕጋዊ መስርሕ ተኸቲሉ፡ ከም ናይ ግዜ ሰሌዳኡ ኸኣ ስሩዕ ኣኼባኡ ኣካይዱ።

እቶም ዝበዝሑ ኣኼባ ክግበር ኣለዎ ዝብል ሓሳባት ዋላኻ እንተደገፉ፡ ውሑዳት ግን ነቲ ፕረዚደንት ኣኼባ ክገብር ምሕታቱ ኣፍርሖም። ስለዚ ጸገም የለን፡ ሕጋዊ ስለ ዝኾነ ንሕና ክንሓቶ ኢና ኢልና። ብሓቂ ኣብ ወርሒ ጥሪ 2000 ናይ ማእከላይ ሽማግሌን፡ ሃገራዊ ባይቶን ኣኼባታት ምስ ተኻየደ፡ እቲ ፕረዚደንት ንመጀመርያ ግዜ ብድሆታት ገጠሞ።

ንምንታይ ኢዩም እቲ ሓዘሞ ዘለዉ ስልጣን፡ ስልጣን ናይ ህዝቢ እንዶ ኣይኮነን ነይሩ? መን ካብ መን ኢዩ ኸ ክፈርሕ? እንታይ ኮይኑ ኢዩ ኸ ክፈርሕ? ኣብ ጥሪ 2000 ዝተኻየደ ኣኼባ፡ ጉጅለ 15 ብዘቐረበቶ ጠለብ፡ ፕረዚደንት ኸኣ ካብ ጉጅለ 15 ስለ ዝፈርህ እተኻየደ ኣኼባ ኣይኮነን። እቲ ኣብ ጥሪ 2000 ዝተኻየደ ኣኼባ፡ ቦቲ ስሩዕ ቅዋማዊ ስልጣን ዝሃቦ ዕላዊ ስርዓተ ግዜ ሰሌዳ ተሰሪዑ ዝተኻየደ ኣኼባ ኢዩ ነይሩ። ካብ ግዜ ዝተሰርዓሉ ወጻኢ፡ ብምግብዕባዕ ወይ ምፍርራሕ ዝተኻየደ ኣኼባ ማእከላይ ሽማግሌን፡ ሃገራዊ ባይቶን ኣይነበረን። ብተወሳኺ ኣብቲ ውዕለት ናይ ጠለብ ኣኼባ፡ ብሓባር ምሳኹም እንተድኣ ደገፎም ሂቦም፡ ሓንሳብ ብማይ ዝበስበስ ሰብ፡ ካብ ምግጫብ ማይ ኣይፈርሕን ኢዩ። ስለዚ እንታይ ኢዩ ዘፍርሖም፡ ብድሕሪኡ ኸ ናበይ ኣቢሎም? እቲ ሓቂ ግን ስሩዕ ኣኼባ ክግበር እንዳተዳለና፡ ብኻኒ ዘይተደላዩ ኣኼባ ምጽዋዕኩም፡ ብሕጊ የሕትተኩም ኢዩ ብዝብል ነጻገሙኹም።

እታ መጀመርያ ዝቐረበትሉ በዳሂት ሕቶ፡ "ንምንታይ ስሩዕ ኣኼባታት ናይ ሓገግቲ ኣካላት፡ ናይ ግምባርን መንግስትን፡ ከም እውን ፈጸምቲ ኣካላትን፡ ናይቲ ግምባርን መንግስትን ዘይካይድ" ትብል ነበረት። ኣብቲ እዋን ፕረዚደንት "ኣይጠዓመንን" ዝብል መልሲ ሃበ። "ንምንታይ?" ዝብል ኣዋግሪ ሕቶ ቀሪብሉ። "ብሰንኪ ናይ ኩናት ሃዋህው" ክብል መልሲ መለሰ። "ኣይፋሉን እቲ ውግእ ጠጠው ካብ ዝብል ብውሕዱ፡ 7 ወርሒ ገይሩ ኣሎ።" ክብሉ መልሲ ሂቦሞ። ምክንያቱ እቲ እዋን ጥሪ 2000 ኢዩ ነይሩ። "ኣነ ኣቦ ወንበር ኢያ ኣይጠዓመንን ከኣ እብለኩም ኣለኹ።" ክብል ኢሲያስ መለሰ። "ኣብ መጻኢ 'ውን ኣይጥዕመንን፡ ወይ ኣይምችእን ዝብል ሪኢቶ እንተ ድኣ ሃልዩኒ፡ ኣኼባ ኣይገብርን ኢዩ።" ስጋብ ዝብል ዘረባ ኣስመዐ። በዚ ድማ ሰባት ተቐጥዑ።

በዓል መን ኢዩም ተቐጢዖም? ክንደይ ዝኾኑ ኢዩም ከ ተቐጢዖም ከ? እንታይ ግብረ መልሲ ሃቡ? ክምለሱ ዝግበኦም ሕቶታት ኢዩም ነይሮም። ኣብ ሞንጎ ናይ ጥሪ 2000 ኣኼባን፡ ናይ ወርሒ መስከረም ኣኼባን፡ ናይ ሰለስተ ወርሒ ንውሓት ግዜ ኢዩ ዘሎ። ዝተሰገረ ስሩዕ ኣኼባ ማእከላይ ሽማግሌን፡ ሃገራዊ ባይቶን ኣይነበረን። እቲ ኣብ ታሕሳስ ናይ ዝነበረ ምዱብ ኣኼባ፡ ምስቲ ፕረዚደንት ናብ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ናይ ሚሊንዮም ኣኼባ ምስታፋ ዝተመሓላለፈ ኢዩ ነይሩ። ስለዚ ናብቲ ፕረዚደንት ገጹ ዝቐንዕ ዘይሕጋዊ ተሓታትነት ከስዕብ ዝኸለል፡ ዝተጣሕሰ ቅዋማዊ ሕግን ሕጋጋትን ክሳብ ዘየለ፡ እቲ ፕረዚደንት ዝቐጠዓሉ ይኹን

ዝሓርቀሉ፡ ወይ 'ውን ተጋቢኡ ዘሎ ማእከላይ ሽማግሌን ሃገራዊ ባይቶን ኣብ ናይ ፍርሕን ራዕድን ኩነታት ዝንጸላለዉሉ ህሞት ኣይነበረን፡፡

"እዛ ሃገር ኣብ ሕማቕ ኩነታት ኣላ፡ ይትረፍዶ ወግዓዊ ኣኼባታት፡ ተወሰኹቲ ኣኼባታት ክግበሩ ይግበኦም፡፡ ምክንያቱ ኩናትን ሰላምን ዝብል ጉዳይ፡ ብሓገግቲ ኣካላት ኢዩ ክውሰን ዝግበኦ፡፡" ክብል መልሲ ሃቡ፡፡ እዚ ኣብ'ቲ ናይ ጥሪ 2000 እተለፀገ ዛዕባ ኢዩ፡፡

ኢትዮጵያ ብመንገዲ እቲ ስማዊ ሃገራዊ ባይቶኣ ኣቢላ፡ ኣብ ዕለት 12-05-1998 ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ኩለንትናዊ ኩናት ምስ ኣወጀት፡፡ እቲ ዝኣወጀቶ ኩናት 'ውን ክሳብ ሕጂ ኣይተላዕለን ዘሎ፡፡ ሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ 'ውን ኣብ ዕለት 14-05-1998 ሰራዕ ኣኼባኡ ብሓባር ኮይኑ ብምግምጋም ጥብቆ ቅዳሕ ተመልከት፡- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/107985.stm> ነቲ ወያኔ ዘሕለፈቶ ናይ ኩናት ኣዋጅ ብምኽናን፡ ኤርትራ ናብ ሰላም ዝድርሕ ነጥብታት ሒዛ ብምውጻእ፡ ነቲ ናይ ተጸብኦ ወጥሪ ብሰላም ናይ ዝፃርፈሉ ውሳኔ ምሕላፍ፡ ብስልጣን ሃገራዊ ባይቶ ዝተወሰነ ውሳኔ እንዶ ኣይኮነን? ከመይ ኢሉ ኢዩ ሕጂ ብውልቀ ሰብ ከም ዝተገርሐ ገይርካ ዝቐርብ ዘሎ? ንምንታይ ዕላማ ኢዩ ኽኸኸ?

ኢሰያስ " ኣኼባ ክግበር ኣለዎ ኢሊ እንተተሰሚሑኒ ጥራይ ኢየ ኣኼባ ዝገብር" ክብል ጸቂጡ ስለ እተዛረበ፡ "ከም ሰብ ንዓኻ ዘይጥዕመካ እንተ ድኣ ኮይኑ፡ ነቲ ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ሸሪፎ ከም ምክትል ፕረዚደንት ከካይዶ፡ ነቲ ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ ድማ፡ ናይ'ቲ ግምባር ጸሓፊ ኣል-አሚን መሓመድ ሰዒድ የካይዶ፡፡" ክብሉ ሰባት ሪኢቶ ሂሶሞ፡፡

ክልተ ዝተሓዋወሰ ዛዕባ ምድብላቕ፡ ንነገራት ብግቡእ ንምፍትሖም ዝምቐኦ ኩነት ዝፈጥሩ ኣይኮኑን፡፡ ናይ ግምባር ኣኼባታት ብፈጸምቲ ኣባላት ማእከላይ ሽማግሌ ህግደፍ፡ ኣብ ኣእዋኑ ይካየድ ነይሩ ኢዩ፡፡ ስለዚ ኣብ'ዚ ኣኼባ እዚ ጎዲሉ፡ ወይ ቦኽሩ ዝበሃለሉ ጉዳይ የለን፡፡ ኣብ'ቲ ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ብዝምልከት ከኣ፡ ኣብ ምዱብ ኣኼባ ንኺይግበር ተባሂሉ ዝተሰግረ ኣይነበረን፡፡ ስለዚ እዚ ብመልክዕ ሕቶን መልስን ዕላል ምስ ዳን-ኮኔል ተሰይሙ ቀሪቡ ዘሎ ሸፈጥ፡ ምናልባትነት ሒዝካ ንህዝቢ ንምድንጋር ዝቐረበ ዓሎቕ ኢዩ፡፡

ዳን-ኮኔል፡- እዚ ካብ ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ ድዩ? ወይ ኣብ ናይ ሃገራዊ ባይቶ ኣኼባ ቀሪቡ?

ድሩዕ፡- ኣብ ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ፡፡

ዳን-ኮኔል፡- ነዚ ሕቶታት ዘቐረበ መን ኢዩ?

ድሩዕ፡- መብዛሕትኦም ኣብ ጉ. 15፡፡

ካብ'ቲ ሚንስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ዝሃቦ ምላሽ ምርኩስ ብምግባር ክንምልስ፡ ኣብ'ዚ ሕጂ እቲ ነጥቢ በሪሁ፡፡ መብዛሕትኦም ኣባላት ጉጅለ 15፡ ነዚ ሕቶ ኣቐሪቦም ካብ ተባህሉ፡፡ ንባዕሎም ጉጅለ 15 'ውን ዝተማልኦ ናይ ቁጽሪ ነጥቢ ስለ ዘይነበሮም፡ እቲ ሕቶ ከም ውልቀ ሪኢቶ ኮይኑ ጥራይ ክሰገር ዝኽእል፡፡

እዚ ጥራይ ኣይኮነን፡ እቲ ግምባር ኣብ ዘይስርሑ ይኣቱ ኣሎ ክብሉ 'ውን ሕቶ ኣልዓሉ፡፡ ምክንያቱ እቲ ግምባር ኣብ መንግስታዊ ትካላት ጠብሎቑታ እናገበረ ብዙሕ ሽግር ይፈጥር ነይሩ፡፡

መንግስቲ፡ ሕውስዋስ ስርዓተ ቁጠባ ኢዩ ዘካይድ፡፡ ግምባርን መንግስትን ከኣ፡ እቲ ሓደ ዘራኽቦም ዝነበረ ቐለቤት፡ እቲ ናይ ቁጠባ ጉዳይ ኢዩ፡፡ እቲ ግምባር ካብ ነዊሕ ዘዋህለሎ ናይ ወፍሪ ማል

ስለ ዝነበሮን፡ ብኡኡ መጠን ከአ፡ አብ'ቲ ናይ መንግስታዊ ናይ ወፍሪ ትካላት እጃሙ ንምብርካት፡ ብናቱ ዓቕሚ ይዋሳእ ነይሩ። መንግስቲ ኸአ ከም ወናኒ ናይ'ቲ ምሕደራዊ ትካልን፡ ሃገራዊ ሃብቲ ሃገርን፡ ናይ ስራሕን ወፍርን ዕድላት ይፈጥር። አብ'ቲ ጉዳይ ንዝዋሰኡ አካላት ከአ፡ ባይታ የመቻቸኦ፡ በዚ መንጽር ኢዩ ኸአ፡ አብ ቁጠባዊ ጉዳያት ናይ'ቲ መንግስቲ፡ ናይ ግምባር ናይ ምምልላእ ግደ ይጸወት ኢዩ። ኪኖ ደረተ ስልጣኑ ሓሊፉ ዝገብሮ ምትእትታው የለን፡ አይነበረን 'ወን። አብ ፖለቲካዊ ጉዳያት እንተኾይኑ፡ እቲ መንግስቲ ዝኸተሎን ዝምርሓሉን ፖለቲካዊ ፍልስፍና ናይ'ቲ ግምባር ፖለቲካዊ ቻርተር ኢዩ። ነቲ ናይ'ቲ ግምባር ፖለቲካዊ መርሓ ዝመርሖ ኸአ፡ ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ናይ'ቲ ግምባር ኢዩ። ፕረዚደንት ኸአ ምሉእ ስልጣን አለዎ። አብ ናይ ምምሕዳር ትካሉ ናይ ሕግን፡ ናይ ፖለቲካ አማኸርቲ ከመዝዘን ከሸይምን፡ ናይ ፕሮቶክል ሰብ መዝን፡ አፈኛ ናቱ ዝኸውን አካል ክሓርን ከመዝዘን፡ ምሉእ ስልጣን አለዎ። ስለ'ዚ እዚ ናይ ሓላፊ ቁጠባዊ ጉዳያት ህግደፍን፡ ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ህግደፍን፡ ምስቲ መንግስቲ ዘለዎም ርክብ አብ ጣልቃ ምትእትታው ዝተሰረተ ዘይኮነ፡ አብ ክንዲ ናይ ምክልላእ፡ ናይ ምምልላእ ተራን ግደ ምብርካት፡ ብኸመይ መልክዕ ኢዩ ምስ ጠብሎቕሎቕ ተሓሲቡ? ወይ ተተርጉሙ?

ዳን-ኮኔል:- እዚ አካል ናይ'ቲ ዝጸሓፍኩም ቅሉዕ ደብዳቤ ድዩ? ብዛዕባ ቁጠባ ጉዳያት ዲኹም ተዘራሪብኩም? ወይስ ብዛዕባ ኩሉ ስርሓት ኢኹም ተዘራሪብኩም? እንታይ ክግበር ወይ ክስራሕ ከም ዘለዎ ኸ ተዘራሪብኩም ዶ?

ድሩዕ:- አይፋሉን፡ ብዛዕባ ኩሉ ናይ መንግስቲ ትካላት ኢና ተዘራሪብና።

እቲ ጸገም ፕረዚደንት ነቲ ሓደ መንግስታዊ መዋቕር፡ ቦቲ ካልእ መንግስታዊ መዋቕር ክቆጸጸሮ ስለ ዝደለየ ተመሳሳልቲ መዋቕራት ከም ዝህሉ ገይሩ። አብ መንግስታዊ ትካላት ናይ ህ.ግ.ደ.ፍ. ሰባት ብዙሕ ጠብሎቕሎቓት ይገብሩ ነይሮም። ነዚ ብዝምልከት አብ'ቲ ናይ ጥሪ አኼባ ተዘራብሉ ካብ ናይ ጥሪ አኼባ ንደሓር እቲ ፕረዚደንት አይምችእን ዝብል ሓሳብ እንተ ድኣ ሃልይዎ፡ አኼባ ከም ዘይጽውዕ ብግልጺ ስለ ዝሓበረ፡ አኼባ ከም ዘይግበር ኩሉ ፈሊጡ።

ፕረዚደንት ክልተ አብ ሓድሕዱ ዝተሓላሎ ተመሳሳሊ መዋቕራት አይመስረተን። ናይ ህ.ግ.ደ.ፍ. ትካላት አብ ዝኾነ ናይ መንግስታዊ መዋቕራት ኢደን ከእትዋሉ ዝኸእላ ነቓዕ የብለንን። እቲ ናይ ምምልላእ ኩነት ግን፡ አብ ዝኾነ መስርሕ ዘሎ ኢዩ። ዋላ ነተን ናይ ግብረ-ሰናይ ትካላት 'ውን እኩ፡ መንግስቲ፡ ከም መተካእታ መንግስቲ ኮይነን ክሰርሓ ስለ ዝደልዮ ኢዩ ዝሰጎን ነይሩ። ስለ'ዚ ነተን ናይ ህግደፍ ትካላት 'ውን፡ ብተመሳሳሊ ከም መተካእታ መንግስታዊ ትካላት ገይሩ፡ አብተን መንግስታዊ መዋቕራት ዘለወን ሚኒስትርታትን፡ ሰብ መዝታትን፡ አብያተ ጽሕፈትን ናይ ምትእትታው መስርሕ አየካየዳን፡ ንኸምኡ ኸገብራ ዘኸእል መካኒዝም 'ውን የብለንን። ፕረዚደንት ብስልጣኑ ህጽጽ አኼባ ክጽውዕ እንተኾይኑ ምሉእ ሓላፍነት አለዎ። ነቲ ጉጅለ 15 ዝጸውዕዎ፡ ንህጽጽነት አኼባ አመልኪቱ ዝረኸብዎ ንምክያድ ምልኣተ ጸዊዒት ሰለስተ ርብዒ ስለ ዘይረኸቡ፡ ፕረዚደንት ንአኼባታት ዝቐበሉ ምክንያት የለን።

ይኹን 'ምበር፡ ድሕሪ ሳልሳይ ወራርን እዚ ኹሉ ሓርጎጽጎጽን ብፍላይ ድማ፡ አብ ሓምለ 2000 ንስምምዕ ተጽብኦታት አብ አልጀርስ ምስ ፈረምኩ፡ እቲ ፕረዚደንት አብ ዝጠዓመኒ አኼባ ይገብር ስለ ዝበለ፡ ሰባት ካብ ሽዑ ጀሚሮም "ፕረዚደንት አኼባ ናይ ሓገግቲ አካል ክጽውዕ፡ ናይ ጥርዓን ደብዳቤ ክንጽሕፍ አሎና" ክብሉ ጀሚሮም። ምክንያቱ አብ ወርሒ ጥሪ እቲ ፕረዚደንት ብቐዋም ከም ዘይምእዘዝ ሓቢሩና ነይሩ ኢዩ።

ፕረዚደንት እንተ ድኣ ብቐዋም ከም ዘይቅየድ፡ ወይ ከም ዘይምእዘዝ አብ ናይ ወርሒ ጥሪ አኼባ ሓቢርኩም ነይሩ ኾይኑ፡ አኼባ ንኸግበረልኩም ንኸትጠልቡ ዘይኮነ ነይርኩም፡ አብ ሓደ ብቐዋማዊ ስርዓት ክምራሕ አይደልን ኢየ ዝብልኩም ፕረዚደንት፡ ማዕሪኡ ኮይነኩም ክትሰርሑ

ዘይኮነ፡ ሓቅነት እተዝህልወኩም ካብ ወርሒ ጥሪ 2001 ኣብ ዝነበረ መስርሕ፡ ብቐጥታ መንግስቲ ካብ ስልጣንኩም ቅድሚ ምውራዱ፡ ባዕልኹም ምስናይ መግለጺ ምክንያትኩም፡ ብወለንታኹም ካብ ስልጣንኩም ክትወርዱ ኢዩ ነይርኩም።

ሸሪፎ ከም ምክትል ፕረዚደንት፡ ኣነ ድማ ነቲ ውዕል ሰላም እመርሕ ስለ ዝነበርኩን፡ ንውዕል ምቁራጽ ተጽብኦታት ስለ ዝፈረምኩን፡ ኣብ ፕረዚደንት ክንሓቶ ዕድል ሃቡና፡ እንተ ድኣ ነጺግዎ ካልእ ስጉምታት ንወስድ ኢልናዮም።

እንታይ ስጉምቲ ኢኹም ክትወስዱ መዲብኩም ነይሩ? ከምቲ ሚጀር ጀነራል ብርሃነ ገረዝሄር ካብ ዝነበረካ ናይ ስራሕ ሓላፍነት ወሪድካ ኣለኻ ምስ ተባህለ፡ ኣብ ጋዜጣ ቀስተ ደበና ማዕርገይ ዝቐንጥጠኒ የለን ኢሉ ዝፈከረሉ ግዜ፡ ፕረዚደንት ንሓሳብና ዘይቅበል እንተኾይኑ፡ ኣብ ልዕሊኡን መሳርሕቱን ወጢንኩሞ ዝነበርኩም ስጉምቲ፡ ነቲ ኸባቢ ቅርበት ካብ ዝነበርኩም ሰባትን ኣካላትን ዝተኸወለ ኣይነበረን። መስዋእቲ ኸኣ፡ ቦታ ኣይመርጽን ኢዩ። ግን እቲ ግዜ ብሰላም ምሓፉ ንባዕሉ እዛ ሃገር ክትበጽሖ ዘለዋ ደረተ ትርኢት ዘማዕዱ ጽላል ኢዩ ሓለዋኣ ነይሩ ምበር፡ ከምቲ ውጥን ናይ ስጉምታኹም፡ ሰባት ኣይኮነን! እዛ ኤርትራ እትብሃል ሃገር 'ውን ምሃለወት ዶ ኹን ትኸውን? እንድሂ! ወጥሪ ምስጢር ናይቲ እዋን ዝምልሶ ኢዩ። ኣብ እዋኑ ኸኣ ክንመጽ፡ ብዝርዝር ክንገልጽ ኢና።

ብውጺኢት ሳልሳይ ወራር ሞራሉ ባይታ ዘበጡ ስለ ዝነበረን፡ ሓቲትናዮ ኣይቅበሎን እንተ ድኣ ኢሉ፡ ናይ ጥርፃን ደብዳቤ ከም እንጽሕፍ ይፈልጥ ስለ ዝነበረን፡ ድሕሪ ቅሩብ ምዕጥይጣይ ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ ነሓስ ኣኼባ ክገብረልና ሕራይ ክብል ተቐበሎ። ኣብ ነሓስ።

ናይ ህዝብን ሃገርን ሓላፍነት ዝተሰከመ ሰብ፡ ከምቲ ዝበሃል ዘሎ ሞራሉ 'ኳ እንተዘይወደቐ፡ ቦቲ ዘጋጠመ ክስተት ልቡን ሕልናኡን ክትንክፍን ክስምዖን ባህርያዊ ኢዩ። የዕጫው ኣይኮኑን ወዲቆም። ለይ-ለይ ዝብል ህይወት ዕሸላት መንእሰያት ኢዮም በጃ እዛ ሃገር ወዲቆም። እዛ ጉጅለ ግን ቦቲ ዝተኸፍለ መስዋእቲ 'ውን፡ ከም ናይ ሓደ ናይ ሃገርን ህዝብን ሓላፍነት ዝስምዖ በዓል ስልጣን ጥራይ ዘይኮነ፡ ከም ተራ ሰብ ይትረፍ፡ ከም ፍጡር ወዲ ሰብ ናይ ሕልና ድንጋጼ ልባ ዝኾርኩሓ ኣይትመስልን። እንተዘይኮይኑ ፕረዚደንት ሞራሉ ተተንኪፉ ነይሩ እንተዝኸወን፡ ነቲ ናይ መኸተ ሓይሊ ዝድርዕ ፍናን ናብ ህዝቢ ኣይመስኖን ነይሩ።

ዳን-ኮኔል፡- ንሰኻን ሸሪፎን ዲኹም ረኺብኩሞ?

ድሩዕ፡- ነንበይንና። ኣነ በይነይ፡ ሸሪፎ ድማ በይነ ረኺብዎ። ንቐድሚት ክንርኢ ኣለና ኢልና። እዞም ሰባት ናይ ውልቆም ክግበርዎ፡ ነዚ ንምብርፃንን ክፍትኑ ኢዮም ኢልና። ኩሉ ነገር ክንርስዖ ኣለና። ነዚ ገምጋም ዝብል ተሞክሮና 'ውን፡ ክንገድፎ ንክእል ኢና ኢልና።

ነገራት ከይገምገምካ፡ ናብ ሓደ ዝተጨበጠ ዘዕውት ሕንጻጽ ክትበጽሕ ኣይትክእልን ኢኻ። ንምዃኑ እቲ ዝጸባኣና ዘሎ ፕረዚደንት ኢዩ ይበሃል ከም ዘይነበረ፡ ሕጂ ኸ ድኣ ክንደይ ሰባት ምስኩኑ ኢዮም ናብ ምብርፃን ገጸም ዝደናደኑ። ወዮ እቶም ኣኼባ ንጽውዕ ዘለና ብቐጽሪ ንሕና ንበዝሕ እንዶ ይብሃል ኣይነበረን! ናይ ገምጋም ምክያድ፡ ናይ ግምባር ኣሰራርሓ ተሞኩሮ ምግዳፍ ማለት፡ ቦቲ ካብ ውጺኢቱ ክስዕብ ንክክእል ተሓታትነት ምህዳም ኢዩ ዝቐጸር፡ ካልእ ትርጉም ክህልዎ ኣይክእልን ኢዩ።

ይኹን ምበር ኣብዚ ናይ ነሓስ ኣኼባና፡ ንቐድሚት ክንጥምት፡ ጽፉፍ ሰላማውን ደሞክራሲያውን ብዝኾነ ኣገባብ ናብ ቅዋማዊ መንግስቲ ዘሰጋግረና መንገዲ ከነውሕስ ኣለና ኢልና። ስለዚ ነቲ ግምባር ብዝምልከት ሃገራዊ ምርጫ ንክግበር፡ ናይ ግዜ ሰሌዳ ክስራዕ ጉባኤ ክግበር ክንሓትት ነይሩና።

አብ ነንሕድሕድና ብምምይያጥ፡ ርትዓውያን ክንከውን ከም ዘለና ተረዳዲእና። ሃገራዊ ምርጫ ይካየድ ኢልና ክንሓትት ኣይንኸእልን ኢና። ብውሕዱ ንሕጊ ምርጫን፡ ንሕጊ ሰልፍታትን ብዝምልከት ንምምይያጥን ንድፊ ንምውጻእን 6 ወርሒ ስለ ዘድለ፡ ድሕሪኡ ምርጫ ንክግበር እንተወሓደ ናይ ሓደ ዓመት ዕድል ክንህብ ንኸእል፡ ስለዚ ኣብዚ እዋን ናይ ዓመትን መንፈቕን ግዜ ክንሓትት ንኸእል ኢልና። ስለ ዝኾነ ስጋብ መወዳእታ 2001፡ ናይ ሓደ ዓመትን መንፈቕን ግዜ ክህልወና ይኸእል ማለት ኢዩ።

እቲ ንሕጊ ምርጫ እተርቅቅ ሸማግለ፡ ብመሰረት ሃገራዊ ባይቶ አብ ናይ ጥሪ ኣኼባኡ የሕሊፍዎ ዝነበረ ውሳኔ ምርኩስ ብምግባር ኢያ ቆይማ። ምክንያቱ አብ ናይ ጥሪ ኣኼባታት፡ ሃገራዊ ባይቶ ንምቛም ሰልፍታት ዝምልከት ሕጊ ከም ዘድልን፡ ነዚ እተርቅቅ ኮሚቴ ክትምዘዝን፡ ነቲ ናይ ምዛዝ ሓላፍነት ከኣ ንኣቦ ወንበር ናይቲ ሃገራዊ ባይቶ አሰኪምዎ ነይሩ ኢዩ። ብመሰረት ናይቲ ዝሓለፈ ውሳኔ ምርኩስ ብምግባር ከኣ፡ ኣቦ ወንበር ሃገራዊ ባይቶን ግምባርን ፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ፡ ሚኒስትር ማሕመድ ሸሪፎ ዝኣልያ፡ ንሕጊ ምቛም ሰልፍታት እተርቅቅ ኮሚቴ ቆይማ ስርሓ ጀሚራ። ንሃገራዊ ምርጫ ብዝምልከት፡ ኣብቲ ሃገራዊ ምርጫ ንበቅዕ ኢና ዝብላ ሰልፍታት ክወዳደራ ስለ ዘለወን፡ ኣቐዲሙ ቅድሚ ሃገራዊ ምርጫ ምክያዱ፡ ንሰልፍታት ምቛም ዝገዝእ ሕጊ ክንደፍ ስለ ዝነበሮ፡ ሰረገላ ቅድሚ ፈረስ ስለ ዘየሳርሕ፡ በቲ ስነ ሞኅታውን ስነ ፍልጠታዊ አሰራርሓ ንክክየድ፡ ሓደ ቀጥላ ሞዴል ወጺኢሉ። ንናይ ግምባር ዝምልከት ጉባኤ ኸኣ፡ ግምባር አብ ባይቶ ሒዝዎ ዝነበረ መናብር፡ ነቲ ናይ ሃገራዊ ባይቶ አሰራርሓ ብኣሉታ ስለ ዝጸልዎ፡ ቅድምን ልዕልን ኹሉ፡ እቲ ናይ ሰልፍታት ምቛም ዝፈቅድ ሕጊ ክንደፍ ስለ ዝነበሮ ኢዩ ብምርድዳእን፡ ናይ ሕጋዊ ባይታ አሰራርሓን ቀደምትነታቱ ሓልዮ ንክትግበር ዝተመደበ።

ኣብዚ ጉዳይ ክንጸቅጥ ኣለና ኢልና። ኣብ ሳልሳይ ወራር ብዘጋጠመ ውድቀት፡ ነብስ ምክልኻል ንምግባር ኩሉ ዓይነት ጸገማት ክፈጥሩ ስለ ዝኸእሉ፡ ኩሉ ነገር ረሲዕና ንቅድሚት ብምጥማት፡ ናይ ግዜ ሰሌዳ ከነዳሉን፡ ካልኣት ንቅድሚት ዘሳገሙና መሰረታውያን ነገራት ክንገብር ነይሩና።

ሚጀር ጀነራል መሓመድ ታይስር ማሳደህ አምባሳደር ሮናልድ ማክሙለን

ኣየኖት ኢዮም እቶም ንቅድሚት ዘሳገሙና መሰረታውያን ነገራት ክትግበሩ ነይሩዎም ዝበሃሉ ዘለዉ? እቶም ምስ ኣንቶኒ ለክ ዝተኣትዉ ስምምዓት፡ ዋላ እቲ ኣብ ኤምባሲ ጣልያን ብመንገዲ አምባሳደር ኣንቶንዮ ባንዲኒ ንጉጅለ 15 ዝተኣትወ ውሕሰነት፡ ጌና ዘይዘርዘርናዮም ብዙሓት ጉዳያት እኮ ኣለዉና። ንምጻኑ እቲ ጠንቂ ምብራር ኢጣልያዊ ዲፕሎማሲክ እንታይ ድዩ ነይሩ? ኪኖ ደረተ ስልጣኑ ኣብ ዘይምልከቶ ናይ ሓንቲ ሃገር ጣልያ ብምእታዉ እንደ

ኣይኮነን! ቅዳሕ ጥብቆ ተመልከት <http://www.tesfanews.net/no-diablo-is-saint/> ተራን ግደን አምባሳደር ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ኣብ ኤርትራ አምባሳደር ሮናል ማክሙለንን ናይ ዓቃብ ሰላም ሰራዊት ተጸብኦን ከ እንታ ድዩ ነይሩ? ኣብ እዋኑ ጥራይ ዘይኮነ፡ ነቲ ናይ ሽዑ ዝዘራእኩሞ ናይ ዕንወት ርክብ፡ ኣብ ዝቐጸለ ዓመታት ንፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ኢሲያስ አፈወርቂ ንምቕታሉ መደብን ውጥንን ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ካበይ ድዩ ዚነቅል? እቲ

ተወንጫፊ ሚሳይል ፕረዚደንት ኢሲያስ አፈወርቂ

ጥጅእ እዚአም ድዮም እቶም መሰረታውያን ነገራት? ካብዚ ክውንነታዊ ሓቂ እዚ ተበጊስና፡ ኣብ ዝቐጸል ነቲ ኣብ ልዕሊ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ኢሲያስ አፈወርቂ ብሚሳይል ንምቕታሉን፡ ምህሚኹን ናይ ዝነበረ ዝርዝር መደብ፡ ንቃል ሚጀር ጀነራል መሓመድ ታይስር ማሳደህ፡ ናይ

አምባሳደር አንቶንዮ ባንዲኒ

ዓቃብ ሰላም ውድብ ሕቡራት ሃገራት አብ ኤሪ-ኢትዮን ናይ ትሕቲ ጥኑግ መርበብ ሰኪዔት ርክብ አምባሳደር ሮናልድ ማክሙለን ምርኩስ ብምግባር፡ አብ ዝቕጽል ጽሑፋትና ምስ ኩሉ ጭቡጥ ሰነዳዊ መርትዖታቱ ከነቕርቦ ኢና።

**2ይ ክፋል
አብ ዝቕጽል**

ግዱሳት ተጽናጸንቲ እከይ ውዲታት!!!

gdusattsenatsenti@gmail.com